

Sametingets plenum

Møtebok 3/98

Tid: 22. - 25. september 1998

Sted: Samelandssenteret, Kárašjohka

- Sak 25/98 Konstituering
 - navneopprop, permisjoner, innkalte vararepresentanter
 - godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 26/98 Søknad om permisjon fra vervet som sametingsrepresentant fram til juni 1999 -
 Josef Vedhugnes
- Sak 27/98 Sametingsrådets beretning om virksomheten
- Sak 28/98 Spørsmål til Sametingsrådet i hht. forretningsorden § 28
- Sak 29/98 Kunngjøring av nye saker
- Sak 30/98 Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder - Rullering
- Sak 31/98 Sametingets internasjonale engasjement
- Sak 32/98 Nordisk samekonvensjon
- Sak 33/98 Sametingets møteplan 1999
- Sak 34/98 Handlingsplan for likestilling - Drøfting
- Sak 35/98 Sametingets organisering

P.b. 144, N-9730 Káraó johka

Storgata 39, N-9730 Káraó johka

Tel.: +47 78 46 71 00

Faks.: +47 78 46 69 49

e-mail: adm@samediggi.no

Møtesekvenser

Tid	Sak	Side
22. september kl. 09.00 - 12.15	25/98	3-5
	26/98	6-6
	27/98	7-19
22. september kl. 15.00 - 19.30	28/98	20-28
	29/98	29-33
	30/98	34-64
24. september kl. 09.00 - 12.10	30/98 (votering)	
	31/98	65-69
	32/98	70-71
	33/98	72-73
24. september kl. 15.00 - 18.20	34/98	74-81
25. september kl. 09.00 - 10.40	35/98	82-108

Sign: S. RRB

Innvilgede permisjoner

- Representant nr 4 Steinar Pedersen innvilget permisjon 25. september 1998.
Representant nr. 9 John Henrik Eira innvilget permisjon 22. - 25. september 1998.
Representant nr. 12 Isak Mathis O. Hætta innvilget permisjon 21. september 1998.
Representant nr. 13 Josef Vedhugnes innvilget permisjon 22. - 25. september 1998.
Representant nr. 16 Willy Olsen innvilget permisjon 25. september 1998.
Representant nr. 18 Eva Josefsen innvilget permisjon 22. - 25. september 1998.
Representant nr. 25 Asbjørg Skåden innvilget permisjon 22. - 25. september 1998.
Representant nr. 29 Magne A. S. Huuva innvilget permisjon 22. - 25. september 1998.
Representant nr. 37 Birger Nymo innvilget permisjon 22. - 25. september 1998.

Vararepresentanter

- Hallgeir Skøyen Varsi møtte for representant nr. 4 Steinar Pedersen.
Áile Javo møtte for representant nr. 9 John Henrik Eira.
Hans Isak Olsen møtte for representant nr. 12 Isak Mathis O. Hætta.
Kirsten Porsanger møtte for representant nr. 13 Josef Vedhugnes.
Randi Kvivesen møtte for representant nr. 16 Willy Olsen.
Tore Bongo møtte for representant nr. 18 Eva Josefsen.
Greta Sandvik Svinsaas møtte for representant nr. 25 Asbjørg Skåden.
Noralf Amundsen møtte for representant nr. 29 Magne A. S. Huuva.
Gro Merete Siri møtte for representant nr. 37 Birger Nymo.

Sign: SS..... / RRB.....

I. Dokumenter

- Møteinnkalling av 14. august 1998 med forslag til saksliste

II. Innleverte forslag**Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:**

Innkalling av 14. august 1998 med saksliste godkjennes.

Representant Nils Henrik Måsø, SP's sametingsgruppe, fremmet følgende forslag:

Samisk Parlamentarisk Råd

Saka settes på dagsorden i løpet av denne plenusmsamlingen.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

- Forslaget fra representant Nils Henrik Måsø, SP, ble avvist.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Godkjenning av innkalling
Innkallingen av 14. august 1998 ble enstemmig godkjent
2. Godkjenning av saksliste
Sakslisten som fulgte innkallingen ble enstemmig godkjent.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Johan Mikkell Sara, saksordfører	
2.	Nils Henrik Måsø	
3.	Egil Olli	
4.	Sven-Roald Nystø	
5.	Steinar Pedersen	
	Nils Henrik Måsø (forr. orden)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Innkalling av 14. august 1998 med saksliste ble enstemmig godkjent.

Saken ble avsluttet 22. september 1998 kl. 09.20.

Sign: *SS* / *RLB*

Sak 26/98 Søknad om permisjon fra vervet som sametingsrepresentant fram til juni 1999 - Josef Vedhugnes

Saken påbegynt 22. september 1998 kl. 09.20.

I. Dokumenter

- Søknad av 7. juli 1998 fra Josef Vedhugnes

II. Innleverte forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

1. Josef Vedhugnes innvilges permisjon fra vervet som sametingsrepresentant i perioden september 1998 til juni 1999.
2. Vararepresentant Sverre Andersen tiltrer som representant i Josef Vedhugnes' permisjonstid.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Johan Mikkel Sara, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

1. Josef Vedhugnes innvilges permisjon fra vervet som sametingsrepresentant i perioden september 1998 til juni 1999.
2. Vararepresentant Sverre Andersen tiltrer som representant i Josef Vedhugnes' permisjonstid.

Saken avsluttet 22. september 1998 kl. 09.25.

Sign: SS / RRS

Sak 27/98 Sametingsrådets beretning om virksomheten

Saken påbegynt 22. september 1998 kl. 09.25.

I. Dokumenter

- Sametingsrådets beretning om virksomheten:

Beretningen omfatter rådets aktiviteter fra 14. mai til 6. september 1998.

1. Om virksomheten

Sametingsrådet har i perioden avholdt tre møter, og behandlet 40 saker. Som det fremgår av beretningen har rådet i tillegg deltatt på en rekke møter og representasjoner.

2. Saksområder

2.1 Utdanningssaker

Arbeidsgruppen for å utrede organiseringen av Sametingets arbeid med språk- og utdanningssaker overleverte sin rapport til Sametinget 15. juni 1998. Rapporten er tidligere sendt Sametingets representanter. Arbeidsgruppen ble opprettet for å forberede overføringen av Samisk utdanningsråd til Sametinget. Gruppen har bestått av direktørene for Sametinget og utdanningsrådet, samt en arbeidstakerrepresentant. I notat av 2. februar 1998 ba Sametingets president om at arbeidsgruppen også utredet spørsmålet om en felles organisering av administrasjonen for utdanningssaker og Samisk språkråd. Arbeidsgruppen ble derfor utvidet til kontorsjefen og en arbeidstakerrepresentant fra Samisk språkråd. Rapporten er sendt på høring til de berørte råd og arbeidstakerorganisasjoner, og vil etter det bli behandlet i Sametinget.

Presidenten har avtalt et møte med statsråd Jon Lilletun 13. oktober for å diskutere oppfølging av saker med betydning for organiseringen av samisk utdanningssektor.

2.2 Fiskerisaker

Sametingsrådet har uttalt seg om forskrifter om trålfrie soner og fleksible områder, sak R 51/98. Rådets hovedpunkter var at Sametinget ønsker en utvidelse i tid for trålfrie soner og fleksible områder, samt et forbud året rundt mot fiske med torsketrål innenfor 12 n. mil nord for 62°N. Sametingsrådet er opptatt av å finne langsiktige løsninger som både bevarer fiskeressursene, samtidig som fiskeflåtens økonomiske interesser blir ivaretatt. Dette innebærer at både trålene og den konvensjonelle flåte må tilpasse seg driftsmuligheter som gir en optimal utnyttelse av fiskeressursene.

Rådet har i forbindelse med forsøksfiske etter kongekrabbe. I brev av 31. august til Fiskeridepartementet bedt om at de fartøyene og de distriktene som er mest plaget med krabben, også skal bli tilgodesett i utvelgelsen av fartøy som får delta i forsøksfisket. Dette vil også være et av temaene møte med fiskeriministeren denne høsten. I tillegg vil selvproblematikken, snurrevad- og autolinefiske og omorganisering i fiskerietaten bli tatt opp på møtet.

Sign:SS...../.....RRB.....

2.3 Samarbeidet mellom sametingene

Det har vært avholdt to presidentmøter i perioden: 30. juni og 28. august.

2.3.1 Samisk parlamentarisk råd

I forbindelse med arbeidet med å opprette Samisk parlamentarisk råd (SPR), gjenstår det en rekke utfordringer. Dette er grunnen til at sametingspresidentene i Finland, Norge og Sverige på møtet 28. august besluttet å utsette den planlagte etableringen av SPR fra februar 1999 til år 2000. Bakgrunnen for dette var at man fant at en rekke av de forutsetninger som lå til grunn for beslutningen om februar 1999, ikke ville holde. Dette gjaldt først og fremst spørsmålet om finansieringen av rådet, i tillegg til andre spørsmål som trenger nærmere vurdering. Saken omfatter blant annet valgmåter, organisering, arbeidsmetoder og myndighet. En arbeidsgruppe på administrativt nivå med representasjon fra hver av sametingene, er derfor nedsatt til å forberede et forslag. Etter en behandling på presidentmøte, vil saken bli fremmet overfor de respektive sameting for behandling. På sistnevnte presidentmøte ble også det opprinnelige budsjett for 1999 på 6,9 mill. kroner endret. Den revidert søknaden til Nordisk ministerråd og utenriksdepartementene i Finland, Norge og Sverige er på ca. 1,7 mill. kroner.

For den videre framdrift i arbeidet har Nordisk ministerråd innvilget tilsammen 450 000 DKR for 1998. Nils Thomas Utsi fortsetter som prosjektleder ut 1998.

2.3.2 Språksamarbeidet

Det samiske språksamarbeidet i regi av Sami giellalávdegoddi - Samisk språknemnd, er overført sametingene fra Samerådet. Sametinget i Finland finansierer og står for den formelle framdriften i dette arbeidet. Dette skjer under forutsetning av at sametingene i Norge og Sverige deltar med sin andel. Sverige vil i løpet av året dekke sin andel. Sametingsrådet vil komme tilbake til spørsmålet om det finansielle ansvaret til Sametinget i Norge, i forbindelse med fordelingen av Sametingets bevilgning på statsbudsjettet for 1999.

En arbeidsgruppe med medlemmer fra sametingenes språkorganer er gitt i oppdrag å utarbeide et konkret forslag til endelig organisering og finansiering av språksamarbeidet. Klemetti Näkkälä järvi fortsetter i prosjektstillingen ut 1998, og skal betjene arbeidsgruppen.

2.4 Omstillingsprogrammet for Indre Finnmark

Sametinget sa seg villig til å ta et betydelig større ansvar for det videre arbeidet med omstilling i Indre Finnmark. I brev fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) av 6. juli 1998 sier ministeren at det overordnede ansvaret for det videre arbeidet skal legges til Finnmark Fylkeskommune. Samtidig pekes det på behovet for å utvikle effektive samarbeidsløsninger mellom fylkeskommunen og Sametinget (brevet følger vedlagt).

Sametingets direktør deltar nå i en referansegruppe oppnevnt av KRD, som skal gjennomgå og vurdere rollefordelinga mellom virkemiddelaktørene.

2.5 Mediasaker

Sametingsrådet vedtok i sak R 21/97 å igangsette arbeidet med en samisk mediaplan. Kulturdepartementet har gitt tilsagn om inntil kr. 300 000,- i 1998 til å foreta en kartlegging og definisjon av samiske medier. De forutsetter at kartleggingen blir foretatt av et uavhengig forsknings/-utredningsmiljø. Sametingsrådet vil derfor i nærmeste fremtid søke å finne frem til en institusjon til å forestå dette arbeidet.

Sign:SS...../.....R.R.B.....

2.6 Mineralutvikling i Náranao og Riebanvári

Jordsalgstyret hadde gitt to selskaper, Prospektering A/S og Mineralutvikling A/S, tillatelse til drift/prøvedrift i henholdsvis Náranao og Riebanvári. Sametingsrådet er skeptisk til dette pga de uavklarte konsekvenser tiltakene har for samisk kultur og næring, samt uavklarte rettighetsforhold. Sametingsrådet har bedt om at vedtaket angående driftsavtale i Náranao for Prospektering A/S, og vedtak om tillatelse til håndgivelse/prøvedrift i Riebanvári for Mineralutvikling A/S, foreløpig stilles i bero. Rådet tar sikte på å fremme dette som sak til plenumsmøtet i november i år.

2.7 Tusenårsmarkering - Tusenårssted

Stortinget har i sin behandling av St prp 55 (1997-98) om tusenårsskiftet, uttalt at det er naturlig at det etableres et nasjonalt samisk tusenårssted. Sametinget har vedtatt at dette skal være Østsamisk museumsanlegg/kultursenter i Neiden. Kulturdepartementet har bedt Sametinget fremme ytterligere materiale om stedet, herunder budsjett for investeringer og drift. Sametinget har fremmet de nødvendige opplysninger i saken, og Regjeringens beslutning i saken vil fremgå av statsbudsjettet i 1999.

Sametingsrådet har bedt om og fått representasjon i styret for Tusenårsselskapet. Rådsmedlem Isak Mathis O. Hætta er valgt som styremedlem i en ekstraordinær generalforsamling. Selskapet har ansvaret for planleggingen og gjennomføringen av tusenårsmarkeringen. Sametingsrådet har i tillegg bedt Samisk næringsråd og Samisk kulturråd utpeke en person hver (på administrativt nivå) i en gruppe som skal bidra med faglig bistand og samordning av samiske prosjekter. Visepresidenten har deltatt i et møte med tusenårsselskapet 27. august om den fremtidige kontakt, og de utfordringer vi står overfor i forbindelse med markeringen av tusenårsskiftet.

2.8 Overvåking av samer

Sametinget har ved flere anledninger etterlyst opplysninger og informasjon om eventuell overvåking av samer. I forbindelse med Lund-kommisjonens arbeid anmodet Sametinget om at spørsmålet om overvåking av samer ble undersøkt nærmere. Denne anmodningen ble ikke tatt til følge. På bakgrunn av ny dokumentasjon om overvåkingstjenestens virksomhet rettet mot samene, i boken «Den hemmelige krigen», behandlet Sametingsrådet saken på nytt på sitt møte i juni som sak R 65/98. Der ba vi om at saken blir nærmere undersøkt av de sentrale myndigheter. Til nå er det ikke kommet noe svar på denne henvendelsen.

2.9 Internasjonalt arbeid - urfolkssaker

Sametinget deltok også i år på det årlige møtet i FN's arbeidsgruppe for urfolksspørsmål i Geneve fra 27. - 31. juli. Årets tema var språk og utdanning, og så Samisk utdanningsråd var tilstede i den norske delegasjonen. På årets møte deltok omlag 900 delegater fra ulike deler av verden. Den offisielle rapporten finnes tilgjengelig for interesserte.

2.10 Sametingsbygget

Spørsmålet om byggestart for sametingsbygget kom på den politiske dagsorden denne sommeren. Årsaken til dette var at det oppsto usikkerhet om byggestart pga kostnadsøkninger i forhold til den opprinnelige beregningen. Etter henvendelser fra Sametinget, ble det resterende beløp bevilget. Arbeidet med sametingsbygget ble startet 17. august i år.

Sign:SS..... /RRB.....

Utsmykkingsfondet for offentlige bygg har stilt kr. 1,4 mill til rådighet til kunstnerisk utsmykking av det nye sametingsbygget. Det har vært gjennomført en lukket konkurranse og juryering innen to utsmykkingsfelt i bygget. Hilde Schanke Pedersen vant utsmykkingen av plenumssal og auditorium, og Kristin Ytreberg vant området inngangsparti, vandrehall og bibliotek.

2.11 Nyansettelser i Sametingets hovedadministrasjon

Ellen Fredeng, Kárašjohka, er ansatt i prosjektlederstillingen for barne- og ungdoms-prosjektet. Hun begynner 1. oktober i år.

Else Målfrid Boine, Kárašjohka, er ansatt som førstekonsulent i helse- og sosialsaker. Hun tiltrådte stillingen 14. september i år.

Rune S. Fjellheim, Kárašjohka, er ansatt som underdirektør i den nyopprettede seksjonen for plan- og administrasjon, og tiltre stillingen 1. oktober i år.

2.12 Andre saker

Sametingsrådet har i sak R 86/98 foretatt en budsjettregulering på kap. 0540 post 01 Sametinget, jf. sak R 86/98.

Sametingsrådet har i tillegg behandlet klagesaker og saker til dette plenumsmøtet.

3. Oppnevninger

3.1 Samisk språkråd - nyoppnevning av leder

Leder i Samisk språkråd har i brev av 8. august bedt om fritak fra vervet som medlem og leder i Samisk språkråd for denne perioden. Sametingspresidenten har i møte 17. august orientert gruppelederne om dette. Sametingsrådet har stor forståelse for ønsket, og tar dette til etterretning, og vil på neste rådsmøte oppnevne ny leder.

3.2 Reguleringsrådet

Sametingsrådet har oppnevnt Alf E. Nystad som Sametingets representant i Reguleringsrådet. Steinar Pedersen fortsetter som varamedlem.

3.3 Barentsregionrådets urfolksutvalg

Nils Jørgen Nystø er oppnevnt som leder i Barentsregionrådets urfolksutvalg fram til 31.12.98.

3.4 Sametingets tilsettingsråd og klageorgan

Sven-Roald Nystø (leder); Ragnhild L. Nystad (nestleder) og Egil Olli (medlem) er oppnevnt i Sametingets tilsettingsråd.

Amund Eriksen (leder), Nils Henrik Måsø (nestleder) og Laila Wilks (medlem) er oppnevnt i klageorganet for tilsettingsrådet.

Sign: / RRB...

3.4 Andre oppnevninger

Magga Boine Eriksen er oppnevnt som nytt varamedlem i Samisk næringsråd for denne perioden. Vivian Aira er oppnevnt som nytt varamedlem i Samisk spesialbibliotek fram til 31.12.99.

4. Kunngjøring av nye saker - oppfølging

Sametingsrådets kommentarer til nye saker kunngjort på Sametingets plenumsmøte 25. - 29. mai 1998 fremgår i det følgende:

Forslag 1, Innspill til verdikommisjonen - Oppnevning av referansegruppe

Sametingsrådet ønsker ikke at det opprettes en egen referansegruppe for Sametingets medlem i verdikommisjonen. Rådet vil i stedet skrive et brev til samiske organisasjoner, institusjoner og kommuner, en ber om at de fremmer innspill direkte til Sametingets medlem i kommisjonen.

Forslag 2, Forslag om å avholde Sametingets plenumssamling i mai 1999 i Mosjøen, Vefsn kommune

Sametingets plenumsmøte utenfor Kárášjohka i 1999 er foreløpig ikke avgjort. Dette vil bli avgjort innen utgangen av 1998.

Forslag 3, Om laksefiskere som har mistet fiskeretten etter utvidelse av fredningssonene i elvemunningene

Problemstillingene i saken vil bli presentert for Rieber-Mohn utvalget av vår representant i utvalget. Rådsmedlem Berit Ranveig Nilssen, Marianne Balto Henriksen (medlem av Rieber-Mohn utvalget) og representant Steinar Pedersen har avholdt et møte 11. august med Sjølasksefiskeforeningen i Finnmark, hvor dette også ble drøftet.

Forslag 4, Varsel om nedleggelse av Kunes postkontor

Etter opplysninger fra Posten vil postkontoret på Kunes legges ned. I samråd med kommunen og bygdelaget er det enighet om å videreføre posttjenesten med en postfilial på Kunes. Bygdelaget er - etter det rådet er kjent med - tilfreds med denne løsningen.

Forslag 5, Informasjon med utgangspunkt i Samerettsutvalgets utredning NOU 1997:4

Sametingsrådet mener at det er svært viktig at det gjennomføres en bred informasjonskampanje om Samerettsutvalgets utredning NOU 1997:4 Naturgrunlaget for samisk kultur. Saken vil bli drøftet nærmere med Justisdepartementet med sikte på et sentralt koordinert opplegg, herunder hvilke organer som skal ta del i arbeidet. Drøftelsen vil også omfatte spørsmålet om en eventuell utsettelse av høringsfristen for utredningen. Finnmark fylkeskommune har inne en søknad i departementet om midler til sitt informasjonsopplegg om utvalgets arbeid. Saken ble, sammen med spørsmålet om utsettelse av høringsfristen, kort drøftet på presidentens møte med fylkesordføreren 03.09.98,.

Presidenten vil drøfte begge spørsmålene med gruppelederne på et møte i tilknytning til Sametingets plenum 21.- 25.september.

Forslag 6, Samisk Parlamentarisk Råd

Se pkt. 2.3 ovenfor.

Forslag 7, Ny regulering av Øsevannet

Sametinget har foreløpig ikke mottatt planene om regulering av Øsevannet til uttalelse. Rådet vil imidlertid holde seg orientert om saken. Dersom det blir søkt om konsesjon til regulering av vannet, vil rådet vurdere saken og eventuelt kreve konsekvensutredning av tiltaket.

Sign: *S.S. / R.R.B.*

Forslag 8, Omorganisering av ytre fiskerietat

Sametingsrådet vil ta dette opp som tema i det planlagte møtet med fiskeriministeren denne høsten.

Forslag 9, Kombinasjonsbruk og duodji som fag på videregående skole

Sametinget har i brev av 25. mars 1997, bedt Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet utarbeide læreplaner for VK I og VK II næringskombinasjoner. I brev av 8. oktober 1997 svarer departementet at en ikke kan se at det er behov for å opprette et eget tilbud i videregående opplæring som kalles næringskombinasjoner. Departementet mener at læreplanene for reindrift også kan brukes i en eventuell tilleggs- og etterutdanning innen andre områder som f.eks. fjordfiske, jordbruk, høsting av utmarksressurser og duodji. Sametingsrådet vurderer på denne bakgrunn saken dit hen at det nå såpass kort tid etter departementets svar, ikke vil være formålstjenelig å foreta en ny henvendelse vedrørende saken.

Forslag 10, Samisk ved videregående skole

Etter opplysninger fra rektor ved Nordreisa videregående skole, gis det tilbud i samisk som 2. språk dette skoleåret, 1998/99. Skolen har imidlertid hatt problemer med å skaffe samisk-lærer. Dette skoleåret har skolen en samisklærer, samtidig som en av lærerne ved skolen nå tar 10 vektall i samisk, slik at vedkommende får høyere kompetanse i samisk språk. Rektor understreker at samisktilbudet ved skolen er under utbygging.

Forslag 11, Utvidelse av Stabbursdalen nasjonalpark

Sametinget er i brev av 3. juni fra Fylkesmannen i Finnmark orientert om at saken er sendt til lokal høring. På bakgrunn av det som kommer frem i den lokale høringen, skal Fylkesmannen gi sin tilrådning overfor Direktoratet for naturforvaltning. Deretter sendes saken til høring blant *sentrale instanser*, og i forbindelse med den sentrale høringen vil Sametinget få saken til uttalelse.

Forslag 12, Kulturby Bergen 2000 - Samisk kulturmarkering

Sametingets plenums møte utenfor Káráóhokka i år 2000 er foreløpig ikke avgjort. Sametinget må også vurdere om det i det hele tatt er aktuelt å ha plenums møter utenfor Káráóhokka etter innflytting i nytt bygg. Dette vil bli gjort på et senere tidspunkt.

Forslag 13, Fjeltjenesten i Nordland - Rovviltregistreringer etter 1. mai

Sametingsrådet har foreløpig ikke behandlet saken, men rådet vil i nær fremtid ta dette opp med Fylkesmannen i Nordland.

5. Møter og representasjoner

Se eget vedlegg.

Vedlegg:

- Oversikt over møter og representasjoner 11. mai - 6. september 1998
- Sametingsrådets møtebøker 5/98, 6/98 (sendt ut tidligere), 7/98
- Brev av 06.07.98 fra Kulturdepartementet, mediaplanarbeidet
- Brev av 06.07.98 fra Kommunal- og regionaldepartementet om Omstillingsprogrammet for Indre-Finnmark

Sign: SS / R.R.B.

Sametingsrådet fremmet tillegg til sak 27/98 Sametingsrådets beretning om virksomheten, tillegg til pkt 2.3.2 Samisk parlamentarisk råd:

I. Kronologisk oversikt over arbeidet med Samisk parlamentarisk råd

Samekonferansen 1992

Samekonferansen i Helsinki pekte i 1992 på at de berørte stater har en forpliktelse for etablering og finansiering av et samisk felles organ:

«Det påligger de kontraherende stater en felles forpliktelse til å tilrettelegge forholdene slik at det kan etableres felles organer for hele den samiske befolkning, herunder plikt til å sørge for at slike organ har nødvendig finansielt grunnlag.»

Fellesmøte mellom styrene 27.11.1993

Straks etter at det var opprettet et Sameting også i Sverige, ble det avholdt et felles møte mellom styrene for sametingene i Finland, Norge og Sverige den 27.11.1993 i Heahtá. På dette møtet ble det bl.a besluttet:

«På det grunnlaget at samene er ett folk, vil Sameparlamentet i Finland (nå Sametinget), Sametinget i Norge og Sametinget i Sverige arbeide for å fremme et etter hvert nærmere samarbeide mellom de tre folkevalgte organene. Samarbeidets målsetting skal være å harmonisere behandlingen av enkeltspørsmål i saker som berører samene i flere enn ett land eller samene som ett folk, fremme praktiske samarbeidsformer mellom de folkevalgte organene på alle felt hvor dette er naturlig, og legge forholdene til rette for at samene kan fremme felles oppfatninger og at de har felles representasjon i nordiske og internasjonale organer.

Det kan etableres hensiktsmessige samarbeidsorgan for å løse disse oppgavene.»(oversatt fra samisk).

«Betenkning om Samisk parlamentarisk samarbeid», NSI 1996.

Nordisk Samisk Institutt kom ut med en utredning: **«Betenkning om Samisk parlamentarisk samarbeid»** i januar 1996.

Betenkningen gir en grundig gjennomgang av problemstillinger som berører samarbeidet over landegrensene samene imellom og behovet for et slik samarbeid. Utredningens vurderinger og forslag dannet grunnlaget for behandlingen av saken i plenum for Sametinget i Norge.

Sametinget i Norge mai 1996 — beslutning om etablering

Sametinget i Norge behandlet spørsmålet om et parlamentarisk samarbeid i mai 1996 på bl.a grunnlaget i forannevnte utredning. Sametinget besluttet (sak 49/96) å fremme arbeidet med etablering av Samisk parlamentarisk råd:

«Sametinget beslutter med dette å inngå en avtale om Samisk Parlamentarisk samarbeid mellom Sametingene i Sverige, Finland og Norge gjennom etablering av Samisk Parlamentarisk Råd.

Sametinget tiltrer vurderingene som er fremmet i Nordisk samisk institutts betenkning av 3. januar 1996 om samisk parlamentarisk samarbeid.

Vurderingene og forslagene legges til grunn for det videre arbeid i opprettelsen av Samisk parlamentarisk råd.

Sign: SS / RRB

Sametingsrådet får i oppgave å arbeide videre med en samarbeidsavtale mellom sametingene.»

Nordisk Råds sesjon i København 1996

Ved Nordisk Råds sesjon i København 1996, redegjorde daværende statsminister Thorbjørn Jagland om det kommende norske formannskapet i Nordisk Ministerråd og sa bl.a følgende om samiske tiltak:

«Vi vil foreslå at de samiske observatør- og konsultasjonsordningene som er etablert blir etterprøvd, og at samarbeidet mellom sametingene i Finland, Sverige og Norge blir sikret nordisk finansiering.»

Fellesmøte mellom styrene 16.01.1997

Fellesmøtet mellom styrene i sametingene var samlet i Kiruna den 16.01.1997. Her ble det gjort følgende vedtak under sak 4 «Innrättande av Samiskt Parlamentariskt Råd»:

«Beslutades att Sametinget i Norge får i uppdrag att utarbete ett förslag till samarbeidsavtal och att samarbeidsavtalet mellan Sametingen undertecknas vid nästa gemensamma möte i Trondheim, Norge, den 1-7 februari 1997.»

På samme møte under sak 5 «Gemensamt nordiskt och internationellt sekretariat för Sametingen» ble det besluttet:

«Sametingens ledare får i uppdrag att arbeta vidare med frågan om att inrätta ett gemensamt sekretariat för det utvecklade parlamentariska samarbetet som innefattar mandat att besluta om lokalisering och etablering av sekretariatet. Vad avser ytterligare finansiering bör finansiering med stöd av EU-medel i interreg. programmet Sápmi prövas.»

Sametingets plenum 05.02.1997

I sak 4/97 Sametingsrådets beretning om virksomheten vises det til fellesmøtet 16.01.1997 mellom lederne for de tre sametingene som blant annet drøftet etablering av Samisk parlamentarisk råd - med felles sekretariat, jf punkt 4.5.

I sak 7/98 Sametingets årsmelding behandlet på samme møte, vises det i punkt 2.5 til at det skal utformes en konkret samarbeidsavtale mellom sametingene som undertegnes av sametingenes ledere. Det skal også etableres et sekretariat for samisk parlamentærisk råd. Til slutt heter det at sametingne arbeider nå for å finne finansiering av Samisk parlamentarisk råd.

Fellesmøte mellom styrene 06.02.1997

Styrene for sametingene i Finland, Norge og Sverige samlet seg igjen til fellesmøte på samenes nasjonaldag den 06.02.1997 i Trondheim. Fellesmøtet besluttet å undertegne avtale om et institusjonalisert samarbeide;

«Avtale om samarbeid mellom sametingene gjennom Samisk parlamentarisk råd undertegnes.

Lederne for Sametingene delegeres ansvaret for det videre arbeidet med etablering av Samisk parlamentarisk råd. Dette innbefatter lokalisering og etablering av et fellessekretariat.»

Undertegning av samarbeidsavtale 06.02.1997

Sametingslederne undertegnet så på dette grunnlaget en samarbeidsavtale den 06.02.1997 i Trondheim, om felles målsettinger og etablering av Samisk

Sign:SS...../.....R.R.B.....

parlamentarisk råd, jf. «Avtale om samarbeid mellom sametingene gjennom Samisk parlamentarisk råd», vedlegg 1.

«For å legge forholdene til rette for et varig samarbeid mellom de folkevalgte Sametingene skal Samisk Parlamentarisk Råd etableres. Som et samarbeidsorgan mellom Sametingene skal Samisk Parlamentarisk Råd utnevnes av sametingene ved at de velger representanter til rådet.»

I avtalens artikkel 4 er rådets oppgaver skissert slik:

«Samisk parlamentarisk råd skal bidra til samordningen av den politiske behandling av saker som berører samer eller kan berøre samer i flere stater eller samene som ett folk. Rådet skal likeså bidra til utviklingen av andre praktiske samarbeidsformer mellom sametingene. Rådet skal representere samene i Finland, Norge og Sverige i nordiske og andre internasjonale sammenhenger, og ellers i alle sammenhenger hvor man finner det nødvendig med slik felles representasjon.»

Presidentmøte 29.06.1997

Presidentmøte den 29.06.1997 konkretiserte det videre arbeidet med etablering av Samisk parlamentarisk råd med følgende vedtak:

«Samisk parlamentarisk råd etableres fra og med 01.01.1998. Det etableres et sekretariat for Rådet i Guovdageaidnu/Kautokeino etter 01.09.1997. I startfasen foretas etablering i form av et prosjekt. Innenfor de arbeidsrammer som Sametinget i Norge har fått tidligere, vil Sametinget i Norge ivareta etableringen av sekretariatets praktiske sider, inkludert kreve og søke om nødvendig finansiering. Til stillinger tilsetter presidentene eller tilsetninger skjer etter deres nærmere bestemmelser. Presidentene skal også godkjenne alle varige avtaler inntil Samisk parlamentarisk råd er etablert med sine organ.»

Presidentmøte 03.11.1997 - oppstart av prosjekt 03.10.1997

Sametingspresidentene igangsatte et prosjekt i oktober 1997 med målsetting om (1) å bygge opp sekretariatet og (2) planlegge etablering av Samisk parlamentarisk råd. Prosjektet ble finansiert av Nordisk Ministerråd. Nils Thomas Utsi ble tilsatt som prosjektleder for arbeidet. Stilling som prosjektleder var utlyst ved annonse. Prosjektleder tiltrådte i stillingen den 03.10.1997.

Beslutning om planlegging av et fellesmøte, «Samisk parlamentarisk møte», mellom sametingsrepresentantene i Finland, Norge og Sverige. Fellesmøtet skal bl.a velge representanter til Samisk parlamentarisk råd. Møtet ble planlagt avholdt i februar 1999 i Guovdageaidnu, men tidspunktet ble senere utsatt til år 2000.

Søknad om midler for 1998 av 26.11.1997

Det ble søkt om etablerende drift for 1998 etter budsjett på NOK 1,6 mill. Etablerende finansiering ble søkt fra Nordisk Ministerråd ved søknad av 26.11.1997.

Det er totalt bevilget DKK 450 000,- til drift ut året 1998 fra Nordisk Ministerråd.

Presidentmøte 09.12.1997 — beslutning om stiftelse

I henhold til tidligere refererte vedtak på Presidentmøte den 29.06.1997, ble Samisk parlamentarisk råd formalisert som egen juridisk person med sametingslederne som

Sign:SS.....RKB.....

styre og et eget sekretariat pr. 01.01.1998. På Presidentmøtet i Kiruna den 09.12.1997 ble det besluttet en formell stiftelse under sak 2 «Samisk parlamentarisk råd»:

«Stiftelsesdokumentet undertegnes og søknad sammen med vedtekter sendes Foretaksregisteret for registrering. Undertegnet avtale følger møteprotokoll som vedlegg».

For å kunne stå som formell søker om midler til oppbyggende drift, er det et krav at enheten er registrert i Foretaksregisteret. Vedtektene er lagt til grunn for registrering i Enhetsregisteret.

Sametingets plenum 25.02.1998

I sak 8/98 Sametingets årsmelding er det i punkt 2.2.19 vist til fellesmøtet mellom sametingene 06.02.97, der «ble det undertegnet en avtale om felles samisk språksamarbeid over riksgrensene, og etablering av Samisk parlamentarisk råd.»

Søknad om midler for 1999 av 08.04.1998

Samisk parlamentarisk råds formelle oppnevning som fellesorgan ble besluttet foretatt i februar 1999. Til grunn for virksomhet for 1999 ble det opprinnelig lagt et budsjett på NOK 6,7 mill, søknad med virksomhetsplan og budsjett av 08.04.98, jf vedlegg 2.

I søknad ble det bl.a uttrykt:

«Vi har i den foreliggende søknad valgt å fremlegge et mest mulig helhetlig behov for samarbeidet i Samisk parlamentarisk råd. Når det gjelder den konkrete gjennomføring av etableringen og det videre arbeidet er det likevel naturlig å komme tilbake til en nærmere vurdering av de enkelte forhold. Konkrete problemstillinger i forhold til intern organisering av sekretariat, stillingsbetegnelser, ansvarsområder med mer må vurderes nærmere. Vi er også forberedt på at den finansielle ramme og de foreslåtte samarbeidsordninger for øvrig må tilpasses over tid.»

Søknadene ble sendt Utenriksdepartementene i Finland, Norge og Sverige, samt Nordisk Ministerråd.

Omtale i St.meld nr 52 (1997-98) Om Sametingets virksomhet i 1997, avgitt 26.06.1998

I punkt 4.10.2 om Regjeringens arbeid med samepolitiske saker og oppfølging av sametingets merknader, heter det om arbeidet med Samisk parlamentarisk råd:

«Sametingspresidentene vedtok på møte den 3.11.1997 at Samisk parlamentarisk råd først formelt kan oppnevnes den 24.02.1999. Frem til da vil sametingspresidentene fungere som styre for dette samarbeidet.»

Sametingene har opprettet et fellesprosjekt for å planlegge etableringen av Samisk parlamentarisk råd. Prosjektet har sekretariat i Kautokeino. Regjeringen ser utviklingen av Samisk parlamentarisk råd å være av stor betydning for utviklingen av det felles samiske samfunnet. Utviklingen av et Samisk parlamentarisk råd vil også gi nye muligheter for samarbeid mellom Sametingene og nordiske organer.

Det er viktig å se spørsmålet om Samisk parlamentarisk råd i sammenheng med det øvrige samarbeidet som foregår på nordisk plan omkring samiske spørsmål.»

Sign: / RRS

Presidentmøte 28.08.1998

Spørsmålet om framdriften i og finansieringen av prosjektet ble drøftet av sametingspresidentene på bakgrunn av tilleggsbevilgning for 1998 på kr 300.000,- fra Nordisk Ministerråd, jf vedlegg 3. I tilsagnsbrevet er det opplyst, sitat:

«Samtidig poängteras att denna beviljning om DKK 300 000 inte kan ses som et uttæstelse om något kontinuerligt verksamhetsbidrag till Samisk Parlamentarisk Råd»

På denne bakgrunn ble det laget et revidert opplegg for 1999, som innebærer at tidspunktet for fellesmøtet mellom sametingene er utsatt til år 2000, og arbeidet med oppbygging av sekretariatsfunksjoner og planlegging av organisering er redusert til NOK 1,7 mill. Revidert søknad om virksomhet 1999 ble sendt 01.09.1998, jf vedlegg 4.

II Fremtidig behandling av saken om Samisk parlamentarisk råd

Sametingsrådet viser til at spørsmålet om etableringen av Samisk parlamentarisk råd inneholder en rekke sider som må vurderes nærmere. Dette gjelder samarbeidsområder, arbeidsområde og myndighet, finansiering og tidsplan for dette.

Sametingspresidentene hadde opprinnelig planlagt etableringstidspunktet til februar 1999. Det ble foreslått at etableringen skulle skje i form av et fellesmøte mellom Sametingene i Finland, Norge og Sverige (Samisk parlamentarisk møte), jf. presidentmøtet 03.11. 1997.

På denne bakgrunn ble søknaden for virksomheten i 1998 utformet, jf. søknaden av 26.11.1997 til Nordisk ministerråd. Søknaden om virksomheten for 1999 ble avsendt 08.04. 1998, etter en forutgående behandling av saken på presidentmøtet 06.04. 1998.

Her ble det gitt en omfattende oversikt over framtidige oppgaver som på det daværende tidspunkt kunne synes å være naturlige samarbeidsområder for Samisk parlamentarisk råd. Saker som berører samer i flere stater (som f.eks samiske språk- og utdanningsspørsmål), det nordiske samesamarbeidet, barentssamarbeidet, saker vedrørende; Arktisk råd, Den europeiske union, De forente nasjoner (FN), og samisk bistandsarbeide. Med dette utgangspunktet besto søknaden av opplysninger om oppbygging og drift av sekretariat og møtevirksomhet i Samisk parlamentarisk råd. Når det gjelder den konkrete etableringen ble det tatt forbehold om en nærmere vurdering av de enkelte forhold, og at den finansielle ramme og de foreslåtte samarbeidsområdene måtte tilpasses over tid. Søknadsrammen og tidsperspektivene for etableringen ble endret 28.08. 1998.

Sametingsrådet vil understreke at verken den opprinnelige eller den reviderte søknaden er å oppfatte som noen formell beslutning fra Sametinget i Norge om å opprette Samisk parlamentarisk råd. Det er heller ikke å oppfatte som en beslutning om samarbeidsområde og myndighet. Dette er saksområder som vil bli forelagt plenum for beslutning. I prosjektet er ulike alternativer vedrørende disse under utredning. På bakgrunn av den foreliggende finansiering for 1998 fra Nordisk ministerråd, har sametingspresidentene besluttet at prosjektet varer ut 1998. I løpet av dette tidsrommet skal de nødvendige sider vedrørende forannevnte spørsmål utredes. Sametingsrådet tar sikte på å fremme saken om Samisk parlamentarisk råd for Sametingets plenum i februar 1999.

Sign: SS / RBB

II. Innleverte forslag

Merknad 1, fra representant Egil Olli, AP's, SVF's og SP's sametingsgrupper:

RETTFERDIGHET FOR KOMBINASJONSUTØVERE

Sametinget viser til Arbeiderpartiets merknad under sak 7/98 Årsmelding for underliggende råd 1997 - Merknader, og brev fra AP's, SP's og SVF's-gruppe, 27.02.98, om de kombinasjonsutøvere som i 1996 ble utsatt for et regelverk med tilbakevirkende kraft, slik at de i praksis ikke fikk muligheten til å søke om driftsstøtte. Viser også til at Sametingsrådet under debatten under sak 18/98 lovte å ta en ny gjennomgang av praktiseringen av regelverket.

Sametinget vil be om at man legger forholdene til rette slik at de aktuelle næringsutøvere kan fremme søknad for 1996, etter det regelverket som da egentlig skulle gjelde.

Merknad 2, representant Randi Solli Pedersen, Ap's sametingsgruppe:

Sametinget er kjent med at Bergen er europeisk kulturby i år 2000.

Dette gir en enestående mulighet for presentasjon av samisk kultur i en europeisk sammenheng.

Sametinget ber Sametingsrådet medvirke til at samisk kultur får en bredest mulig presentasjon i Bergen i år 2000, og at man i tråd med vårt tidligere forslag søker å legge en sametingssamling dit samme år.

III. Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede.

Saken ble avsluttet uten votering.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: ...SS... / ...RRB...

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2.	Steinar Pedersen	Sven-Roald Nystø Steinar Pedersen
3.	Ole Henrik Magga	Steinar Pedersen Egil Olli
4.	Nils Henrik Måsø	Sven-Roald Nystø Nils Henrik Måsø
5.	Amund Eriksen	
6.	Willy Ørnebakk	Sven-Roald Nystø
7.	Magnhild Mathisen	
8.	Egil Olli	
9.	Ragnhild Nystad	
10.	Per Solli	
11.	Randi Solli Pedersen	
12.	Per A. Bæhr	
13.	Berit Ranveig Nilssen	
14.	Steinar Pedersen	
15.	Peder Mathisen	
16.	Ragnhild Nystad	
17.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
	Egil Olli (forr.orden)	
	Egil Olli (forr.orden)	
	Jarle Jonassen (forr.orden)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Se pkt. III Votering.

Saken avsluttet 22. september 1998 kl. 12.15.

Sign: *SS* / *RKH*

Sak 28/98 Spørsmål til Sametingsrådet i hht. forretningsorden § 28

Saken påbegynt 22. september 1998 kl. 15.00.

I. Dokumenter

- Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe, innkommet 15.09.98
- Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe, innkommet 15.09.98
- Spørsmål fra representant Ove Johnsen, SVF's sametingsgruppe, innkommet 15.09.98
- Spørsmål fra representant Amund Eriksen, Midtre Nordland Sijdda, innkommet 15.09.98
- Spørsmål fra representant Margreta Påve Kristiansen, AP's sametingsgruppe, innkommet 14.09.98
- Spørsmål fra representant Willy Olsen, AP's sametingsgruppe, innkommet 14.09.98
- Spørsmål fra representant Per Solli, AP's sametingsgruppe, innkommet 14.09.98
- Spørsmål fra representant Leif Elsvatn, AP's sametingsgruppe, innkommet 14.09.98
- Spørsmål fra representant Dure Ingá Dure - Tore Bongo, innkommet 15.09.98

II. Innleverte spørsmål, svar og eventuelle forslag

Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

SAMETINGETS REFERANSEGRUPPES PRINSIPIELLE SYNSPUNKTER VEDRØRENDE TILDELING AV TILSKUDD TIL OPPFØLGING AV NOU 1995:6 PLAN FOR HELSE- OG SOSIALTJENESTER TIL DEN SAMISKE BEFOLKNING I NORGE

Vi i SVF's sametingsgruppe stiller oss undrende til de prinsipielle synspunkter som referansegruppen legger til grunn for oppfølging av nevnte NOU. Der heter det bl.a følgende:

- forskningsprosjekter nedprioriteres
- offentlige søkere skal prioriteres fremfor organisasjoner og særlig enkeltpersoner

Ved å følge disse prinsipielle synspunkter er det kyst- og fjordområdene som blir skadelidende. Dette ut fra at det er vanskelig å få det offenkilde til å gripe fatt i dette og at det har skjedd lite forskning her.

Vårt spørsmål blir som følger:

Er dette også rådets prinsipielle synspunkter? Hvis nei, hva vil rådet gjøre for å rette på dette?

Sametingsrådets svar:

Sametingsrådet viser til Sosial- og helsedepartementets regelverk for tildeling av prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 - Samisk helse- og sosialplan.

I regelverket kommer det fram at følgende sektorovergipende innsatsområder er prioritert i 1998:

1. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse
2. Informasjonsvirksomhet

Sign: SS / RRB

3. Prosjektarbeid/forskning med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet. Prosjekter som forsterker oppfølgingen av det samiske perspektiv i handlingsplan for helsepersonell vil bli oppmuntret
4. Utbygging av tolketjeneste

Sametingsrådet er av den oppfatning av at de utvalgte satsningsområdene i 1998 var nødvendige med bakgrunn i erfaringene som referansegruppa er blitt kjent med i arbeidet med planen. Det er behov for strakstiltak som kan føre til løsninger på kort sikt. Det er likevel gitt åpning for å tildele midler til forskningsprosjekter jfr. pkt. 3.

Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

FELLES SAMISK STUDIEORGANISASJON

Vi har ikke hørt noe fra presidenten eller rådet angående denne saken som var fremmet i november plenum i 1997, og fulgt opp fra vår side i februar plenum og mai plenum.

Vi ønsker å vite om det skjer noe med denne saken, og i så tilfelle innenfor hvilke tidsfrister?

Sametingsrådets svar:

Vi viser til sak 4/98 Sametingsrådets beretning om virksomheten, svar til forslag 5 Samisk studieorganisasjon underlagt Sametinget.

Sametingsrådet vil innledningsvis vise til at det i dag finnes to former for studieorganisasjoner i Norge. Dette er studieforbund og studieorganisasjoner. Studieforbund er en selvstendig organisasjon godkjent av Stortinget med opplæring som formål. Et forbund må ha minst to tilsluttede medlemsorganisasjoner. Endringene fra 1992 i lov om voksenopplæring forutsetter maksimalt 15 studieforbund i Norge. Frivillige organisasjoner kan søke om medlemskap i et studieforbund, - og det er disse som til sammen har styringen i studieforbundet. En studieorganisasjon er lik et studieforbund, men har kun en organisasjon tilsluttet. Eksempel på dette er Sami Oahppolávdegoddi - Samisk studieutvalg (SOL), og noen politiske partiers studieorganisasjoner. Medlemsorganisasjonenes valg av studieforbund skjer ut fra vurderinger av deres ideologiske forankring. Samiske studieorganisasjoner finnes ikke i dag som en egen definisjon som gir særskilte muligheter. Siden SOL og Samenes landsforbund er etablert som studieorganisasjoner, som ikke tilfredsstiller de nye kravene til studieforbund, er det fremmet forslag om å dispensere fra visse forskrifter.

Sametingsrådet viser til at representantens forslag om en samisk studieorganisasjon går på tvers av grunntanken med studieforbund, slik de er nedfelt i voksenopplæringsloven. Derfor er vi fremdeles av den oppfatningen at det er de samiske organisasjonene selv som nå først og fremst bør vurdere spørsmålet om en felles samisk studieorganisasjon. Sametingsrådet har derfor i brev av 18.09.98 til NSR, SLF og SFF bedt nevnte organisasjoner vurdere å opprette et slikt samarbeid.

Spørsmål fra representant Ove Johnsen, SVF's sametingsgruppe:

ANGÅENDE SKJØNNSTILSKUDD I 1998 TIL LAVANGEN KOMMUNE TIL DELFINANSIERING AV INVESTERING I KLASSEROM FOR SAMISKE ELEVER

SVF's sametingsgruppe synes at behandlingen som Lavangen kommune har gjort i denne sammenheng er kritikkverdig. Vi har orientert presidenten tidligere om nevnte sak både pr. tlf. og pr. fax. Det som er sakens kjerne er følgende:

Sign: / *RLB*

Lavangen kommune har i sitt tildelingsbrev fra Fylkesmannen i Troms motatt 4 mill. kroner i ekstra skjønnsmidler som skulle brukes under følgende forutsetning:

- at de samiske elevene derigjennom sikres tilfredsstillende lokaler
- hva som konkret er gjort for å sikre lokaler til den samiske skole

Når vi ser på de vedtak Lavangen kommune har gjort så er følgende verdt å legge merke til. I rådmannens innstilling i sak 98/0031 står det følgende:

*Ut fra foreliggende planer, vil rådmannen foreslå at bygningsmessig arbeid
Klasseromsfløy kr 1 245 000,- utsettes inntil videre med unntak av utbedring
av toalettene.*

Videre at en kommer tilbake til renovering av grønnskolen (den samiske skolen), da dette arbeidet ikke under noen omstendigheter kan gjennomføres før biblioteket er flyttet over i nye lokaler.

Dette er senere vedtatt av kommunestyret. Vi kan ikke etter beste viten se at de samiske elevene er ivaretatt, når midlene blir brukt til administrasjonsfløy og bibliotek. Dette er ikke i hht tildelingsskrivet etter vårt skjønn.

Vårt spørsmål blir følgende:

Har Sametingsrådet gjort noe med denne saken?

Hva vil Sametingsrådet gjøre og i så fall innenfor hvilke tidsrammer, da dette er en hastesak?

Vi i SVF's sametingsgruppe ser i hvert fall ganske alvorlig på dette, da det er de samiske elevene som blir skadelidende.

Sametingsrådets svar:

På bakgrunn av de opplysninger som bl.a. representant Ove Johnsen har gitt, har Sametingsrådet i brev av 9. september 1998, bedt Lavangen kommune om nærmere opplysninger i saken.

Sametinget har foreløpig ikke mottatt svar på henvendelsen, og vil derfor avvente kommunens redegjørelse før en eventuelt vurderer hva som videre bør gjøres i saken.

Spørsmål fra representant Amund Eriksen, Midtre Nordland Sjødda:

OPPVEKST, SKOLE OG UTDANNING

I februar d.å. reiste NSR og vårt parti nye saker under denne overskriften. Hva har skjedd i saken siden da?

Sametingsrådets svar:

I Sametingsrådets beretning som ble lagt fram for plenum 26. mai 1998, ble følgende uttalt vedrørende denne sak:

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har fulgt opp konferansen som ble avholdt 19. - 20. mars på Drag, i et møte 20. april i Oslo. Sametinget avventer nå referat fra dette møtet, samt et videre initiativ om oppfølging fra KUF.

Sametinget har ikke mottatt referat fra møtet, og har etterlyst dette pr. telefon. Fra departementet ble det opplyst at referat ikke foreligger. Videre ble det opplyst at departementet har fulgt opp arbeidet gjennom å støtte initiativet for å få igangsatt fjernundervisning og

Sign: / RCB

kompetanseheving for lærere i videregående skole. Det ble understreket at økonomien foreløpig ikke er klarlagt.

Sametinget har således ikke vært involvert i arbeidet siden møtet i departementet 20. april 1998. Når det gjelder representant Eriksens forslag fra 23. februar 1998, om en samlet plan for oppvekst, skole og utdanning i lulesamisk område, finner Sametingsrådet det naturlig å avvente departementets videre oppfølging av arbeidet som allerede er igangsatt. Sametingsrådet vil imidlertid påminne departementet om saken på møtet rådet skal ha med statsråd Lilletun i oktober i år.

Spørsmål fra representant Margreta Pålve Kristiansen, AP's sametingsgruppe:

VALGREGLENE FOR SAMETINGET

Det totale regelverket for sametingsvalgene bør gjennomgås i hver valgperiode.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe så også ved siste valg behov for flere endringer og forbedringer.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe vil derfor spørre sametingspresidenten om hvilken prosedyre det legges opp til for å få til en slik evaluering og forbedring av valgreglene til kommende sametingsvalg.

Sametingsrådets svar:

Sametinget har etter hvert valg evaluert og gjennomgått valgreglene. Sametingsrådet legger opp til at dette også skal skje etter sametingsvalget 1997.

Rådet vil i denne sammenheng opplyse om at Regjeringen har oppnevnt et valglovutvalg som skal se på endringene i valgloven. Valglovutvalget har henvendt seg til Sametinget og bedt om møte for å drøfte endringene i regelverket for valg. For at regelverket i stor grad skal bli identisk ønsker valglovutvalget tilbakemelding fra Sametinget på hvilke endringer som kan tenkes. Valglovutvalget planlegger å avslutte sitt arbeid i år 2000. Deres forslag skal da videre på høringsrunder og deretter til politisk behandling, slik at utvalget regner med at deres forslag til endringer i valgsystemet ikke vil kunne gjelde før valget i år 2005.

Sametingsrådet viser til at Sametingets gjennomgang av valgreglene til sametingsvalget også bør skje ut fra Sametingets eget behov for endringer. Rådet mener at dette arbeidet nå kan iverksettes umiddelbart. Dette bør skje ved at det nedsettes en arbeidsgruppe av Sametingsrådet, der Sametingets politiske grupper er representert etter styrkeforholdet. På denne bakgrunn ba presidenten på møtet med gruppelederne i går, om at gruppene iverksetter arbeidet med å finne fram til sine navn. Sametingsrådet vil oppnevne gruppa snarest og sørge for nødvendige ressurser.

Spørsmål fra representant Willy Olsen, AP's sametingsgruppe:

HVORFOR ER SAMETINGSRÅDET NEGATIV TIL ARBEIDSPLASSE I INDRE FINNMARK?

Sametingspresidenten og andre representanter for Sametingsrådet har i media gått meget sterkt i mot at det skal etableres nye arbeidsplasser i Kautokeino - det området i landet hvor det er størst arbeidsledighet.

Saken gjelder at Finnmark jordsalgsstyre har gitt tillatelse til et meget sterkt regulert uttak av naturstein i to brudd i Kautokeino - tiltak som også har meget sterk lokal og kommunal støtte.

Sign: / P.P.B.

Det har stor interesse å få klarhet i hva Sametingrådet og sametingspresidenten legger til grunn når man mener at disse begrensede tillatelsene er så alvorlige, at de ikke kan eller må gjennomføres.

Det har vært sagt at det er hensynet til samisk kultur som er årsaken til at Sametingrådet/sametingspresidenten mener at tiltakene ikke skal gjennomføres. I en slik forbindelse må man imidlertid spørre om det ikke ville være enda mer skadelig for samisk kultur, om man stiller seg konsekvent negativ til ethvert naturinngrep som kan skape arbeidsplasser - uansett hvor skånsomt det måtte være, og hvor hensynet til andre næringsinteresser er ivaretatt.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe er sterkt i tvil om en slik holdning tjener samisk kultur. Arbeiderpartiets sametingsgruppe står selvsagt på at man skal ha en høy forsiktighetskel når det gjelder inngrep som kan tolkes som man foregriper den politiske behandlingen av Samerettsutvalgets forslag. Derom er det ingen uenighet.

De to steinbruddsakene kan likevel vanskelig sees som et brudd på en slik forsiktighet.

Jeg vil derfor be sametingspresidenten redegjøre for hvorfor Sametingrådet er så negativ til disse tiltakene som kan gi hardt tiltrengte arbeidsplasser i Guovdageaidnu-området.

Sametingrådets svar:

Sametingrådet vil først gjøre det klart at rådet ikke er i mot arbeidsplasser i Indre Finnmark.

Denne konkrete saken gjelder driftsavtale i et område i Náranaš for Prospektering A/S, samt tillatelse til håndgivelse/prøvedrift i Riebanvári for Mineralutvikling A/S. Feltene ligger med ca 2 km avstand fra hverandre i et område ca. 20 km nordøst for Kautokeino tettsted der det er funnet drivverdige natursteinforekomster.

Sametinget behandlet søknaden fra Prospektering A/S første gang i sak 43/90. Saken ble behandlet på nytt i sak 17/91, der tinget godtok en prøvedrift.

Parallelt med at Prospektering A/S drev prøvedrift, drev andre selskap med lettevirksomhet i samme område. Et Tromsøfirma, Minearalutvikling A/S ble innvilget undersøkelsestillatelse den 08.01.91 i Riebanvári/Gaskabeivári. Dette området ligger bare 2 km unna driftsområde til Prospektering A/S.

Sametinget har ennå ikke realitetsbehandlet søknaden fra Mineralutvikling A/S.

Rådet vil legge saken frem for plenum i november, der også driftstillatelse for Prospektering A/S vil bli drøftet. I sin behandling av saken vil rådet bl.a vurdere hensynet til samisk kultur, de uavklarte rettighetsspørsmål og forholdet til Statskog. Sametingrådet vil i denne forbindelse se disse sakene i et bredere perspektiv som både inkluderer behovet for arbeidsplasser og reindriftsnæringens interesser.

Rådet vil i denne omgang avslutningsvis understreke at områdenes fornybare ressurser som i dag utnyttes av reindriften, sysselsetter en stor del av Indre-Finnmarks befolkning.

Spørsmål fra representant Per Solli, AP's sametingsgruppe:

KYST- OG FJORDFISKERNE MED MINDRE FARTØY MÅ TILDELES EGEN SEIKVOTE

Erfaringer fra siste periodes seifiske viser at kvotene ble oppfisket av de store havgående fartøyer i seiflåten på svært kort tid.

Selv med en ny åpning av seifisket klarte ikke de mindre fartøyene å komme i gang med fisket før den kvoten var tatt og fisket stoppet av Fiskeridirektoratet.

Våre spørsmål til Sametingrådet blir:

Sign: *SS* / *R.B.*

1. Hva vil Sametingrådet foreta seg, slik at kyst- og fjordfiskerne får sin rettmessige del av denne viktige ressurs?
2. Hva vil Sametingrådet foreta seg for å få myndighetene til å tildele kyst- og fjordfiskerne med mindre fartøy egen seikvote?

Sametingrådets svar:

Sametingrådet er oppmerksom på de vansker som vil oppstå for den mindre kyst- og fjordflåten som fisker etter sei nord for 62° N, i tilfelle Fiskeridirektoratet innfører stopp i seifiske for denne flåtegruppen.

Sametingrådet er i likhet med Fiskeridepartementet opptatt av at de maritime ressursene ikke overbeskattes, og at de fastsatte kvotene ikke overfiskes.

Rådet har i brev og faks av den 18.09. d.å gjort henvendelser ovenfor Fiskeridepartementet hvor det er pekt på de alvorlige konsekvensene en stopp i fiske etter sei vil få for den mindre kyst- og fjordflåten. Særlig vanskelig vil forholdene bli for de som bor i samiske kyst- og fjordområder, ettersom andre driftsalternativer er små.

Sametingrådet har - for å avhjelpe den vanskelige situasjonen i fiske etter sei for de minste fartøyene - bedt Fiskeridepartementet avsette en egen seikvote for fartøy i gruppe 2 - *mindre fartøy uten etablerte kvoterettigheter* - slik at fartøy under 11 meter lengste lengde får fiske fritt i det fylket hvor fartøyet er registrert.

Sametingrådet vil i denne sammenheng gjøre Sametingets plenum oppmerksom på at det er avtalt et møte med Fiskeriministeren i oktober, hvor blant reguleringer av den mindre kyst- og fjordflåten i samiske områder står på dagsorden.

Spørsmål fra representant Leif Elsvatn, AP's sametingsgruppe:

SØRSAMISK HANDLINGSPLAN

For nøyaktig ett år siden, på Sametingets plenumsmøte i oktober 1997, kom Arbeiderpartiets gruppe, Senterpartiets gruppe og Samenes Valgforbund med forslag om å få laget en sørsamisk handlingsplan.

Mitt spørsmål til Sametingrådet er følgende:

Hvor langt er arbeidet med en sørsamisk handlingsplan kommet?

Akter Sametingrådet å gjøre noe med denne saken inneværende år?

Sametingrådets svar:

Sametingspresident Sven-Roald Nystø orienterte Regjeringens Nord-Norge utvalg 31. mars 1998 om at arbeidet med sørsamisk handlingsplan vil bli iverksatt mot slutten av 1998, forutsatt finansiering. Sametingets forbruk av midler pr. 1. september gir en åpning for dette, forutsatt sentral kompensasjon av de utgifter årets lønnsoppgjør medfører for Sametinget. Sametingrådet vil derfor behandle organisering av planarbeidet, planens omfang, innhold og framdrift, på rådsmøtet 19. - 21. oktober i år.

Presidentens meddelelse til Regjeringens Nord-Norge utvalg står ved lag. Arbeidet med handlingsplanen for sørsamiske samfunn starter opp i år. Forslag til videre finansiering av planarbeidet for 1999, vil bli fremmet overfor Sametingets plenum i november i forbindelse med fordelingen av bevilgningen til Sametinget på statsbudsjettet for 1999.

Sign:SS...../.....R.R.B.....

Spørsmål fra representant Dure Inggá Dure / Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

FORVERRET ØKONOMI FOR SAMISKE KUNSTNERE

Gjennom media er det blitt kjent at de samiske kunstneres økonomi er blitt forverret. Det siste som er blitt offentliggjort er at Samisk kulturråd ikke har bevilget penger til Samisk kunstnerråd på grunn av at dette rådet er samiske kunstneres fellesorgan og sekretariat. Mitt spørsmål i den forbindelse er at omdisponerer Sametinget og dets underliggende organ de økonomiske midlene?

Dessuten vil jeg stille spørsmål om den økonomiske situasjonen er blitt forverret for de samiske kunstnere og hva er årsaken til dette?

Sametingsrådets svar:

1. Omdisponerer Sametinget og dets underliggende organ de økonomiske virkemidler

Sametinget har i budsjettet for 1998 stilt til disposisjon kr. 1.033.000,- til Samisk kulturråd over post 52,4 Samiske kulturorganisasjoner. Dette tilsvarer en økning på kr. 253.000,- fra foregående år. Posten omfatter støtte til kunstneres organisasjoner, samisk idrett og samiske organisasjoner som ikke omfattes av tilskuddet til samiske hovedorganisasjoner. Tingets merknad til bevilgningen for 1998 var at: Økningen på kr. 253 000,- forutsettes bevilget til samiske kulturorganisasjoner som prioriterer aktiviteter rettet mot barn og unge.

Sametingsrådet er enig med Samisk kulturråd i at dagens tilskuddsordning til Samiske kulturorganisasjoner fortrinnsvis skal tildeles organisasjoner bestående av enkelt-medlemmer. Samiske institusjoner/organisasjoner organisert som stiftelse eller paraply-organisasjon, kan i dag ikke defineres som støtteberettiget innenfor tilskudsordningen «Samiske kulturorganisasjoner».

Tildeling av virkemidlene i underliggende råd skjer med utgangspunkt i og i henhold til gjeldende retningslinjer/forskrifter, vedtatt av tinget. Sametingsrådet viser til at tinget hvert år får melding om virksomhetene i underliggende råd. Sametingsrådet kan ikke se at det foretatt omdisponeringer av de økonomiske virkemidlene i underliggende råd. Sametingsrådet synes forøvrig at det er fornuftig at kunstnerorganisasjonene har et felles organ med ulike servicefunksjoner, og har merket seg den mer selvstendige funksjon og rolle et felles organ har i forhold til alle samiske kunstneriske uttrykk.

2. Er den økonomiske situasjonen forverret for samiske kunstnere

Sametingsrådet vil vise til at tinget gjennom en årrekke har bedt om at bevilgningen til Samisk kulturfond økes med 3 mill.kr. I forbindelse med regjeringsskifte høsten 1997 tok presidenten initiativ overfor Kommunal- og arbeidsdepartementet og anmodet om ekstra bevilgning på 1 mill. kr. til Samisk kulturfond med følgende begrunnelse:

Søkingen etter midler til samiske kulturtiltak er meget stor og mange svært gode tiltak har fått avslag på grunn av begrensede midler. Bevilgningen til fondet har stått uendret på samme nominelle nivå, 5 millioner kroner siden etableringen i 1993. Søknaden etter midler fra Samisk kulturfond har økt hvert år, og for 1997 synes det også å ville øke i forhold til 1996. Dette er i seg selv positivt, men har medført av 2/3-del av søknadene nå får avslag. Det igjen fører til oppgitthet og resignasjon blant de samiske kulturarbeiderne. For det tidsrom (1993-98) der Samisk kulturfond har stått på samme nominelle nivå, 5 millioner kroner, er Norsk kulturfond økt med 21 millioner kroner. Selv om det er forskjeller mht. proposisjoner mellom disse to fondene, er det neppe noen som på denne bakgrunn i dag kan hevde, at samisk kulturarbeid

Sign:/.....RLB.....

prioriteres av de sentrale statsmyndigheter. Selv om det neppe var meningen, har opprettelsen av Sametinget med påfølgende overføring av ansvar for samiske kulturaktiviteter fra Norsk kulturråd til Sametinget, medført dårligere kår for samisk kulturarbeid. (vår understrekning) Dette faktum har Samisk kulturråd påpekt i rådets årsmelding for 1996 (jf. st. meld. nr. 41 (1996-97) Om norsk samepolitikk, s. 152-153).

I tillegg til Samisk kulturfond, yter Samisk kulturråd støtte til samisk forlagsdrift, samiske kulturorganisasjoner, driftsstøtte til samiske kulturhus og institusjoner og samiske barns oppvekstvilkår. Dette er også saksområder som trenger økt støtte.

Med bakgrunn i overnevnte forhold kan Sametingsrådet være enig i at den økonomiske situasjonen har forverret seg ikke bare for samiske kunstnere, men også for andre områder. Årsaken til dette kan kort oppsummeres i at tinget ikke har fått gjennomslag sentralt for økning av virkemidlene, spesielt til Samisk kulturfond. Presidentens initiativ og tidligere års budsjettbehandlinger i Sametinget viser at både rådet og tinget er bekymret over den økonomiske utviklingen på dette området.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Saken ble avsluttet uten votering.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: SS / RRB

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Roger Pedersen	
2.	Ragnhild Nystad	
3.	Roger Pedersen	
4.	Ragnhild Nystad	
5.	Roger Pedersen	
6.	Sven-Roald Nystø	
7.	Roger Pedersen	
8.	Sven-Roald Nystø	
9.	Geir Tommy Pedersen	
10.	Ove Johnsen	
11.	Berit Ranveig Nilssen	
12.	Amund Eriksen	
13.	Ragnhild Nystad	
14.	Margreta Påve Kristiansen	
15.	Sven-Roald Nystø	
16.	Willy Olsen	
17.	Ragnhild Nystad	
18.	Willy Olsen	
19.	Ragnhild Nystad	
20.	Johan Mikkel Sara	
21.	Ragnhild Nystad	
22.	Steinar Pedersen	
23.	Sven-Roald Nystø	
24.	Nils Henrik Måsø	
25.	Einar Lifjell	
26.	Ole Henrik Magga	
27.	Steinar Pedersen	
28.	Geir Tommy Pedersen	
29.	Egil Olli	
30.	Ragnhild Nystad	
31.	Per Solli	
32.	Berit Ranveig Nilssen	
33.	Peder Mathisen	
34.	Willy Olsen	
35.	Olav Magnar Dikkanen	
36.	Berit Ranveig Nilssen	
37.	Leif Elsvatn	
38.	Ing-Lill Pavall	
39.	Tore Bongo	
40.	Ing-Lill Pavall	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Se pkt. III. Votering.

Saken avsluttet 22. september 1998 kl. 16.40.

Sign: SS / RRB

Sak 29/98 Kunngjøring av nye saker

Saken påbegynt 22. september 1998 kl. 17.00.

I. Dokumenter

Forslag 1, representant Einar Lifjell, NSR's sametingsgruppe:

SAMETINGET MÅ BUDSJETTERE RESSURSER TIL DRIFT AV BIBLIOTEK OG INFORMASJON I SØR- OG LULESAMISKE OMRÅDER

I sak 21/95 Samisk bibliotekjeneste og i sak 22/95 Sametingets informasjonsstrategi, har Sametinget vedtatt at det skal etableres bibliotek- og informasjonstjeneste i sør- og lulesamiske områder.

I Sametingets utredning «Bibliotek og informasjon i Sametinget» av 26. februar 1997, foreslås at bibliotek og informasjon blir en forvaltningsenhet i Sametinget og at det opprettes satelitter av denne tjenesten.

Forslag 2, representant Willy Olsen, AP's sametingsgruppe:

OPPFORING AV VILLFISK

Sametinget bes utrede ulike sider ved oppføring av villfisk. I denne sammenheng må lovgivningen for minstemålsbestemmelsene, eventuelle konsesjoner for oppdrett, samt forurensingsproblematikken vurderes.

En annen særlig viktig side er å begrense kveisproblemet i fisk fra fjordområdene, det er en kjent sak at fisk i godt hold er kveisfri. Arbeiderpartiets sametingsgruppe mener tiden på nytt er inne for en satsing på oppføring av villfisk som kompensasjon for reduksjoner av fiskekvotene.

Forslag 3, representant Leif Elsvatn, AP's sametingsgruppe:

HØRING OM ROVDYRPROBLEMATIKKEN

Under Sametingets plenumsmøte i mai - der reindriftsavtalen ble drøftet - satte Arbeiderpartiets gruppe fokus på rovdyrproblematikken og de konsekvenser en voksende rovdyrstamme har for reindriftsutøverne i Nord-Trøndelag og Nordland. Vi uttrykte særlig vår bekymring for hva opprettelse av et eget register ville ha å si for de utøverne som er spesielt rammet. Videre påpekte vi den urimelighet som ligger i at de som har hatt de største rovdyrtap blir fratjent driftstilskudd fordi de ikke oppfyller slaktekravet på 800 kg, og heller ikke tilkjennes kompensasjon for de tap de har hatt.

Undersøkelser som er gjort tyder på at så mye som 70 % av tapet - i enkelte reinbeitedistrikt - skyldes freda rovdyr. Tapstalla har vist en sterkt stigende tendens fra 1994 og fram til i dag.

De som i sterkeste grad er blitt rammet er reineiere i Nordland - som ikke er blitt tilkjent kompensasjon. Men også utøverne i Nord-Trøndelag, som har mottatt litt støtte, sliter tungt, og mange vurderer å slutte i reindrifta. Dårlig økonomi som følge av ekstreme tap har ført til at mange utøvere lever på lånte penger og er prisgitt bankenes velvilje.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe vil på denne bakgrunn foreslå at det blir avholdt en høring i Sametinget i novemberplenumet om rovdyrproblematikken, der både de som står ansvarlig for dagens rovdyrproblematikk og de som er rammet av den får anledning til å uttale seg.

Sign: ...>>... / ...RKB...

Forslag 4, representant Nils Henrik Måse, Sp's sametingsgruppe:**SAMETINGETS DELTAKELSE I REFORHANDLING AV OVERENSKOMSTEN MELLOM FINLAND OG NORGE OM TANAVASSDRAGET**

Overenskomsten og fiskeforskriftene som nå gjelder for Tanavassdraget ble sist endret i 1989. Finland har bedt om reforhandlinger og Norge har svart positivt. Miljøverndepartementet vil lede forhandlingene fra norsk side i samråd med Utenriksdepartementet og andre berørte departement. Arbeidet skal organiseres på to nivåer i samsvar med måten det organiseres på finsk side. Det blir én sentral og mindre forhandlingsdelegasjon og det blir én lokal referansegruppe for Tanavassdraget. Meningen er at Sametinget skal være representert kun i referansegruppe, noe som Senterpartiets sametingsgruppe er sterkt uenig i.

SP's sametingsgruppe vil vise til at Tanavassdraget ligger i det samiske «kjerneområdet» og skjærer gjennom tre samekommuner, Tana og Karasjok på norsk side og Utsjok i Finland. Fisket i elva har vært og er av sentral betydning i kulturell, sosial og økonomisk sammenheng for bosettingen i Tanadalen. Derfor mener SP's sametingsgruppe at det er viktig at sametingene i Norge og Finland kan være med i den sentrale forhandlingsdelegasjonen. SP's sametingsgruppe vil be Sametingsrådet å jobbe for dette samt for at de to sametingene skal få anledning til å opptre i de sentrale forhandlingene.

Forslag 5, representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:

I det det vises til brev av 12.09.98 fra AP's sametingsgruppe til sametingspresidenten foreslås at Samisk Parlamentarisk Råd tas opp som egen sak på denne plenumssamlingen.

Forslag 6, representant Ole Henrik Magga, NSR:**SAMETINGETS ARBEID MED UTDANNINGS- OG SPRÅKSAKER**

Når Sametinget fortsetter sitt arbeid med utdannings- og språksaker og organiseringen av disse, hvor bl.a. Samisk utdanningsråd skal etableres som en del av Sametingets rådssystem, må Sametingsrådet og Sametinget i tillegg understreke at

- Sametinget også skal ha hånd om kontrollvirksomheten og fordelingen av midler, som midler til undervisning i samisk og støtteordninger til fremme av samisk og spesialpedagogisk virksomhet
- Sametinget bør i det hele tatt få et videre mandag enn det som er nevnt i St.meld. nr. 41 og tilleggsmeldingen.

I omorganiseringen bør man spesielt sørge for at Samisk språkråd forblir og styrkes som et sterkt organ til fremme av samisk språk.

Forslag 7, representant Ove Johnsen, SVF's sametingsgruppe:**RETTE TIL BOLIGBYGGING I SAMISKE OMRÅDER**

Dagens restriktive regelverk til avkjørsel fra Statens vegvesen hindrer utvikling i samiske områder. De samiske bygder som ligger langs riksveger er så godt som umulig og få tillatelse for avkjørsel, selv om det gjelder en allerede godkjent avkjørsel der (utvidet bruk).

Boligfelt er ikke egnet for å løse mange av disse samiske bosetninger.

Vi ønsker at Sametinget bidrar til å få en løsning på saken ved at for eksempel avgjørelsesmyndighet for avkjørselsspørsmål i hele Nord-Norge må kunne delegeres til kommunalt nivå, der samiske interesser spiller en vesentlig faktor.

Sign:SS...../.....RRB.....

Forslag 8, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:**SAMISK LITTERATUR UTGITT I EN SAMISK/NORSK VERSJON**

SVF's sametingsgruppe mener at det må skapes støtteordninger for å få oversatt samiske bøker, skrevet av samiske forfattere - på samisk - utgitt på samiske forlag, til en samisk/norsk versjon.

Dette er nødvendig for å gi den del av den samiske befolkning som ikke behersker samisk, innblikk i bøker skrevet av samer om samiske forhold.

Dette vil også styrke de samiske forfattere og forlag, da en større del av den samiske befolkning vil få mulighet til å lese disse bøkene.

Forslag 9, representant Geir Liland, SVF's sametingsgruppe:

Odelstingsproposisjon nr. 67, forslag til Lov om retten til å delta i fiske og fangst, også kalt «Deltakerloven» kommer opp til votering i månedsskiftet november-desember i år.

I denne loven blir det krevet ervervstillatelse, d.v.s. konsesjon for å anskaffe fiskefartøy av enhver art, uansett størrelse. Det vil si at den siste rest av almenningsretten til fiske i havet blir inndratt.

Vi i SVF oppfordrer derfor Sametingsrådet til å gå sterkt inn for å få forandret dette lovforslaget, slik at almeningsretten blir opprettholdt. Dette er vel bare mulig ved å henvende seg til odelstings-representanter som kan være villige til å ta saken opp.

Vi tillater oss å vedlegge et forslag til en tilleggs paragraf som skal sikre almeningsretten for folket. Dette forslaget er utarbeidet av Jurist Peter Ørebech ved Fiskerihøgskolen i Tromsø.

Slik det opprinnelige forslaget er utformet, vil det spesielt ramme den samiske befolkning på kysten som blir fratatt sin urgamle rett til å fiske, og dette vil kunne legge fjordene øde.

Det mest betenkelige er at denne nye loven innskrenker vår frihet til å omstille oss ettersom forholdene skifter. Vi lever her på så knapp margin, og omskiftelighet er det eneste konstante i vår tilværelse. Derfor er frihet helt nødvendig for at vi skal kunne bo her. Frihet uten rettigheter er bare frihet til å reise bort - ut av sameland.

Vårt forslag er en ny paragraf 1 i Deltakerloven som er vedlagt.

Forslag 10, representant Geir Tommy Pedersen, NSR:

Sametinget følger opp tidligere pressemelding vedr. vannkraftutbyggingene på Biobio-elva i Chile.

Sametinget tar sterkt avstand fra dette miljødeleggende prosjektet, som direkte undergraver urbefolkningens materielle kultur, eksistens og rettigheter.

Forslag 11, representant Amund Eriksen, Sametingets Friø gruppe:**SAMISK BIBLIOTEK- OG INFORMASJONSTJENESTE I LULE- OG SØRSAMISK OMRÅDE**

Det vises til sak 21 og 22/95 vedrørende samisk bibliotek- og informasjonstjeneste.

Sametinget ber Sametingsrådet følge opp nevnte vedtak, der det framgår at Samisk Spesialbibliotek organiseres som en del av sametingssystemet med avdelinger i lule- og sørsamisk område.

Sign:S.S..... /RRB.....

I denne forbindelse ber Sametinget om at det øremerkes midler også til avdelingene i lule- og sørsamisk område.

Forslag 12, representant Nils Henrik Måsø, SP's sametingsgruppe:

VASSDRAGSUTBYGGING I NORDLAND

Senterpartiets sametingsgruppe har flere ganger etterlyst Sametingsrådets/Sametingets engasjement i forhold til lokalbefolkningens protest mot planlagt vassdragsutbygging i Nordland. Jfr. Vårt brev av 11.02.98 (vedlegges).

SP's sametingsgruppe ber om at saken settes opp på dagsorden i Sametingsrådet.

II. Innleverte forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Forslagene 1 - 4 og 6 - 12 oversendes Sametingsrådet for videre behandling.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

– Forslag 5 ble ikke fremmet.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Einar Lifjell	
2.	Nils O. Nilsen	
3.	Nils Henrik Måsø	
4.	Amund Eriksen	
5.	Egil Olli	
6.	Sven-Roald Nystø	
7.	Ove Johnsen	
8.	Ole Henrik Magga	
9.	Geir Tommy Pedersen	
10.	Geir Liland	
11.	Willy Olsen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Forslagene 1 - 4 og 6 - 12 oversendes Sametingsrådet for videre behandling.

Sign: *(S)* / *RRB*

Saken avsluttet 22. september 1998 kl. 17.20.

Sign: SS / RRB

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og Randi R. Bakke

Møteboken består totalt av 109 sider.

Sak 30/98 Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder - Rullering

Saken påbegynt 22. september 1998 kl. 17.20.

I. Dokumenter

- Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder 1997 - 2001 «Næringer, språk og infrastruktur», vedtatt 22. mai 1996

II. Innleverte forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder 1997 - 2001

Sametingsrådets forslag av 18. august 1998

1 Innledning

Sametinget vedtok i mai 1996 *Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder med «næringer, språk og infrastruktur»* som referanseramme.

Sametinget ønsker en målrettet innsats for å styrke samisk identitet, språk, kultur, næringer og samfunnsliv i kyst- og fjordområdene. Planen skal ha en samordnende funksjon med hensyn til tiltak og virkemidler som tinget ønsker å gjennomføre. Dette gjelder satsing på kulturell revitalisering og identitetsoppbygging, jordbruk, reindrift, fiske, duodji, næringskombinasjoner, samiske kulturhus, samisk språkutvikling, utvikling av kulturbasert reiseliv og informasjonsvirksomhet.

Det geografiske området for handlingsplanen strekker seg fra Tysfjord i Nordland i sør til Grense Jakobselv i nordøst.

Sametinget, via Samisk utviklingsfond, er i Statsbudsjettet for 1998 tildelt 2 millioner kroner ekstra for spesielle tiltak i samiske kyst- og fjordområder. Samisk næringsråd vil derfor være en sentral aktør for finansiering av de enkelte tiltak. Sametinget er i ferd med å styrke saksbehandlerkapasiteten for oppfølging av planen. Imidlertid foreligger det i dag ikke tilstrekkelige ressurser for gjennomføring av handlingsplanen slik forutsatt.

Gjennomføringen er derfor basert på bred medvirkning fra en rekke instanser på lokalt, regionalt og sentralt nivå. I den videre planprosess ligger det en utfordring i å knytte forslagene i tingets handlingsplan direkte til arbeidet i Regjeringens Nord-Norge utvalg, Landsdelsutvalgets satsing på næring- og kultursiden, samt det pågående arbeid i den enkelte fylkeskommune og hos den enkelte fylkesmann. Det vil i mange tilfeller også være aktuelt å samarbeide direkte med de enkelte kommuner. Ambisjonen er å samordne det offentlige virkemiddelapparatet mot felles mål og tiltak. Virkemidler i prosessen er koordinering og samarbeid mellom impliserte organer, og plassering av ansvar for konkret oppfølging og handling.

Sign:SS...../.....RRB.....

2 Rullering av planen

Sametinget legger opp til at Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder 1997 - 2001 rulleres hvert annet år. Sametingsrådet oppnevnte i sak R 15/98 Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder, en tverrpolitisk arbeidsgruppe som hadde som mandat å utarbeide et konsept for rullering av planen. Gruppens vurderinger legges via Sametingsrådet fram for Sametinget i plenum 22. - 25. september 1998. Tingets behandling danner rammer for videre oppfølging av planen.

Arbeidsgruppens sammensetning:

Rådsmedlem Berit Ranveig Nilssen (leder)

Representant Willy Ørnebakk

Representant Geir Liland

Representant Per A. Bæhr

Representant Peder Mathisen

Representant Eva Josefsen

Handlingsplanen som ble vedtatt av Sametinget 22. mai 1996, er grunnlaget for rulleringsdokumentet. For rulleringsperioden 1998 - 2000 er det lagt vekt på at handlingsplanen skal være et aktivt styringsdokument for Sametinget, og tingets underliggende råd. Handlingsplanen bør derfor ikke være for omfattende, men ha et omfang som tar hensyn til de rammer og ressurser som til enhver tid er tilgjengelig. Det er lagt vekt på at planen inneholder forslag til tiltak, som det vil være mulig å gjennomføre i løpet av den 2 årsperioden rulleringen omfatter.

Sametinget setter **hovedfokus på kvinner** ved årets rullering av handlingsplanen.

Sametinget legger spesielt vekt på kvinners plass i lokalsamfunnene i samiske kyst- og fjordområder. Gode vilkår for at kvinner skal bli boende er et sentralt tema når disse bygdene skal videreutvikles. I utforming av mål, strategier og tiltak i handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder er det derfor tatt hensyn til faktorer som kvinner legger vekt på, i tillegg til utforming av spesielle kvinnetiltak.

Sametinget ønsker å delta aktivt i arbeidet hvor verdiskaping, næringsutvikling og kompetanseoppbygging står sentralt, og har vital betydning for utvikling av det samiske samfunn. Gjennom arbeidet i Regjeringens Nord-Norge utvalg vil vesentlige deler av Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder 1997-2001 kunne følges opp. Sametinget har derfor i dette arbeidet pekt på betydningen av samiske kompetansesentre og flerbrukshus i ulike deler av det samiske bosettingsområdet, satsing på samiske primærnæringer som reindrift, fiske og landbruk, samt utvikling av informasjonsteknologi.

Satsingsområdene som omhandler utvidelse av samisk utviklingsfonds virkeområde og utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark, tas ut av handlingsplanen ved denne rulleringen, jfr. kap. 3 om status og framdrift. Reindrift inngår som et nytt innsatsområde. Sametinget ønsker å vektlegge tiltak overfor reindriftsutøvere som enten er bofaste i samiske kyst- og fjordområder eller oppholder seg i disse områdene deler av året. Også duodji tas inn som et nytt innsatsområde. Dette er en av de sentrale samiske i primærnæringene der mange kvinner er sysselsatt.

Planen vil inneholde 10 innsatsområder for årene 1998 - 2000:

1. *Kulturell revitalisering og identitetsbygging*
2. *Jordbruk*

Sign: *SS* / *RRB*

3. Reindrift
4. Fiske
5. Duodji
6. Kulturbasert reiseliv
7. Næringskombinasjoner
8. Samisk språkutvikling
9. Samiske kultur- og flerbrukshus
10. Informasjonsvirksomhet

3 Status og framdrift

Enkelte av tiltakene i handlingsplanen er pr. dato igangsatt, mens hoveddelen av tiltakene gjenstår å sette ut i livet. Det er lagt opp til en prosess med rullering av handlingsplanen hvert annet år. Det gir tinget mulighet til å «ta ut» tiltak som er gjennomført, og tiltak som ikke lenger er aktuelle, og dermed fornye planen med nye prioriteringer.

Under kapittel 5 om innsatsområder, kommenteres status for det enkelte området. To av innsatsområdene i den opprinnelige planen er tatt ut, og kommenteres spesielt her.

Utvidelse av det geografiske området til samisk utviklingsfond

Sametinget vedtok nye forskrifter for Samisk utviklingsfond i sak 9/97, 7. februar 1997. Forskriftene ble gjort gjeldende 1. juli samme år. Fondets geografiske virkeområde ble lagt opp til å følge valgkretsinnstillingen til sametingsvalget som det øverste organiserende element.

Innenfor hver valgkrets framgår det:

- hvilke kommuner og deler av kommuner som omfattes av det geografiske virkeområdet
- i de valgkretser der ikke hele valgkretsen omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til tiltak som særlig styrker samisk språk og kultur i resten av valgkretsen
- i de valgkretser der ikke alle reindriftssamer omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til reindriftssamisk næringsvirksomhet i resten av valgkretsen

Når det gjelder valgkrets 8 Midt-Troms, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i et avgrenset geografisk område, og i valgkrets 12 Sørsameområdet, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i hele valgkretsen. Samisk utviklingsfonds forskrifter følger som vedlegg til planen.

Når det gjelder en eventuell ytterligere utvidelse av det geografiske virkeområdet, er dette et spørsmål som kontinuerlig må vurderes. En utvidelse av virkeområde har klar sammenheng med hvilke virkemidler som stilles til rådighet til enhver tid. For årene 1998 - 2000 synes det ikke ut fra dagens situasjon å være realistisk med en utvidelse av samisk utviklingsfonds virkeområde. På den andre siden har Sametinget vedtatt å utarbeide en strategisk næringsplan for fondet, i den sammenheng vil også fondets geografiske virkeområde bli vurdert.

Utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark

Spørsmålet om utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark er fremmet overfor de sentrale myndigheter som en del av handlingsplanen. Det foreligger ingen direkte tilbakemelding til Sametinget. Kommunaldepartementet gjennomførte 1996 - 97 en evaluering av tiltakssonen, som grunnlag for eventuelle endringer. I St.meld. nr. 31 (1996-97) Om distrikts- og regionalpolitikken, heter det at Regjeringen vil føre videre tiltakssonen, men at det kan

Sign: ...SS...../.....RRB.....

være aktuelt på kort sikt å justere noen av virkemidlene slik at de fungerer bedre (jf. pkt. 7.9). Dette standpunktet er gjentatt i St.meld. nr. 41 (1996-97) Om norsk samepolitikk, jf. vedlegg 4.

Den nåværende regjering vurderer å utvide ordningen med å ettergi studielån fra å gjelde tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms, til å gjelde andre deler av det distriktpolitiske virkeområdet, med 50% av det som gis i tiltakssonen (jf. statsråd Ragnhild Q. Haarstads «Regional- og distriktpolitisk redegjørelse 1998», 30. april 1998 i Stortinget).

Med den utvikling og debatt som har vært og fremdeles pågår om tiltakssonen, synes den beste strategi å være å avvete de erfaringer som vil bli gjort med den bebudede utvidelse før Sametinget eventuelt reiser spørsmålet på nytt. Innsatsområdet tas derfor ut av denne planen, og legges til løpende vurdering.

Sjøsamekvinner i fokus

Det har vist seg at færre kvinner enn menn nyter godt av midlene fra Samisk utviklingsfond. Dette har sammenheng med at kvinner gjerne søker støtte til tiltak som har falt utenfor de støtteområder som fondet tradisjonelt har prioritert. Særlig er det innenfor serviceyrker at kvinner ønsker å etablere seg. Sametinget søker derfor å tilpasse støtteordningene slik at de fanger opp behovene til de kvinnelige støttemottakere. Det er også et mål for Sametinget å tilpasse støtteordningene slik at kvinner kan etablere seg innafor primærnæringene.

I løpet av høsten 1997 og våren 1998, har det i regi av Samisk kvinneprosjekt vært avholdt møter for kvinner i samiske kyst- og fjordbygder. På møtene for kvinner i de samiske kyst- og fjordområder har næringsliv, kultur, kulturminner og språk vært tema. Spesielt har problematikken omkring duodji, både enkeltetableringer og fellestiltak, vært diskutert. I Tysfjord er det foreslått etablering av et kvinnekraftsenter og Samisk kvinneuniversitet, mens det i Varanger ble fokusert på kulturminner, miljøvern og informasjonsteknologiens muligheter for kvinner i distriktene. I Kåfjord er samisk språk og støtte til samiske næringer sentrale temaer. Et sentralt trekk i utviklinga er at unge kvinner flytter ut, og i liten grad kommer tilbake for å bosette seg i bygdene. For å kunne bevare og styrke samiske lokalsamfunn, er det nødvendig å se på faktorer som er viktige for at kvinner blir boende.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som et ledd i den videre saksbehandling av Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder vil det bli utarbeidet prosjektsbeskrivelser med milepæls- og aktivitetsplaner for tiltak innenfor de innsatsområdene Sametinget prioriterer. I prosjektbeskrivelsene vil det framgå på hvilken måte tingets underliggende fagråd og eksterne samarbeidsparter skal involveres i prosessen.

Prosjektbeskrivelsene vil danne grunnlag for gjennomføring av tiltakene innafor de økonomiske rammer som stilles til rådighet, samtidig som eventuelle behov for ekstern finansiering synliggjøres.

Sign: / RRB

5 Innsatsområder 1998 - 2001

5.1 Kulturell revitalisering og identitetsbygging

Bakgrunn:

Den samiske kulturen i samisk kyst- og fjordområder er i varierende grad i en presset situasjon. På tross av at statens fornorskningsspolitikk forlengst er forlatt, er disse mekanismene fortsatt tilstede i deler av befolkningen og kan avleses i den generelle samfunnsutviklingen. Den sjøsamiske kulturen er i økende grad under press. Uten en offensiv og bevisst handling for å motvirke denne utviklingen, vil snart store deler av denne kulturen være borte. Det er derfor påkrevd med fokus og prioritering av områder hvor det hittil har skjedd lite i forhold til kulturell revitalisering.

Mål:

Sjøsamisk identitetsbygging og kulturell revitalisering.

Strategi:

Stimulere den sjøsamiske befolkningen til å ta ansvar for egen historie og synliggjøring av kultur.

Tiltak:

- Etablere og informere om ordninger som muliggjør historiske nedtegnelser
- Tilrettelegge for formidling av historie og lokal kunnskap gjennom barnehager og skoler
- Bidra til at det utarbeides kursopplegg i tradisjonell kunnskap, som for eksempel matlaging og gammebygging
- Retten til å lære om egen historie og kultur, bl.a gjennom voksenopplæring
- Bidra til utarbeidelse og formidling av litteratur og undervisningsmaterieell med tilknytning til sjøsamiske områder
- Styrking av samisk kulturfaglig utdanning på høgskolenivå

I toårsperioden skal følgende tiltak gis prioriteres:

- Etablere og informere om ordninger som muliggjør historiske nedtegnelser
- Tilrettelegge for formidling av historie og lokal kunnskap gjennom barnehager og skoler

Ansvarlige aktører:

Sametinget, Samisk kulturråd, Samisk utdanningsråd, fylkeskommuner og kommuner.

5.2 Jordbruk

Status og endrede forutsetninger:

Samlet sett kan jordbruk i samiske områder betegnes å bestå av en særegen driftsform under harde klimatiske forhold, hvor småskaladrift og kombinasjonsutøvelse står sentralt. Begrensede arealressurser, og dermed begrensede inntektsmuligheter i tradisjonell jordbruksproduksjon, gjør at tilpasningen ofte løses gjennom driftskombinasjoner, og gjennom samdrift med andre bruk der dette er mulig. Det er derfor grunnlag for å satse på en strukturell tilpasning i forhold til de rammebetingelser næringen i nord står overfor. Med bakgrunn i at jordbruk og næringskombinasjoner nøye henger sammen, må det fortsatt overføres midler til Samisk utviklingsfond over jordbruksavtalen.

I St.meld. nr. 41 (1996-97) går Regjeringen inn for en sterk prioritering av det nordnorske jordbruket (herunder samisk jordbruk) i de generelle virkemidlene under jordbruksavtalen.

Sign: / RRB

Særlig gjelder det støtten til næringskombinasjonsvirksomhet i tradisjonelle samiske bosettingsområder som faller inn under Samisk utviklingsfonds virkeområde. For å oppnå denne målsettingen, har nåværende Regjering utvidet rammene til Samisk Næringsråd med 2 millioner kroner.

Innenfor jordbruket er det viktig med egne tiltak rettet mot kvinner. Kvinnene har tradisjonelt stått sentralt innenfor jordbruk og husdyrhold. Men kvinnenes status og innflytelse i næringen er endret samtidig med endringene i næringen totalt. Mange kvinner arbeider i dag i jordbruket, uten at de er registrert som gårdsarbeidere eller eiere. Inntekt fra handel, hotell og annen privat og offentlig tjenesteyting betyr mye for kvinner, i tillegg til jordbruket. Kombinasjonstilpasninger vil derfor kunne være med på å styrke kvinners stilling innenfor jordbruket.

Endret målformulering:

Ingen endringer, jf. Handlingsplanen for samiske kyst og fjordområder.

Strategier:

- Å øke Sametingets innflytelse i utformingen av jordbrukspolitikken
- Å etablere en landbrukspolitisk sone i samiske bosettingsområder

Tiltak:

- Ivareta samiske interesser i jordbruksforhandlingene
- Bidra til økte bevilgninger fra jordbruksavtalen til samisk jordbruk via Samisk utviklingsfond
- Bidra til å sette fokus på leiejordsproblematikken, samt å få jord som ligger brakk i bruk
- Yte støtte til modernisering eller utbygging av nye gårdsbruk mellom 0,4 og 1,5 årsverk
- Bidra til å redusere mekaniseringskostnadene i jordbruket
- Opprette et rekrutteringsprogram for kvinner som ønsker å etablere seg i jordbruket eller i kombinasjonsnæring der jordbruk er en av komponentene
- Bidra til at melkekvotene ikke omsettes utenfor samiske områder
- Bidra til å få en rovviltforvaltning som bedre ivaretar hensynet til primærnæringene
- Bidra til at ungdom sikres melkekvoter ved nyetablering
- Bidra til at frakttilskuddsordninger styrkes

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

- Yte støtte til modernisering eller utbygging av nye gårdsbruk mellom 0,4 og 1,5 årsverk
- Opprette et rekrutteringsprogram for kvinner som ønsker å etablere seg i jordbruket eller i kobinasjonsnæring der jordbruk er en av komponentene

Ansvarlige aktører:

Regjeringens Nord-Norge utvalg, Sametinget, Landbruksbanken, statlige og regionale landbruksmyndigheter, fylkeskommuner og kommuner.

5.3 Reindrift

Bakgrunn:

Innslaget av reindrift i samiske kyst- og fjordområder er i hovedsak todelt. Den ene typen er den kystnære reindriften, som ikke er preget av lange sesongflyttinger. I tillegg er det et stort innslag av reindriftsutøvere, spesielt i Finnmark, som flytter fra innlandet i vinterhalvåret til

Sign: SS / RUB

kyst- og fjordområder i sommerhalvåret. Reindriften har tradisjonelt vært en viktig faktor med hensyn til kulturutveksling og bruk av samisk språk i kyst- og fjordområdene.

Mål:

Å forbedre vilkårene for reindriftsutøvere i samiske kyst- fjordområder.

Strategi:

Innlede samarbeid med reindriftsforvaltningen og kommunale myndigheter.

Tiltak:

- Bidra til forbedring av standard på sommerboliger
- Bidra til å forbedre tilgangen på helse- og sosiale tjenester til reindriftsutøvere
- Bidra til å forbedre infrastruktur på sommerboplasser, som vei, vann, renovasjon og avløp
- Bidra til tilrettelegging av infrastruktur i forbindelse med salg av duodji
- Bidra til å hindre næringskonflikter
- Bidra til å få en rovviltforvaltning som bedre ivaretar hensynet til primærnæringene

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

- Bidra til å få en rovviltforvaltning som bedre ivaretar hensynet til primærnæringene
- Bidra til tilrettelegging av infrastruktur i forbindelse med salg av duodji

Ansvarlige aktører:

Sametinget, statlige og regionale landbruksmyndigheter, reindriftsforvaltningen, fylkeskommuner og kommuner.

5.4 Fiske

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget har i februar behandlet innstillingen fra Fiskeridepartementets samiske fiskeriutvalg, sak 13/98. I vedtaket understreket tinget betydningen av å ivareta det kystnære fisket som et viktig materielt grunnlag for bo- og sysselsettingen i samiske kyst- og fjordområder. Samiske fiskerirettigheter må ivaretas, tilbakeføres og videreføres innenfor rammene av et særskilt geografisk tiltaksområde. Sametinget slutter seg til utvalgets påpeking av en utvikling preget av begrensninger i fangstgrunnlaget, sviktende rekruttering, hindring av næringskombinasjoner og manglende infrastruktur.

For at en slik utvikling skal gjennomføres må det utvikles nødvendig infrastruktur, forvaltningsmessige ordninger og reguleringer som trygger og sikrer fjord- og kystfisket som næring. Som første fase i innføringen av en samisk fiskeripolitikk vil Sametinget foreslå opprettelsen av et forsøksområde for forvaltning av kyst- og fjordsystemer. Tanafjord, Lyngenfjord og Tysfjord foreslås som forsøksområde.

Den 18. juni 1998 la Regjeringen frem en Stortingsmelding om norsk fiskeripolitikk, St. meld. nr. 51 (1997-1998) *Perspektiv på utvikling av norsk fiskerinæring*. Sametinget hadde store forventninger til at denne stortingsmelding skulle følge opp innholdet i det vedtak Sametinget har fattet. Dette ville bl.a. ha vært med på å sikre samiske fiskerier for fremtiden, og være en naturlig konsekvens av norsk samepolitikk og av dagens internasjonale rettsutvikling innen urfolkspolitikken.

Fiske etter laks i elvene og i sjøen har alltid representert en viktig del av det samiske næringsrunnlaget generelt, og den sjøsamiske kulturen spesielt. Laksefisket må derfor stadig inneha denne viktige rollen som materiell kulturbærer. I forvaltning og beskatning av lakse-

Sign:SS...../.....RAB.....

bestandene må den samiske kunnskap og tradisjon nedfelt gjennom generasjoner legges til grunn.

Kvinnene i fiskerinæringa befinner seg i mange tilfeller på mottakssentralene, det vil si på videreforedlingssiden i fiskeindustrien, der de arbeider på hel- eller deltid. Sametinget søker derfor å tilpasse tiltak innafør fiskeindustrien til de behov kvinner har, herunder også næringskombinasjoner.

Fiskeridepartementet har i flere år bevilget midler til styrking av næringskombinasjoner i de samiske områdene. Denne bevilgningen er ikke blitt videreført de siste tre årene. Sametinget har derfor bedt om at Fiskeridepartementet gjenopptar sin bevilgning til styrking av næringskombinasjoner og andre fiskeritiltak i samiske områder. Sametinget konkretiserer ytterligere behov for midler til samiske fiskeritiltak for 1998 og 1999.

Endret målformulering:

Ingen endringer, jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Nye strategier:

- Å opprette fiskeripolitisk sone for å prøve ut lokaltilpassa forvaltningsordninger i tre samiske kyst- og fjordområder: Tanafjorden i Finnmark, Lyngen i Troms og Tysfjord i Nordland
- Å innføre nærhets- og avhengighetsprinsippet i forvaltning og beskatning av maritime ressurser.

Tiltak:

- Bidra til å styrke mottaksanlegg, videreforedling og annen nødvendig infrastruktur
- Bidra til styrking av trygde- og sosiale ordninger for fiskerne
- Bidra til fritt fiske for fartøy under 10,66 meter lengste lengde
- Bidra til rekrutteringstiltak for kvinner og ungdom
- Bidra til samarbeid mellom oppdrettsnæringen og tradisjonelt kyst- og fjordfiske
- Bidra til å sikre fiskerne erstatninger som følge av selinvasjoner, og bidra til at selbestanden reduseres
- Bidra til at større andel av kvotene går til de mindre fartøyene
- Bidra til gjennomføring av miljøtiltak i fiskeoppdrettsanlegg, herunder etablering av landbaserte anlegg
- Bidra til at kvote på norsk kystorsk tilfaller den konvensjonelle flåte
- Bidra til at kongekrabbe som ressurs kommer lokale fiskere til gode
- Medvirke til at Fiskeridepartementet viderefører ordningen med bevilgninger til utvikling av næringskombinasjoner i samiske distrikt
- Bidra til at marine ressurser som tradisjonelt ikke er utnyttet, tas i bruk
- Bidra til lokalt eierskap ved etablering av oppdrettsanlegg
- Bidra til å utrede laksens vandring, vekst samt kartlegging av de viktigste miljøfaktorene som innvirker på bestandsutviklingen
- Bidra til at hverken deltakerloven svekkes, eller at enhetskvoteordningen blir innført
- Bidra til at loddebestanden i Barentshavet fortsatt fredes mot fiske. Ved et eventuelt fremtidig loddefiske må bestanden sikres mot overbeskatning, og fangst tillates kun til konsum. All utkastlodde må leveres for produksjon ved landanlegg
- Bidra til å få utredet og etablert ordninger for oppføring av villfisk i samiske kyst- og fjordområder

Sign: SS / RRD

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritert:

- Bidra til å styrke mottaksanlegg, videreforedling og annen nødvendig infrastruktur
- Bidra til å sikre fiskerne erstatninger som følge av selinvasjoner, og bidra til at selbestanden reduseres
- Bidra til at kongekrabbe som ressurs kommer lokale fiskere til gode
- Bidra til styrking av trygde- og sosiale ordninger for fiskerne
- Bidra til at loddebestanden i Barentshavet fortsatt fredes mot fiske. Ved et eventuelt fremtidig loddefiske må bestanden sikres mot overbeskatning, og fangst tillates kun til konsum. All utkastlodde må leveres for produksjon ved landanlegg

Ansvarlige aktører:

Fiskeridepartementet, Sametinget, SND, fiskeriretledere, fylkeskommuner og kommuner.

5.5 Duodji

Bakgrunn:

Duodji har tradisjonelt både vært en næring og en kulturfaktor i samiske kyst- og fjordområder. Sametinget vil legge til rette for utvikling av næringsrettet duodji, i kombinasjon med andre næringer, der også duodji som kulturfaktor vektlegges.

Samisk næringsråd har utført et utredningsarbeid over bruken av virkemidlene i duodji med forslag til nyorganisering og fordeling av virkemidlene. Dette arbeidet er grunnlag for forslag til nye retningslinjer for forvaltningen av duodji-midlene. Forslaget er sendt på høring, og vil ventelig bli behandlet av Sametinget i november 1998.

Mål:

Styrke duodji som kulturfaktor og næring, både som eneyrke og i kombinasjon med andre næringer.

Strategi:

Strategier for å nå de ulike mål er produktutvikling, kompetanseheving, markedsføring, salg og veiledning. Midler nyttes særlig til å skape en mer næringsrettet produksjon i form av investeringsstøtte til lokaler, maskiner og øvrig produksjonsutstyr.

Tiltak:

- Bidra til at duodji utvikles som næring og kulturfaktor i samiske kyst og fjordområder

Ansvarlige aktører:

Samisk næringsråd

5.6 Kulturbasert reiseliv

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget har igangsatt et utredningsarbeid som grunnlag for en helhetlig samisk reiselivsplan. Sametinget ønsker en bred vurdering av samisk medstyring i reiselivsprosjekt hvor samisk kultur formidles og eksponeres. Det er uttrykt ønske om en bredere vurdering av reiselivets plass i samisk nærings- og kulturutvikling. En viktig side med samisk reiselivsplan er å vurdere de etiske og prinsipielle sider ved bruk av samisk kultur i reiselivssammenheng. En slik utredning fordrer samarbeid med andre aktører, slik det er lagt opp til i Handlingsplan for kyst- og fjordområder. Troms og Finnmark fylkeskommuner deltar i planarbeidet. Nordland

Sign: S.S. / R.R.B.

fylkeskommune har allerede utarbeidet en egen samisk reiselivsplan. Utredningen skal være ferdigstilt i 1998.

Mandatet for reiselivsplanen er utformet slik at det skal gis en kort oversikt over utøvelse av samisk reiselivsvirksomhet, samt de finansieringsordninger som eksisterer pr. i dag for næringen. Det skal gis en kort oversikt over nasjonale og regionale føringer for reiselivet. De prinsipielle sider ved samisk reiselivsvirksomhet vurderes i lys av Sametingets politikk på nærings- og kulturområdet. Det skal fremmes forslag til retningslinjer som grunnlag for samisk reiseliv, og innspill på satsingsområder for framtidig samisk reiselivsvirksomhet.

Innafor reiselivsnæringen er det mange kvinner ansatt. Det må derfor igangsettes tiltak som særlig vil komme kvinner til gode innenfor denne næringen, f.eks. tiltak knyttet til arktisk matstrategi og til duodji.

Endret målformulering:

Jf. Handlingsplanen for samiske kyst og fjordområder.

Tillegg:

- Øke kompetanse og bedre samordning og samarbeid mellom aktørene innenfor de tilbud som gis
- Samlet profilering av tilbudene
- Fokus på ekthet og kvalitet i produkttilbudet

Strategier:

- Bidra til at samiske premisser vektlegges i reiselivsprosjekt hvor samisk kultur formidles og eksponeres
- Igangsette en vurdering av reiselivets plass i samisk nærings- og kulturutvikling
- Vurdere de etiske og prinsipielle sidene ved bruk av samisk kultur i reiselivssammenheng
- Bidra til et bredt samarbeid mellom ulike aktører både finansielt og kompetansemessig
- Definere mål, strategier, tiltak samt ansvarlige aktører innenfor reiselivsnæringen

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritert:

Tiltak må vurderes etter at reiselivsutredningen er lagt fram.

5.7 Næringskombinasjoner

Status og endrede forutsetninger:

Kombinasjoner av flere næringer har vesentlig betydning for utvikling av helhetlige samiske lokalsamfunn. Tradisjonelt har kvinner vært engasjert i primærnæringene i kombinasjon med hushold og omsorgsansvar. Duodji har spesielt vært ei næring mange kvinner har inntekt fra. I dag søker kvinner også utkomme fra servicesektoren, enten det er privat eller offentlig virksomhet. Det er viktig at rammebetingelser og støtteordninger tilpasses slik at kombinasjoner av næringer tilpasses kvinners muligheter for utkomme.

Sametinget vedtok nye retningslinjer for næringskombinasjonsordningen i september 1996. Retningslinjene ble gjort gjeldene fra 1997. I de nye retningslinjene ble næringskombinasjonsordningen gjort gjeldende for hele Samisk utviklingsfonds virkeområde. Det ble også gjort endringer med hensyn til inntektsgrenser, og hvem ordningen skulle gjelde for.

Endret målformulering:

Ingen endringer jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Sign: / R.R.B.

Nye strategier:

Å legge forholdene til rette for næringskombinasjoner, slik at dette blir en bærekraftig næring i samiske kyst- og fjordområder.

Tiltak:

- Bidra til levedyktige virksomheter i kombinasjon med andre næringer
 - Videreføre en permanent driftsstøtteordning for de næringer som har behov for det
 - Evaluere og tilpasse retningslinjene for driftsstøtteordningen
 - Opprette et rekrutteringsprogram for kvinner som ønsker å etablere seg i jordbruket eller i kombinasjon med jordbruk som en av komponentene
 - Bidra til at det utarbeides læreplaner for næringskombinasjoner i videregående opplæring
- I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:
 - Evaluere og tilpasse retningslinjene for driftsstøtteordningen
 - Opprette et rekrutteringsprogram for kvinner som ønsker å etablere seg i jordbruket eller i kombinasjon med jordbruk som en av komponentene

Ansvarlige aktører:

Sametinget og Samisk næringsråd

5.8 Samisk språkutvikling**Status og endrede forutsetninger:**

I lov av 12. juni 1987 nr 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) kapittel 3, som ble tilføyd ved lov 21.12.1990, gis det bestemmelser om samisk språk. Loven slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk, og at det skal være likestilte språk i henhold til lovens bestemmelser. Det er opprettet et forvaltningsområde for samisk språk hvor det gjelder særlige regler for bruk av samisk i offentlig forvaltning. Området består av Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Tana og Porsanger kommuner i Finnmark, og Kåfjord kommune i Troms. Innenfor dette forvaltningsområdet har offentlige organer blant annet plikt til å svare på samisk ved både skriftlige og muntlige henvendelser på samisk.

Sametinget har bl.a. prioritert utviklingen av språklige tiltak med sikte på å fremme samisk språk utenfor forvaltningsområdet, gjennom utarbeidelse av planer for det sørsamiske- og lulesamiske området, samt Ofoten, Senja og Sør-Troms området. Disse utredningene fremmer forslag til konkrete språktiltak. Sametinget har behandlet og sluttet seg til forslagene i utredningene (jf. Sametingets vedtak av 08.- 10.06.93 i sak 22/93, av 25.- 27.05.94 i sak 26/94 og av 22.- 24.11.94 i sak 46/94).

Overlevering av morsmålet fra en generasjon til den neste er et område der familien og hjemmet har hatt en sentral rolle. I samiske kyst- og fjordområder i dag er kunnskaper om samisk språk, spesielt de lokale sjøsamiske dialekter i ferd med å gå tapt. Det ligger derfor en betydelig utfordring i å styrke og utvikle samisk språk her. Etablering av flere språksentre i samiske kyst- og fjordområder på linje med de som er etablert i Kåfjord og Porsanger, vil være et godt tiltak.

Endret målformulering:

Ingen endringer jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Tiltak:

Sign:SS...../.....REB.....

- Bidra til å opprette en støtteordning for kommuner som på sikt kan omfattes av samelovens språkregler
- Utvide forvaltningsområdet for samelovens språkregler til områder der dette er mulig å gjennomføre
- Etablere lokale språksentre
- Iverksette et program for dokumentasjon og utvikling av samisk maritim og sjøsamisk terminologi
- Bidra til å opprette en stipendordning for førskolelærere, lærere og språkmedarbeidere
- Bidra til å opprette språkopplæring uten personlige kostnader for den voksne samiske befolkning
- Bidra til å styrke samisk kulturfaglig utdanning på høyskolenivå
- Bidra til å sikre at barn får anledning til å lære samisk
- Opprette grunntilskudd til lokale språksentra
- Bidra til en generell opprusting av skoleverket slik at samisk språk og kultur styrkes
- Bidra til at det utvikles nye metoder for andrespråksopplæring

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

- Opprette grunntilskudd til lokale språksentre
- Etablere lokale språksentre

Ansvarlige aktører:

Sametinget, Samisk språkråd, aktuelle departementer, fylkeskommuner, kommuner.

5.9 Samiske kultur- og flerbrukshus

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget er beredt til å delta aktivt i det videre arbeidet der verdiskaping, næringsutvikling og kompetanseoppbygging står sentralt og har vital betydning for utvikling av det samiske samfunn. Gjennom arbeidet i Regjeringens Nord-Norge utvalg har Sametinget påpekt betydningen av samiske kompetansesentra og kulturhus i ulike deler av det samiske bosettingsområdet.

Kvinner ønsker ofte mer enn en arbeidsplass for å bosette seg i samiske områder. Samiske kulturbygg kan bidra til en infrastruktur som gir trivsel og utviklingsmuligheter for lokal-samfunnene. Det er viktig å planlegge slike bygg med tanke på en flerbruksmodell, inkludert tilbud til barn og unge.

Endret målformulering:

Ingen endringer, jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Strategier:

- Etablere samiske kulturbygg i samiske kyst- og fjordområder slik at Sametinget når sitt overordnede mål; å sikre at det samiske folk har reelle muligheter for samisk kulturutøvelse
- Bidra til å sikre drift av de kulturinstitusjoner / flerbrukshus som er etablert

Tiltak:

- Bidra til bygging av Ája samiske senter i Kåfjord kommune, Troms, (utvidelse og drift)
- Bidra til bygging av Várdobaiki samisk senter i Ofoten og Sør-Troms

Sign: SS / RRB

- Bidra til å etablere Østsamisk museum i Sør-Varanger kommune, Finnmark, som samisk tusenårssted
- Bidra til utvidelse av Árran - julevsáme guovddaš / lulesamisk senter, Tysfjord kommune, Nordland
- Bidra til at Várjjat sámi musea / Varanger samiske museum, Nesseby kommune, Finnmark sikres driftsstøtte
- Bidra til etablering av samisk kulturhus på Senja

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

- Bidra til å sikre drift av de kulturinstitusjoner / flerbrukshus som er etablert
- Bidra til å etablere Østsamisk museum i Sør-Varanger kommune, Finnmark, som samisk tusenårssted
- Bidra til bygging av Ája samisk senter i Kåfjord kommune, Troms, (utvidelse og drift)

Ansvarlige aktører:

Sametinget, Samisk kulturråd, Samisk næringsråd, Kulturdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, fylkeskommuner og kommuner.

5.10 Informasjonsvirksomhet

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget har i 1995 vedtatt en egen informasjonsstrategi med handlingsplan fram til 31.12.97. Sametinget vil i løpet av perioden rullere informasjonsstrategien. Status for og ny satsing på informasjonsvirksomhet vil bli drøftet og vedtatt. Fra informasjonsstrategien ble vedtatt og fram til i dag, er følgende prioritert: utgivelse av eget informasjonsblad - fra og med 1996, informasjonskampanje rettet mot kyst- og fjordområder i forbindelse med sametingsvalget -97, og forarbeid i forbindelse med opprettelse av samisk informasjonstjeneste.

Endrede målformuleringer:

- Øke informasjon om Sametingets virksomhet, slik at man gjennom dette får økt oppslutning om samemantallet, samt interesse for Sametingets arbeid.
- Sørge for at flest mulig av den samiske befolkning blir informert om saker som berører deres hverdag
- Synliggjøre Sametingets arbeid
- Bidra til å øke anerkjennelsen av Sametinget og vekke interesse for politisk deltaking og innflytelse
- Synliggjøre samenes rettigheter i hht gjeldene lover og inngåtte internasjonale avtaler

Strategier:

- Etablering av en samisk informasjonstjeneste i regi av Sametinget
- Etablering av samisk bibliotekstjeneste
- Planlagt bruk av videreinformatorer og andre informasjonskanaler
- Handlingsplan for 1999 - 2001 med ekstra innsats på kyst- og fjordområdene

Tiltak:

Tiltak vil defineres i rulleringen av Sametingets informasjonsstrategi

Sign: / RRB

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

Tiltak prioriteres i forbindelse med rullering av Sametingets informasjonsstrategi

Ansvarlige aktører:

Sametinget

Forslag 1, representant Willy Ørnebakk, AP sametingsgruppe:

Kap. 3. Utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark, nytt siste avsnitt:

Med den utvikling og debatt som har vært og fremdeles pågår om tiltakssonen, vil mange hevde at det må høstes erfaringer før evt. utvidelse.

Sametinget vil for sin del understreke at en utvidelse utover nåværende tiltakssone, uansett hvilken form, vil undergrave effekten av virkemidlene og de helt nødvendige stimuleringsiltak for befolkningen, også den samiske, i nåværende tiltakssone.

For ytterligere å synliggjøre behovet for å beholde dagens virkemiddelordninger, tas dette innsatsområdet ut av planen. Kommunal- og regionaldepartementet må før statsbudsjettet vedtas underrettes om Sametingets standpunkt.

Pkt. 5.4 Fiske, nytt siste strekpunkt under tiltak:

- Bidra til fredning av fjordområdene for fiske med aktive redskaper, samt autoline og snurrevad

Kap. 3, tillegg etter siste avsnitt, :

I denne sammenheng må Sametinget medvirke til stimulering av tiltak som prioriterer kvinnearbeidsplasser

Pkt. 5.10 Informasjonsvirksomhet, tillegg under strategier, tredje strekpunkt:

- herunder organisasjoner, lag og foreninger

Nytt punkt, Pkt. 5.11 Samisk utviklingsfonds virkeområde:

Samisk utviklingsfonds virkeområde

Sametinget ønsker å beholde utvidelse av Samisk utviklingsfonds virkeområde som eget innsatsområde. Etter utvidelsen som Sametinget vedtok i 1997, kan man innenfor de nye områdene klart se eksempler på hvor viktig det å befinne seg innenfor virkeområdet faktisk er for å få satt fart i arbeidet med styrkingen av samisk identitet, språk, kultur, næringer og samfunnsliv.

På bakgrunn av disse eksemplene kan en fastslå at det å innlemme de kommuner som har ønsket det i virkeområdet, vil være en meget effektiv måte å få satt fart i arbeidet med målsettingen for denne planen. Det må derfor være ambisjonen at en på sikt kan klare å innlemme de områdene som står utenfor. Sametinget vil derfor i denne toårsperioden prioritere innlemming av en ny kommune.

Tiltak:

Lyngen kommune i Troms innlemmes fra 01.01.2000

Det må stilles krav til kommunene som nyter godt av SUFs støtteordninger. I denne

Sign:SS...../.....RRB.....

sammenheng må det kreves at det i kommunenes årsrapport synliggjøres egeninnsats for samfunnsoppbygging som også har betydning for samisk kultur og språk.

Handlingsplan for kyst- og fjordområdene ble første gang vedtatt i mai 1996. Sametingets rullering av planen innebærer en del endringer som også gir konsekvenser for de berørte parter. Planen må nå sendes alle som er listet opp som ansvarlige aktører.

Sametinget ønsker en dialog og at samarbeid med berørte parter i arbeidet for gjennomføringen av handlingsplanen, og vil samtidig presisere at partene oppfordres til å komme med innspill og tilbakemeldinger som kan bakes inn i fortsettelsen.

Forslag 2, representant Einar Lifjell, NSR:

Pkt. 5.3 Reindrift, tiltak nytt punkt:

- Bidra til at feltslakting av rein kan gjennomføres

Forslag 3, representant Roger Pedersen, SVFs sametingsgruppe:

Kap. 5.9 under tiltak pkt. 3:

Strykes det som kommer etter komma, (.. som samisk tusenårssted)

Under prioritet strykes pkt. 2 i sin helhet bort.

Under status og endrede forutsetninger, tillegg:

Nytt avsnitt om østsamisk museum som tusenårssted

Kap. 5.4, under tiltak nytt pkt:

- Bidra til at snurrevad blir klassifisert som aktiv redskap

Under prioritet nytt pkt.; Pkt. 3 tiltak kommer også her.

Kap 3, 2. avsnitt, siste setning strykes to og erstattes med ett.

Avsnittet om utvidelse av det geografiske virkeområde til Samisk utviklingsfond, taes bort her og kommer som eget kap. 5.11.

Nytt punkt 5.11: Utvidelse av det geografiske område til samisk utviklingsfond

Bakgrunn:

Sametinget vedtok nye forskrifter for Samisk utviklingsfond i sak 9/97, 7. februar 1997.

Forskriftene ble gjort gjeldende 1. juli samme år. Fondets geografiske virkeområde ble lagt opp til å følge valgkretsinnndelingen til sametingsvalget som det øverste organiserende element.

Innenfor hver valgkrets framgår det:

- hvilke kommuner og deler av kommuner som oppfattes av det geografiske virkeområdet
- i de valgkretser der ikke hele valgkretsen omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til tiltak som særlig styrker samiske språk og kultur i resten av valgkretsen
- i de valgkretser der ikke alle reindriftssamer omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til reindriftssamisk næringsvirksomhet i resten av valgkretsen

Sign: ...SS... / ...RRB...

Når det gjelder valgkrets 8 Midt-Troms, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i et avgrenset geografisk område, og i valgkrets 12 Sørsameområdet, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i hele valgkretsen.

Det har vist seg at færre kvinner enn menn nyter godt av midlene fra Samisk utviklingsfond. Dette har sammenheng med at kvinner gjerne søker støtte til tiltak som har falt utenfor de støtteområder som fondet tradisjonelt har prioritert. Særlig er det innenfor serviceyrker at kvinner ønsker å etablere seg. Sametinget søker derfor å tilpasse støtteordningene slik at de fanger opp behovene til de kvinnelige støttemottakere. Det er også et mål for Sametinget å tilpasse støtteordningene slik at kvinner kan etablere seg innåfor primærnæringer.

Mål:

Styrke primærnæringsen for den samiske befolkning som er utenfor SUFs virkeområde.

Strategi:

At den samiske befolkning på etnisk grunnlag innenfor primærnæringsene blir sidestilt med de områder som er innenfor SUFs virkeområde.

Tiltak:

- søknadsskjema tilpasses ny strategi
- øke bevilgning til SUF

Prioritet:

Det samme som under tiltak.

III. Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede.

- Forslag 1, side 4, ble oversendt Sametingsrådet.
- Forslag 3, side 2 om kap. 3, ble trukket tilbake.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1, kap. 3, tillegg nytt siste avsnitt, ble forkastet med 20 stemmer.
2. Forslag 1, kap. 3, tillegg etter siste avsnitt, ble enstemmig vedtatt.
3. Forslag 2, tilleggspkt., ble enstemmig vedtatt.
4. Forslag 1 og forslag 3, tilleggspkt. i 5.4, ble enstemmig vedtatt.
5. Forslag 3, tilleggspkt. under prioritet, ble enstemmig vedtatt.
6. Forslag 3, tillegg 5.9, ble forkastet med 20 stemmer.
7. Forslag 3, stryke deler av pkt. i 5.9, ble forkastet med 32 stemmer.
8. Forslag 3, stryke pkt. 2, ble forkastet med 34 stemmer.
9. Forslag 1, tilleggspkt. 5.10, ble forkastet med 22 stemmer.
10. Forslag 1, nytt kap. 5.11, ble forkastet med 23 stemmer.
11. Forslag 3, nytt kap. 5.11, ble forkastet med 32 stemmer.
12. Sametingsrådets innstilling, med unntak av allerede vedtatte endringer og tillegg, ble enstemmig vedtatt.

Sign: / RRB

IV. Protokolltilførsel

Representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe fremmet følgende protokolltilførsel:

SVF' sametingsgruppe er svært skuffet over at ikke Sametinget ville ivareta den samiske befolkning innenfor primærnæringene som bor utenfor virkeområdet til SUF.

Sametinget hadde hatt muligheten til å dette ved å støtte vårt forslag om at den samiske befolkning på etnisk grunnlag innenfor primærnærings utenfor virkeområdet skulle likestilles med områder utenfor virkeområdet til SUF.

5.11: Utvidelse av det geografiske område til samisk utviklingsfond

Bakgrunn:

Sametinget vedtok nye forskrifter for Samisk utviklingsfond i sak 9/97, 7. februar 1997. Forskriftene ble gjort gjeldende 1. juli samme år. Fondets geografiske virkeområde ble lagt opp til å følge valgkretsinnstillingen til sametingsvalget som det øverste organiserende element.

Innenfor hver valgkrets framgår det:

- hvilke kommuner og deler av kommuner som oppfattes av det geografiske virkeområdet
- i de valgkretser der ikke hele valgkretsen omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til tiltak som særlig styrker samiske språk og kultur i resten av valgkretsen
- i de valgkretser der ikke alle reindriftssamer omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til reindriftssamisk næringsvirksomhet i resten av valgkretsen

Når det gjelder valgkrets 8 Midt-Troms, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i et avgrenset geografisk område, og i valgkrets 12 Sørsameområdet, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i hele valgkretsen.

Det har vist seg at færre kvinner enn menn nyter godt av midlene fra Samisk utviklingsfond. Dette har sammenheng med at kvinner gjerne søker støtte til tiltak som har falt utenfor de støtteområder som fondet tradisjonelt har prioritert. Særlig er det innenfor serviceyrker at kvinner ønsker å etablere seg. Sametinget søker derfor å tilpasse støtteordningene slik at de fanger opp behovene til de kvinnelige støtemottakere. Det er også et mål for Sametinget å tilpasse støtteordningene slik at kvinner kan etablere seg innfor primærnæringer.

Mål:

Styrk primærnæringen for den samiske befolkning som er utenfor SUFs virkeområde.

Strategi:

At den samiske befolkning på etnisk grunnlag innenfor primærnæringene blir sidestilt med de områder som er innenfor SUFs virkeområde.

Tiltak:

- søknadsskjema tilpasses ny strategi
- øke bevilgning til SUF

Prioritet:

Det samme som under tiltak.

Sign: SS / RRB

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
2. Willy Ørnebakk	
3. Roger Pedersen	Sven-Roald Nystø Roger Pedersen
4. Peder Mathisen	Roger Pedersen Peder Mathisen
5. Tor Nilsen	Willy Ørnebakk Magnhild Mathisen Willy Olsen
6. Einar Lifjell	
7. Willy Olsen	
8. Magnhild Mathisen	
9. Steinar Pedersen	
10. Olav Magnar Dikkanen	
11. Geir Tommy Pedersen	
12. Jarle Jonassen	
13. Ragnhild Nystad	
14. Willy Ørnebakk	
15. Roger Pedersen	
16. Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
Jarle Jonassen (forr.orden)	
Egil Olli (forr.orden)	
Jarle Jonassen (forr.orden, 24.09)	
Willy Ørnebakk (forr.orden, 24.09)	
Roger Pedersen (forr.orden, 24.09)	
Roger Pedersen (forr.orden, 24.09)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder 1997 - 2001

Vedtatt i Sametinget 24. september 1998

1 Innledning

Sametinget vedtok i mai 1996 *Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder* med «næringer, språk og infrastruktur» som referanseramme.

Sametinget ønsker en målrettet innsats for å styrke samisk identitet, språk, kultur, næringer og samfunnsliv i kyst- og fjordområdene. Planen skal ha en samordnende funksjon med hensyn til tiltak og virkemidler som tinget ønsker å gjennomføre. Dette gjelder satsing på kulturell revitalisering og identitetsoppbygging, jordbruk, reindrift, fiske, duodji, næringskombinasjoner, samiske kulturhus, samisk språkutvikling, utvikling av kulturbasert reiseliv og informasjonsvirksomhet.

Sign: SS, RRB

Det geografiske området for handlingsplanen strekker seg fra Tysfjord i Nordland i sør til Grense Jakobselv i nordøst.

Sametinget, via Samisk utviklingsfond, er i Statsbudsjettet for 1998 tildelt 2 millioner kroner ekstra for spesielle tiltak i samiske kyst- og fjordområder. Samisk næringsråd vil derfor være en sentral aktør for finansiering av de enkelte tiltak. Sametinget er i ferd med å styrke saksbehandlerkapasiteten for oppfølging av planen. Imidlertid foreligger det i dag ikke tilstrekkelige ressurser for gjennomføring av handlingsplanen slik forutsatt.

Gjennomføringen er derfor basert på bred medvirkning fra en rekke instanser på lokalt, regionalt og sentralt nivå. I den videre planprosess ligger det en utfordring i å knytte forslagene i tingets handlingsplan direkte til arbeidet i Regjeringens Nord-Norge utvalg, Landsdelsutvalgets satsing på næring- og kultursiden, samt det pågående arbeid i den enkelte fylkeskommune og hos den enkelte fylkesmann. Det vil i mange tilfeller også være aktuelt å samarbeide direkte med de enkelte kommuner. Ambisjonen er å samordne det offentlige virkemiddelapparatet mot felles mål og tiltak. Virkemidler i prosessen er koordinering og samarbeid mellom impliserte organer, og plassering av ansvar for konkret oppfølging og handling.

2 Rullering av planen

Sametinget legger opp til at Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder 1997 - 2001 rulleres hvert annet år. Sametingsrådet oppnevnte i sak R 15/98 Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder, en tverrpolitisk arbeidsgruppe som hadde som mandat å utarbeide et konsept for rullering av planen. Gruppens vurderinger legges via Sametingsrådet fram for Sametinget i plenum 22. - 25. september 1998. Tingets behandling danner rammer for videre oppfølging av planen.

Arbeidsgruppens sammensetning:

Rådsmedlem Berit Ranveig Nilssen (leder)

Representant Willy Ørnebakk

Representant Geir Liland

Representant Per A. Bæhr

Representant Peder Mathisen

Representant Eva Josefsen

Handlingsplanen som ble vedtatt av Sametinget 22. mai 1996, er grunnlaget for rulleringsdokumentet. For rulleringsperioden 1998 - 2000 er det lagt vekt på at handlingsplanen skal være et aktivt styringsdokument for Sametinget og tingets underliggende råd. Handlingsplanen bør derfor ikke være for omfattende, men ha et omfang som tar hensyn til de rammer og ressurser som til enhver tid er tilgjengelig. Det er lagt vekt på at planen inneholder forslag til tiltak, som det vil være mulig å gjennomføre i løpet av den 2 årsperioden rulleringen omfatter.

Sametinget setter hovedfokus på kvinner ved årets rullering av handlingsplanen.

Sametinget legger spesielt vekt på kvinners plass i lokalsamfunnene i samiske kyst- og fjordområder. Gode vilkår for at kvinner skal bli boende er et sentralt tema når disse bygdene skal videreutvikles. I utforming av mål, strategier og tiltak i handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder er det derfor tatt hensyn til faktorer som kvinner legger vekt på, i tillegg til utforming av spesielle kvinnetiltak.

Sign: SS / RRB

Sametinget ønsker å delta aktivt i arbeidet hvor verdiskaping, næringsutvikling og kompetanseoppbygging står sentralt, og har vital betydning for utvikling av det samiske samfunn. Gjennom arbeidet i Regjeringens Nord-Norge utvalg vil vesentlige deler av Handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder 1997-2001 kunne følges opp. Sametinget har derfor i dette arbeidet pekt på betydningen av samiske kompetansesentre og flerbrukshus i ulike deler av det samiske bosettingsområdet, satsing på samiske primærnæringer som reindrift, fiske og landbruk, samt utvikling av informasjonsteknologi.

Satsingsområdene som omhandler utvidelse av samisk utviklingsfonds virkeområde og utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark, tas ut av handlingsplanen ved denne rulleringen, jfr. kap. 3 om status og framdrift. Reindrift inngår som et nytt innsatsområde. Sametinget ønsker å vektlegge tiltak overfor reindriftsutøvere som enten er bofaste i samiske kyst- og fjordområder eller oppholder seg i disse områdene deler av året. Også duodji tas inn som et nytt innsatsområde. Dette er en av de sentrale samiske i primærnæringene der mange kvinner er sysselsatt.

Planen vil inneholde 10 innsatsområder for årene 1998 - 2000:

1. *Kulturell revitalisering og identitetsbygging*
2. *Jordbruk*
3. *Reindrift*
4. *Fiske*
5. *Duodji*
6. *Kulturbasert reiseliv*
7. *Næringskombinasjoner*
8. *Samisk språkutvikling*
9. *Samiske kultur- og flerbrukshus*
10. *Informasjonsvirksomhet*

3 Status og framdrift

Enkelte av tiltakene i handlingsplanen er pr. dato igangsatt, mens hoveddelen av tiltakene gjenstår å sette ut i livet. Det er lagt opp til en prosess med rulling av handlingsplanen hvert annet år. Det gir tinget mulighet til å «ta ut» tiltak som er gjennomført, og tiltak som ikke lenger er aktuelle, og dermed fornye planen med nye prioriteringer.

Under kapittel 5 om innsatsområder, kommenteres status for det enkelte området. To av innsatsområdene i den opprinnelige planen er tatt ut, og kommenteres spesielt her.

Utvidelse av det geografiske området til samisk utviklingsfond

Sametinget vedtok nye forskrifter for Samisk utviklingsfond i sak 9/97, 7. februar 1997. Forskriftene ble gjort gjeldende 1. juli samme år. Fondets geografiske virkeområde ble lagt opp til å følge valgkretsinnndelingen til sametingsvalget som det øverste organiserende element.

Innenfor hver valgkrets framgår det:

- hvilke kommuner og deler av kommuner som omfattes av det geografiske virkeområdet
- i de valgkretser der ikke hele valgkretsen omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til tiltak som særlig styrker samisk språk og kultur i resten av valgkretsen
- i de valgkretser der ikke alle reindriftssamer omfattes av det geografiske virkeområdet, kan det gis støtte til reindriftssamisk næringsvirksomhet i resten av valgkretsen

Sign: RRB

Når det gjelder valgkrets 8 Midt-Troms, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i et avgrenset geografisk område, og i valgkrets 12 Sørsameområdet, omfatter virkeområdet den samiske befolkningen i hele valgkretsen. Samisk utviklingsfonds forskrifter følger som vedlegg til planen.

Når det gjelder en eventuell ytterligere utvidelse av det geografiske virkeområdet, er dette et spørsmål som kontinuerlig må vurderes. En utvidelse av virkeområde har klar sammenheng med hvilke virkemidler som stilles til rådighet til enhver tid. For årene 1998 - 2000 synes det ikke ut fra dagens situasjon å være realistisk med en utvidelse av samisk utviklingsfonds virkeområde. På den andre siden har Sametinget vedtatt å utarbeide en strategisk næringsplan for fondet, i den sammenheng vil også fondets geografiske virkeområde bli vurdert.

Utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark

Spørsmålet om utvidelse av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark er fremmet overfor de sentrale myndigheter som en del av handlingsplanen. Det foreligger ingen direkte tilbakemelding til Sametinget. Kommunaldepartementet gjennomførte 1996 - 97 en evaluering av tiltakssonen, som grunnlag for eventuelle endringer. I St.meld. nr. 31 (1996-97) Om distrikts- og regionalpolitikken, heter det at Regjeringen vil føre videre tiltakssonen, men at det kan være aktuelt på kort sikt å justere noen av virkemidlene slik at de fungerer bedre (jf. pkt. 7.9). Dette standpunktet er gjentatt i St.meld. nr. 41 (1996-97) Om norsk samepolitikk, jf. vedlegg 4.

Den nåværende regjering vurderer å utvide ordningen med å ettergi studielån fra å gjelde tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms, til å gjelde andre deler av det distriktpolitiske virkeområdet, med 50% av det som gis i tiltakssonen (jf. statsråd Ragnhild Q. Haarstads «Regional- og distriktpolitisk redegjørelse 1998», 30. april 1998 i Stortinget).

Med den utvikling og debatt som har vært og fremdeles pågår om tiltakssonen, synes den beste strategi å være å avvente de erfaringer som vil bli gjort med den bebudede utvidelse før Sametinget eventuelt reiser spørsmålet på nytt. Innsatsområdet tas derfor ut av denne planen, og legges til løpende vurdering.

Sjøsamekvinner i fokus

Det har vist seg at færre kvinner enn menn nyter godt av midlene fra Samisk utviklingsfond. Dette har sammenheng med at kvinner gjerne søker støtte til tiltak som har falt utenfor de støtteområder som fondet tradisjonelt har prioritert. Særlig er det innenfor serviceyrker at kvinner ønsker å etablere seg. Sametinget søker derfor å tilpasse støtteordningene slik at de fanger opp behovene til de kvinnelige støttemottakere. Det er også et mål for Sametinget å tilpasse støtteordningene slik at kvinner kan etablere seg innafør primærnæringene.

I løpet av høsten 1997 og våren 1998, har det i regi av Samisk kvinneprosjekt vært avholdt møter for kvinner i samiske kyst- og fjordbygder. På møtene for kvinner i de samiske kyst- og fjordområder har næringsliv, kultur, kulturminner og språk vært tema. Spesielt har problematikken omkring duodji, både enkeltetableringer og fellestiltak, vært diskutert. I Tysfjord er det foreslått etablering av et kvinnekraftsenter og Samisk kvinneuniversitet, mens det i Varanger ble fokusert på kulturminner, miljøvern og informasjonsteknologiens muligheter for kvinner i distriktene. I Kåfjord er samisk språk og støtte til samiske næringer sentrale temaer. Et sentralt trekk i utviklinga er at unge kvinner flytter ut, og i liten grad kommer tilbake for å bosette seg i bygdene. For å kunne bevare og styrke samiske

Sign: SS / RRB

lokalsamfunn, er det nødvendig å se på faktorer som er viktige for at kvinner blir boende. I denne sammenheng må Sametinget medvirke til stimulering av tiltak som prioriterer kvinnearbeidsplasser.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som et ledd i den videre saksbehandling av Handlingsplanen for samiske kyst- og fjord-områder vil det bli utarbeidet prosjektsbeskrivelser med milepæls- og aktivitetsplaner for tiltak innenfor de innsatsområdene Sametinget prioriterer. I prosjektbeskrivelsene vil det framgå på hvilken måte tingets underliggende fagråd og eksterne samarbeidsparter skal involveres i prosessen.

Prosjektbeskrivelsene vil danne grunnlag for gjennomføring av tiltakene innfor de økonomiske rammer som stilles til rådighet, samtidig som eventuelle behov for ekstern finansiering synliggjøres.

5 Innsatsområder 1998 - 2001

5.1 Kulturell revitalisering og identitetsbygging

Bakgrunn:

Den samiske kulturen i samisk kyst- og fjordområder er i varierende grad i en presset situasjon. På tross av at statens fornorskningsspolitikk for lengst er forlatt, er disse mekanismene fortsatt tilstede i deler av befolkningen og kan avleses i den generelle samfunnsutviklingen. Den sjøsamiske kulturen er i økende grad under press. Uten en offensiv og bevisst handling for å motvirke denne utviklingen, vil snart store deler av denne kulturen være borte. Det er derfor påkrevd med fokus og prioritering av områder hvor det hittil har skjedd lite i forhold til kulturell revitalisering.

Mål:

Sjøsamisk identitetsbygging og kulturell revitalisering.

Strategi:

Stimulere den sjøsamiske befolkningen til å ta ansvar for egen historie og synliggjøring av kultur.

Tiltak:

- Etablere og informere om ordninger som muliggjør historiske nedtegnelser
- Tilrettelegge for formidling av historie og lokal kunnskap gjennom barnehager og skoler
- Bidra til at det utarbeides kursopplegg i tradisjonell kunnskap, som for eksempel matlaging og gamlebygging
- Retten til å lære om egen historie og kultur, bl.a gjennom voksenopplæring
- Bidra til utarbeidelse og formidling av litteratur og undervisningsmateriell med tilknytning til sjøsamiske områder
- Styrking av samisk kulturfaglig utdanning på høgskolnivå

I toårsperioden skal følgende tiltak gis prioriteres:

- Etablere og informere om ordninger som muliggjør historiske nedtegnelser
- Tilrettelegge for formidling av historie og lokal kunnskap gjennom barnehager og skoler

Sign: / KR3

Ansvarlige aktører:

Sametinget, Samisk kulturråd, Samisk utdanningsråd, fylkeskommuner og kommuner.

5.2 Jordbruk**Status og endrede forutsetninger:**

Samlet sett kan jordbruk i samiske områder betegnes å bestå av en særegen driftsform under harde klimatiske forhold, hvor småskaladrift og kombinasjonsutøvelse står sentralt. Begrensede arealressurser, og dermed begrensede inntektsmuligheter i tradisjonell jordbruksproduksjon, gjør at tilpasningen ofte løses gjennom driftskombinasjoner, og gjennom samdrift med andre bruk der dette er mulig. Det er derfor grunnlag for å satse på en strukturell tilpasning i forhold til de rammebetingelser næringen i nord står overfor. Med bakgrunn i at jordbruk og næringskombinasjoner nøye henger sammen, må det fortsatt overføres midler til Samisk utviklingsfond over jordbruksavtalen.

I St.meld. nr. 41 (1996-97) går Regjeringen inn for *en sterk prioritering av det nordnorske jordbruket (herunder samisk jordbruk) i de generelle virkemidlene under jordbruksavtalen*. Særlig gjelder det støtten til næringskombinasjonsvirksomhet i tradisjonelle samiske bosettingsområder som faller inn under Samisk utviklingsfonds virkeområde. For å oppnå denne målsettingen, har nåværende Regjering utvidet rammene til Samisk Næringsråd med 2 millioner kroner.

Innenfor jordbruket er det viktig med egne tiltak rettet mot kvinner. Kvinnene har tradisjonelt stått sentralt innenfor jordbruk og husdyrhold. Men kvinnenes status og innflytelse i næringen er endret samtidig med endringene i næringen totalt. Mange kvinner arbeider i dag i jordbruket, uten at de er registrert som gårdsarbeidere eller eiere. Inntekt fra handel, hotell og annen privat og offentlig tjenesteyting betyr mye for kvinner, i tillegg til jordbruket. Kombinasjonstilpasninger vil derfor kunne være med på å styrke kvinners stilling innenfor jordbruket.

Endret målformulering:

Ingen endringer, jf. Handlingsplanen for samiske kyst og fjordområder.

Strategier:

- Å øke Sametingets innflytelse i utformingen av jordbrukspolitikken
- Å etablere en landbrukspolitisk sone i samiske bosettingsområder

Tiltak:

- Ivareta samiske interesser i jordbruksforhandlingene
- Bidra til økte bevilgninger fra jordbruksavtalen til samisk jordbruk via Samisk utviklingsfond
- Bidra til å sette fokus på leiejordsproblematikken, samt å få jord som ligger brakk i bruk
- Yte støtte til modernisering eller utbygging av nye gårdsbruk mellom 0,4 og 1,5 årsverk
- Bidra til å redusere mekaniseringskostnadene i jordbruket
- Opprette et rekrutteringsprogram for kvinner som ønsker å etablere seg i jordbruket eller i kombinasjonsnæring der jordbruk er en av komponentene
- Bidra til at melkekvotene ikke omsettes utenfor samiske områder
- Bidra til å få en rovviltforvaltning som bedre ivaretar hensynet til primærnæringene
- Bidra til at ungdom sikres melkekvoter ved nyetablering

Sign: SS / R.R.B.

- Bidra til at frakttilskuddsordninger styrkes

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritert:

- Yte støtte til modernisering eller utbygging av nye gårdsbruk mellom 0,4 og 1,5 årsverk
- Opprette et rekrutteringsprogram for kvinner som ønsker å etablere seg i jordbruket eller i kobinasjonsnæring der jordbruk er en av komponentene

Ansvarlige aktører:

Regjeringens Nord-Norge utvalg, Sametinget, Landbruksbanken, statlige og regionale landbruksmyndigheter, fylkeskommuner og kommuner.

5.3 Reindrift

Bakgrunn:

Innslaget av reindrift i samiske kyst- og fjordområder er i hovedsak todelt. Den ene typen er den kystnære reindrifta, som ikke er preget av lange sesongflyttinger. I tillegg er det et stort innslag av reindriftsutøvere, spesielt i Finnmark, som flytter fra innlandet i vinterhalvåret til kyst- og fjordområder i sommerhalvåret. Reindriften har tradisjonelt vært en viktig faktor med hensyn til kulturutveksling og bruk av samisk språk i kyst- og fjordområdene.

Mål:

Å forbedre vilkårene for reindriftsutøvere i samiske kyst- fjordområder.

Strategi:

Innlede samarbeid med reindriftsforvaltningen og kommunale myndigheter.

Tiltak:

- Bidra til forbedring av standard på sommerboliger
- Bidra til å forbedre tilgangen på helse- og sosiale tjenester til reindriftsutøvere
- Bidra til å forbedre infrastruktur på sommerboplasser, som vei, vann, renovasjon og avløp
- Bidra til tilrettelegging av infrastruktur i forbindelse med salg av duodji
- Bidra til å hindre næringskonflikter
- Bidra til å få en rovviltforvaltning som bedre ivaretar hensynet til primærnæringene
- Bidra til at feltslaking av rein kan gjennomføres

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritert:

- Bidra til å få en rovviltforvaltning som bedre ivaretar hensynet til primærnæringene
- Bidra til tilrettelegging av infrastruktur i forbindelse med salg av duodji

Ansvarlige aktører:

Sametinget, statlige og regionale landbruksmyndigheter, reindriftsforvaltningen, fylkeskommuner og kommuner.

5.4 Fiske

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget har i februar behandlet innstillingen fra Fiskeridepartementets samiske fiskerirutvalg, sak 13/98. I vedtaket understreket tinget betydningen av å ivareta det kystnære fisket som et viktig materielt grunnlag for bo- og sysselsettingen i samiske kyst- og fjordområder. Samiske fiskerirettigheter må ivaretas, tilbakeføres og videreføres innenfor

Sign: ...SS...../.....REB.....

rammene av et særskilt geografisk tiltaksområde. Sametinget slutter seg til utvalgets påpeking av en utvikling preget av begrensninger i fangstgrunlaget, sviktende rekruttering, hindring av næringskombinasjoner og manglende infrastruktur.

For at en slik utvikling skal gjennomføres må det utvikles nødvendig infrastruktur, forvaltningsmessige ordninger og reguleringer som trygger og sikrer fjord- og kystfisket som næring. Som første fase i innføringen av en samisk fiskeripolitikk vil Sametinget foreslå opprettelsen av et forsøksområde for forvaltning av kyst- og fjordsystemer. Tanafjord, Lyngenfjord og Tysfjord foreslås som forsøksområde.

Den 18. juni 1998 la Regjeringen frem en Stortingsmelding om norsk fiskeripolitikk, St. meld. nr. 51 (1997-1998) *Perspektiv på utvikling av norsk fiskerinæring*. Sametinget hadde store forventninger til at denne stortingsmeldingen skulle følge opp innholdet i det vedtak Sametinget har fattet. Dette ville bl.a. ha vært med på å sikre samiske fiskerier for fremtiden, og være en naturlig konsekvens av norsk samepolitikk og av dagens internasjonale rettsutvikling innen urfolkspolitikken.

Fiske etter laks i elvene og i sjøen har alltid representert en viktig del av det samiske næringsrunnlaget generelt, og den sjøsamiske kulturen spesielt. Laksefisket må derfor stadig inneha denne viktige rollen som materiell kulturbærer. I forvaltning og beskatning av laksebestandene må den samiske kunnskap og tradisjon nedfelt gjennom generasjoner legges til grunn.

Kvinnene i fiskerinæringa befinner seg i mange tilfeller på mottakssentralene, det vil si på videreforedlingssiden i fiskeindustrien, der de arbeider på hel- eller deltid. Sametinget søker derfor å tilpasse tiltak innafor fiskeindustrien til de behov kvinner har, herunder også næringskombinasjoner.

Fiskeridepartementet har i flere år bevilget midler til styrking av næringskombinasjoner i de samiske områdene. Denne bevilgningen er ikke blitt videreført de siste tre årene. Sametinget har derfor bedt om at Fiskeridepartementet gjenopptar sin bevilgning til styrking av næringskombinasjoner og andre fiskeritiltak i samiske områder. Sametinget konkretiserer ytterligere behov for midler til samiske fiskeritiltak for 1998 og 1999.

Endret målformulering:

Ingen endringer, jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Nye strategier:

- Å opprette fiskeripolitisk sone for å prøve ut lokaltilpassa forvaltningsordninger i tre samiske kyst- og fjordområder: Tanafjorden i Finnmark, Lyngen i Troms og Tysfjord i Nordland
- Å innføre nærhets- og avhengighetsprinsippet i forvaltning og beskatning av maritime ressurser.

Tiltak:

- Bidra til å styrke mottaksanlegg, videreforedling og annen nødvendig infrastruktur
- Bidra til styrking av trygde- og sosiale ordninger for fiskerne
- Bidra til fritt fiske for fartøy under 10,66 meter lengste lengde
- Bidra til rekrutteringstiltak for kvinner og ungdom
- Bidra til samarbeid mellom oppdrettsnæringen og tradisjonelt kyst- og fjordfiske
- Bidra til å sikre fiskerne erstatninger som følge av selinvasjoner, og bidra til at selbestanden reduseres

Sign: SS / RRB

- Bidra til at større andel av kvotene går til de mindre fartøyene
- Bidra til gjennomføring av miljøtiltak i fiskeoppdrettsanlegg, herunder etablering av landbaserte anlegg
- Bidra til at kvote på norsk kysttorsk tilfaller den konvensjonelle flåte
- Bidra til at kongekrabbe som ressurs kommer lokale fiskere til gode
- Medvirke til at Fiskeridepartementet viderefører ordningen med bevilgninger til utvikling av næringskombinasjoner i samiske distrikt
- Bidra til at marine ressurser som tradisjonelt ikke er utnyttet, tas i bruk
- Bidra til lokalt eierskap ved etablering av oppdrettsanlegg
- Bidra til å utrede laksens vandring, vekst samt kartlegging av de viktigste miljøfaktorene som innvirker på bestandsutviklingen
- Bidra til at hverken deltakerloven svekkes eller at enhetskvoteordningen blir innført
- Bidra til at loddebestanden i Barentshavet fortsatt fredes mot fiske. Ved et eventuelt fremtidig loddefiske må bestanden sikres mot overbeskatning, og fangst tillates kun til konsum. All utkastlodde må leveres for produksjon ved landanlegg
- Bidra til å få utredet og etablert ordninger for oppføring av villfisk i samiske kyst- og fjordområder
- Bidra til fredning av fjordområdene for fiske med aktive redskaper, samt autoline og snurrevad

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

- Bidra til å styrke mottaksanlegg, videreforedling og annen nødvendig infrastruktur
- Bidra til å sikre fiskerne erstatninger som følge av selinvasjoner, og bidra til at selbestanden reduseres
- Bidra til at kongekrabbe som ressurs kommer lokale fiskere til gode
- Bidra til styrking av trygde- og sosiale ordninger for fiskerne
- Bidra til at loddebestanden i Barentshavet fortsatt fredes mot fiske. Ved et eventuelt fremtidig loddefiske må bestanden sikres mot overbeskatning, og fangst tillates kun til konsum. All utkastlodde må leveres for produksjon ved landanlegg
- Bidra til fritt fiske for fartøy under 10,66 meter lengste lengde

Ansvarlige aktører:

Fiskeridepartementet, Sametinget, SND, fiskeriretledere, fylkeskommuner og kommuner.

5.5 Duodji

Bakgrunn:

Duodji har tradisjonelt både vært en næring og en kulturfaktor i samiske kyst- og fjordområder. Sametinget vil legge til rette for utvikling av næringsrettet duodji, i kombinasjon med andre næringer, der også duodji som kulturfaktor vektlegges.

Samisk næringsråd har utført et utredningsarbeid over bruken av virkemidlene i duodji med forslag til nyorganisering og fordeling av virkemidlene. Dette arbeidet er grunnlag for forslag til nye retningslinjer for forvaltningen av duodji-midlene. Forslaget er sendt på høring, og vil ventelig bli behandlet av Sametinget i november 1998.

Mål:

Styrke duodji som kulturfaktor og næring, både som eneyrke og i kombinasjon med andre næringer.

Sign: SS / KRB

Strategi:

Strategier for å nå de ulike mål er produktutvikling, kompetanseheving, markedsføring, salg og veiledning. Midler nyttes særlig til å skape en mer næringsrettet produksjon i form av investeringsstøtte til lokaler, maskiner og øvrig produksjonsutstyr.

Tiltak:

- Bidra til at duodji utvikles som næring og kulturfaktor i samiske kyst og fjordområder

Ansvarlige aktører:

Samisk næringsråd

5.6 Kulturbasert reiseliv

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget har igangsatt et utredningsarbeid som grunnlag for en helhetlig samisk reiselivsplan. Sametinget ønsker en bred vurdering av samisk medstyring i reiselivsprosjekt hvor samisk kultur formidles og eksponeres. Det er uttrykt ønske om en bredere vurdering av reiselivets plass i samisk nærings- og kulturutvikling. En viktig side med samisk reiselivsplan er å vurdere de etiske og prinsipielle sider ved bruk av samisk kultur i reiselivssammenheng. En slik utredning fordrer samarbeid med andre aktører, slik det er lagt opp til i Handlingsplan for kyst- og fjordområder. Troms og Finnmark fylkeskommuner deltar i planarbeidet. Nordland fylkeskommune har allerede utarbeidet en egen samisk reiselivsplan. Utredningen skal være ferdigstilt i 1998.

Mandatet for reiselivsplanen er utformet slik at det skal gis en kort oversikt over utøvelse av samisk reiselivsvirksomhet, samt de finansieringsordninger som eksisterer pr. i dag for næringen. Det skal gis en kort oversikt over nasjonale og regionale føringer for reiselivet. De prinsipielle sider ved samisk reiselivsvirksomhet vurderes i lys av Sametingets politikk på nærings- og kulturområdet. Det skal fremmes forslag til retningslinjer som grunnlag for samisk reiseliv, og innspill på satsingsområder for framtidig samisk reiselivsvirksomhet.

Innafor reiselivsnæringen er det mange kvinner ansatt. Det må derfor igangsettes tiltak som særlig vil komme kvinner til gode innenfor denne næringen, f.eks. tiltak knyttet til arktisk matstrategi og til duodji.

Endret målformulering:

Jf. Handlingsplanen for samiske kyst og fjordområder.

Tillegg:

- Øke kompetanse og bedre samordning og samarbeid mellom aktørene innenfor de tilbud som gis
- Samlet profilering av tilbudene
- Fokus på ekthet og kvalitet i produkttilbudet

Strategier:

- Bidra til at samiske premisser vektlegges i reiselivsprosjekt hvor samisk kultur formidles og eksponeres
- Igangsette en vurdering av reiselivets plass i samisk nærings- og kulturutvikling
- Vurdere de etiske og prinsipielle sidene ved bruk av samisk kultur i reiselivssammenheng
- Bidra til et bredt samarbeid mellom ulike aktører både finansielt og kompetansemessig
- Definere mål, strategier, tiltak samt ansvarlige aktører innenfor reiselivsnæringen

Sign: / RRB

dette forvaltningsområdet har offentlige organer blant annet plikt til å svare på samisk ved både skriftlige og muntlige henvendelser på samisk.

Sametinget har bl.a. prioritert utviklingen av språklige tiltak med sikte på å fremme samisk språk utenfor forvaltningsområdet, gjennom utarbeidelse av planer for det sørsamiske- og lulesamiske området, samt Ofoten, Senja og Sør-Troms området. Disse utredningene fremmer forslag til konkrete språktiltak. Sametinget har behandlet og sluttet seg til forslagene i utredningene (jf. Sametingets vedtak av 08.- 10.06.93 i sak 22/93, av 25.- 27.05.94 i sak 26/94 og av 22.- 24.11.94 i sak 46/94).

Overlevering av morsmålet fra en generasjon til den neste er et område der familien og hjemmet har hatt en sentral rolle. I samiske kyst- og fjordområder i dag er kunnskaper om samisk språk, spesielt de lokale sjøsamiske dialekter i ferd med å gå tapt. Det ligger derfor en betydelig utfordring i å styrke og utvikle samisk språk her. Etablering av flere språksentre i samiske kyst- og fjordområder på linje med de som er etablert i Kåfjord og Porsanger, vil være et godt tiltak.

Endret målformulering:

Ingen endringer jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Tiltak:

- Bidra til å opprette en støtteordning for kommuner som på sikt kan omfattes av samelovens språkregler
- Utvide forvaltningsområdet for samelovens språkregler til områder der dette er mulig å gjennomføre
- Etablere lokale språksentre
- Iverksette et program for dokumentasjon og utvikling av samisk maritim og sjøsamisk terminologi
- Bidra til å opprette en stipendordning for førskolelærere, lærere og språkmedarbeidere
- Bidra til å opprette språkopplæring uten personlige kostnader for den voksne samiske befolkning
- Bidra til å styrke samisk kulturfaglig utdanning på høyskolenivå
- Bidra til å sikre at barn får anledning til å lære samisk
- Opprette grunntilskudd til lokale språksentra
- Bidra til en generell opprusting av skoleverket slik at samisk språk og kultur styrkes
- Bidra til at det utvikles nye metoder for andrespråkopplæring

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

- Opprette grunntilskudd til lokale språksentre
- Etablere lokale språksentre

Ansvarlige aktører:

Sametinget, Samisk språkråd, aktuelle departementer, fylkeskommuner, kommuner

5.9 Samiske kultur- og flerbrukshus

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget er beredt til å delta aktivt i det videre arbeidet der verdiskaping, næringsutvikling og kompetanseoppbygging står sentralt og har vital betydning for utvikling av det samiske samfunn. Gjennom arbeidet i Regjeringens Nord-Norge utvalg har Sametinget påpekt

Sign: SS / RRB

betydningen av samiske kompetansesentra og kulturhus i ulike deler av det samiske bosettingsområdet.

Kvinner ønsker ofte mer enn en arbeidsplass for å bosette seg i samiske områder. Samiske kulturbygg kan bidra til en infrastruktur som gir trivsel og utviklingsmuligheter for lokal-samfunnene. Det er viktig å planlegge slike bygg med tanke på en flerbruksmodell, inkludert tilbud til barn og unge.

Endret målformulering:

Ingen endringer, jf. Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder.

Strategier:

- Etablere samiske kulturbygg i samiske kyst- og fjordområder slik at Sametinget når sitt overordnede mål; å sikre at det samiske folk har reelle muligheter for samisk kulturutøvelse
- Bidra til å sikre drift av de kulturinstitusjoner / flerbrukshus som er etablert

Tiltak:

- Bidra til bygging av Ája samiske senter i Káfjord kommune, Troms, (utvidelse og drift)
- Bidra til bygging av Várdobaiki samisk senter i Ofoten og Sør-Troms
- Bidra til å etablere Østsamisk museum i Sør-Varanger kommune, Finnmark, som samisk tusenårssted
- Bidra til utvidelse av Árran - julevsáme guovddaš / lulesamisk senter, Tysfjord kommune, Nordland
- Bidra til at Várjjat sámii musea / Varanger samiske museum, Nesseby kommune, Finnmark sikres driftsstøtte
- Bidra til etablering av samisk kulturhus på Senja

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritert:

- Bidra til å sikre drift av de kulturinstitusjoner / flerbrukshus som er etablert
- Bidra til å etablere Østsamisk museum i Sør-Varanger kommune, Finnmark, som samisk tusenårssted
- Bidra til bygging av Ája samisk senter i Káfjord kommune, Troms, (utvidelse og drift)

Ansvarlige aktører:

Sametinget, Samisk kulturråd, Samisk næringsråd, Kulturdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, fylkeskommuner og kommuner.

5.10 Informasjonsvirksomhet

Status og endrede forutsetninger:

Sametinget har i 1995 vedtatt en egen informasjonsstrategi med handlingsplan fram til 31.12.97. Sametinget vil i løpet av perioden rullere informasjonsstrategien. Status for og ny satsing på informasjonsvirksomhet vil bli drøftet og vedtatt. Fra informasjonsstrategien ble vedtatt og fram til i dag, er følgende prioritert: utgivelse av eget informasjonsblad - fra og med 1996, informasjonskampanje rettet mot kyst- og fjordområder i forbindelse med sametingsvalget -97, og forarbeid i forbindelse med opprettelse av samisk informasjonstjeneste.

Endrede målformuleringer:

Sign: /..... RRB

- Øke informasjon om Sametingets virksomhet, slik at man gjennom dette får økt oppslutning om samemantallet, samt interesse for Sametingets arbeid.
- Sørgje for at flest mulig av den samiske befolkning blir informert om saker som berører deres hverdag
- Synleggjøre Sametingets arbeid
- Bidra til å øke anerkjennelsen av Sametinget og vekke interesse for politisk deltaking og innflytelse
- Synleggjøre samenes rettigheter i hht gjeldene lover og inngåtte internasjonale avtaler

Strategier:

- Etablering av en samisk informasjonstjeneste i regi av Sametinget
- Etablering av samisk bibliotekstjeneste
- Planlagt bruk av videreinformatorer og andre informasjonskanaler
- Handlingsplan for 1999 - 2001 med ekstra innsats på kyst- og fjordområdene

Tiltak:

Tiltak vil defineres i rulleringen av Sametingets informasjonsstrategi

I toårsperioden gis følgende tiltak prioritet:

Tiltak prioriteres i forbindelse med rullering av Sametingets informasjonsstrategi

Ansvarlige aktører:

Sametinget

Saken avsluttet 24. september 1998 kl. 09.30.

Sign: ...SS... / ...RRB...

Sak 31/98 Sametingets internasjonale engasjement

Saken påbegynt 24. september 1998 kl. 09.30.

I. Dokumenter

- FN's urfolkstiår: Sametingenes felles mål og tiltak
- Innst. S. nr. 145 (1997-98). Innstilling fra kommunalkomiteen om norsk samepolitikk. St.meld. nr. 41 (1996-97) og St.meld. nr. 18 (1997-98). Side 29-30: Samene i utenrikspolitisk sammenheng

II. Innleverte forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget legger vekt på å delta aktivt i det internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Dette er et krevende arbeid som forutsetter en målrettet deltakelse i de ulike prosesser som er relevant for situasjonen for urfolk generelt og det samiske folk spesielt.

Til grunn for det arbeidet Sametinget gjør i denne sammenheng, legges det opp til følgende prioritering i det internasjonale arbeidet:

1. Innsats overfor organer som fastsetter internasjonale rettsstandarder

- FN - Forente nasjoner:
 - WGIP (Working Group on Indigenous Populations), det store urfolksmøtet som samler 8-900 urfolksrepresentanter
 - FN-erklæringen om urfolks rettigheter og møtene i Menneskerettighets (MR)-kommisjonens arbeidsgruppe for utkastet til erklæring
 - Permanent forum for urfolk i FN, og møtene i MR-kommisjonens arbeidsgruppe for etableringen av et permanent forum
 - Oppfølging av arbeidet med FN-tiåret
 - FN-kommisjonen for bærekraftig utvikling / Commission on Sustainable Development (CSD), oppfølgingsmøtene og prosedyrene knyttet til Rio-erklæringen (Agenda 21)
 - FN-konvensjonen vedrørende biologisk mangfold / Convention on Biological Diversity (CBD)
- ILO - International Labour Office: Rapporteringsprosedyrene knyttet til ILO 169
- FN-organisasjonen for utdannelse og kultur - UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
- Nordisk samekonvensjon
- Reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige

Innsatsen vil primært gå på et faglig samarbeid med norsk UD/KRD, sametingene og andre urfolksgrupper om strategi og posisjoner. Dette innebærer en betydelig arbeidsinnsats i den

Sign: ...SS... / ...RRB...

daglige oppfølging. Arbeidet vil i tillegg kreve politisk punktsatsing for avklaring av hovedposisjoner.

2. Innsats overfor organer som forvalter økonomiske ressurser til samiske områder

Dette innebærer en strategisk satsing i forhold til:

- EU, Interreg., fellessamiske prosjekter med EU/Norsk finansiering.
- Barentssamarbeidet, med vekt på prosjekter i Sápmi fortrinnsvis på russisk side.
- Nordisk råd, særlig vedrørende finansieringen av institusjoner/prosjekter i Sápmi.

Ressursinnsatsen vil primært gå på et faglig samarbeid med Sametingets underliggende råd som hovedaktører. I tillegg kreves også her politisk punktsatsing.

3. Innsats i forhold til internasjonalt solidaritetsarbeid med andre urfolk

Innsatsen bør bestå i politisk punktsatsning i tilknytning til noen utvalgte urfolk og andre undertrykte folk. Til nå har aktiviteten hovedsakelig vært knyttet til deltakelse i Rigoberta Menchu Turns Indigenous Initiative for Peace, og til Tibetsaken. Sametinget bør fortsette dette arbeidet gjennom å:

- delta på møter arrangert av og blant urfolk
- utarbeide støttevedtak knyttet til enkeltsaker, samt øve politisk press på de aktuelle lands myndigheter.

4. Innsats overfor øvrige internasjonale organ/prosesser

Sametinget bør følge arbeidet i øvrige internasjonale organer og prosesser, men bør vurdere og prioritere ressursinnsatsen svært nøye i forhold til de øvrige områdene. Det mest aktuelle synes å være tilstedeværelse og observasjon. De mest aktuelle organ for en slik innsats er:

- Nordisk Råd
- Barentssamarbeidet
- Arktisk Råd

Andre organ av interesse bør følges nøye, og vurderes etter viktighet for tingets arbeid.

Forslag 1, representant Johan Mikkel Sara, AP's sametingsgruppe:

1. Nytt avsnitt etter pkt. 4:

Sametinget tar kontakt med norske myndigheter med tanke på å etablere ordninger for samiske kulturutsendinger på norske utenriksstasjoner i de land der det er naturlig å samarbeide med i urfolksspørsmål.

2. Nytt avsnitt:

Sametinget mener at det i det samiske mellomfolkelige og internasjonale arbeid er nødvendig med en grensegang mellom Sametingets og Sametingsrådets kompetanse.

Sign: ...SS...../...CRB...

I den fasen man nå er inne i, mener Sametinget at det må gjøres et klart valg mellom det man kan kalle en «presidentmodell» hvor det i praksis vil være Sametingsrådet som har hånd om de mellomfolkelige forbindelsene, og en «parlamentsmodell» hvor Sametingsrådet henter sin ryggdekning for den mellomfolkelige politikken fra Sametinget. En slik modell innebærer at viktige initiativ, avtaler o.l. gjøres i nært samarbeid med de parlamentariske lederne i Sametinget.

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

– Forslag 1, 2. del, ble oversendt Sametingsrådet.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1, 1. del, ble enstemmig vedtatt.
2. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Steinar Pedersen, AP's sametingsgruppe, fremmet følgende protokolltilførsel:

Ap's sametingsgruppe trekker andre del av sitt forslag om kjøreregler for Sametingets internasjonale arbeid.

Begrunnelsen for å trekke forslaget er Sametingspresidentens forsikring om at dette sakskomplekset kommer opp i sin fulle bredde på plenumsmøtet i februar 1999, i forbindelse med behandlingen av Samisk Parlamentarisk Råd.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ragnhild L. Nystad, saksordfører	
2.	Johan Mikkel Sara	
3.	Ole Henrik Magga	
4.	Steinar Pedersen	
5.	Ing-Lill Pavall	
6.	Egil Olli	Ole Henrik Magga
7.	Sven-Roald Nystø	
8.	Olav Magnar Dikkanen	
9.	Steinar Pedersen	
10.	Ragnhild Nystad, saksordfører	
	Johan Mikkel Sara (til forr. orden)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget legger vekt på å delta aktivt i det internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Dette er et krevende arbeid som forutsetter en målrettet deltakelse i de ulike prosesser som er relevant for situasjonen for urfolk generelt og det samiske folk spesielt.

Sign: SS / RRB

Til grunn for det arbeidet Sametinget gjør i denne sammenheng, legges det opp til følgende prioritering i det internasjonale arbeidet:

1. Innsats overfor organer som fastsetter internasjonale rettsstandarder

- FN - Forente nasjoner:
 - WGIP (Working Group on Indigenous Populations), det store urfolksmøtet som samler 8-900 urfolksrepresentanter
 - FN-erklæringen om urfolks rettigheter og møtene i Menneskerettighets (MR)-kommisjonens arbeidsgruppe for utkastet til erklæring
 - Permanent forum for urfolk i FN, og møtene i MR-kommisjonens arbeidsgruppe for etableringen av et permanent forum
 - Oppfølging av arbeidet med FN-tiåret
 - FN-kommisjonen for bærekraftig utvikling / Commission on Sustainable Development (CSD), oppfølgingsmøtene og prosedyrene knyttet til Rio-erklæringen (Agenda 21)
 - FN-konvensjonen vedrørende biologisk mangfold / Convention on Biological Diversity (CBD)
- ILO - International Labour Office: Rapporteringsprosedyrene knyttet til ILO 169
- FN-organisasjonen for utdanning og kultur - UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
- Nordisk samekonvensjon
- Reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige

Innsatsen vil primært gå på et faglig samarbeid med norsk UD/KRD, sametingene og andre urfolksgrupper om strategi og posisjoner. Dette innebærer en betydelig arbeidsinnsats i den daglige oppfølging. Arbeidet vil i tillegg kreve politisk punktsatsing for avklaring av hovedposisjoner.

2. Innsats overfor organer som forvalter økonomiske ressurser til samiske områder

Dette innebærer en strategisk satsing i forhold til:

- EU, Interreg., fellessamiske prosjekter med EU/Norsk finansiering.
- Barentssamarbeidet, med vekt på prosjekter i Sápmi fortrinnsvis på russisk side.
- Nordisk råd, særlig vedrørende finansieringen av institusjoner/prosjekter i Sápmi.

Ressursinnsatsen vil primært gå på et faglig samarbeid med Sametingets underliggende råd som hovedaktører. I tillegg kreves også her politisk punktsatsing.

3. Innsats i forhold til internasjonalt solidaritetsarbeid med andre urfolk

Innsatsen bør bestå i politisk punktsatsning i tilknytning til noen utvalgte urfolk og andre undertrykte folk. Til nå har aktiviteten hovedsakelig vært knyttet til deltakelse i Rigoberta

Sign: / RRB

Menchu Tums Indigenous Initiative for Peace, og til Tibetsaken. Sametinget bør fortsette dette arbeidet gjennom å:

- delta på møter arrangert av og blant urfolk
- utarbeide støttevedtak knyttet til enkeltsaker, samt øve politisk press på de aktuelle lands myndigheter.

4. Innsats overfor øvrige internasjonale organ/prosesser

Sametinget bør følge arbeidet i øvrige internasjonale organer og prosesser, men bør vurdere og prioritere ressursinnsatsen svært nøye i forhold til de øvrige områdene. Det mest aktuelle synes å være tilstedeværelse og observasjon. De mest aktuelle organ for en slik innsats er:

- Nordisk Råd
- Barentssamarbeidet
- Arktisk Råd

Andre organ av interesse bør følges nøye, og vurderes etter viktighet for tingets arbeid.

5. Annet om Sametingets internasjonale engasjement

Sametinget tar kontakt med norske myndigheter med tanke på å etablere ordninger for samiske kulturutsendinger på norske utenriksstasjoner i de land der det er naturlig å samarbeide med i urfolksspørsmål.

Saken avsluttet 24. september 1998 kl. 11.25.

Sign: *[Signature]* / *[Signature]*

Sak 32/98 Nordisk samekonvensjon

Saken påbegynt 24. september 1998 kl. 11 .25.

I. Dokumenter

- Behov og grunnlag for en nordisk samekonvensjon - rapport av juni 1998 fra den nordiske arbeidsgruppen for nordisk samekonvensjon
- Brev av 23 juni 1998 til regjeringene og sametingene i Finland, Norge og Sverige fra Den nordiske arbeidsgruppen for nordisk samekonvensjon

II. Innleverte forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget ser frem til et første møte mellom ministrene med ansvar for samiske saker i de respektive regjeringer og sametingspresidentene, for å drøfte den nordiske arbeidsgruppens forslag.

Nordisk samekonvensjon

Sametinget er positiv til et videre arbeid med nordisk samekonvensjon. Forslaget fra den nordiske arbeidsgruppen om å oppnevne et ekspertutvalg som skal arbeide videre med konvensjonen støttes. Samtidig vil det være viktig å understreke at sametingene må ha en sentral rolle i det videre arbeidet, det gjelder både ved oppnevningen av ekspertutvalget og med hensyn til utformingen av dette utvalgets mandat.

Det nordisk samesamarbeid

Sametinget slutter seg til den nordiske arbeidsgruppens forslag om å opprette det nordiske samesamarbeidet. Det vil være nødvendig med et nært samarbeid mellom Regjeringen og Sametinget i arbeidet frem mot opprettelsen av samarbeidet. Sametinget finner det hensiktsmessig at en erklæring om et slikt samarbeid undertegnes av ministrene og sametingspresidentene.

III. Votering

Av 39 representanter var 34 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: / RRB

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	
2.	Randi Skum	
3.	Laila Wilks	
4.	Ragnhild Nystad	
5.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget ser frem til et første møte mellom ministrene med ansvar for samiske saker i de respektive regjeringer og sametingspresidentene, for å drøfte den nordiske arbeidsgruppens forslag.

Nordisk samekonvensjon

Sametinget er positiv til et videre arbeid med nordisk samekonvensjon. Forslaget fra den nordiske arbeidsgruppen om å oppnevne et ekspertutvalg som skal arbeide videre med konvensjonen støttes. Samtidig vil det være viktig å understreke at sametingene må ha en sentral rolle i det videre arbeidet, det gjelder både ved oppnevningen av ekspertutvalget og med hensyn til utformingen av dette utvalgets mandat.

Det nordisk samesamarbeid

Sametinget slutter seg til den nordiske arbeidsgruppens forslag om å opprette det nordiske samesamarbeidet. Det vil være nødvendig med et nært samarbeid mellom Regjeringen og Sametinget i arbeidet frem mot opprettelsen av samarbeidet. Sametinget finner det hensiktsmessig at en erklæring om et slikt samarbeid undertegnes av ministrene og sametingspresidentene.

Saken avsluttet 24. september 1998 kl. 11.50.

Sign: SS / RRP

Sak 33/98 Sametingets møteplan 1999

Saken påbegynt 24. september 1998 kl. 11.50.

I. Dokumenter

- Kalender 1999

II. Innleverte forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Møteplan for Sametingets plenumsmøter i 1999:

- Uke 8: 22. - 26. februar
- Uke 22: 31. mai - 4. juni
- Uke 39: 27. september - 1. oktober
- Uke 47: 22. - 26. november

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
2.	Per Solli	
3.	Ragnhild Nystad	Per Solli Ragnhild Nystad
4.	Roger Pedersen	
5.	Randi Skum	
6.	Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	

Sign: ...SS... / RRB...

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Møteplan for Sametingets plenumsmøter i 1999:

Uke 8: 22. - 26. februar

Uke 22: 31. mai - 4. juni

Uke 39: 27. september - 1. oktober

Uke 47: 22. - 26. november

Saken avsluttet 24. september 1998 kl. 12.00.

Sign: / RRB

Sak 34/98 Handlingsplan for likestilling - drøfting

Saken påbegynt 24. september 1998 kl. 15.00.

I. Dokumenter

- Rapport fra Sametingets likestillingsseminar, september 1996
- Rapport fra Samisk kvinneprosjekt, oktober 1997

II. Innleverte forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget drøfter Sametingsrådets drøftingsutkast til Handlingsplan for likestilling med innsatsområder og mål for 1998 - 2001.

1 INNLEDNING

1.1 Hvorfor en handlingsplan for likestilling

Den tre-årige prosjektperioden til Samisk kvinneprosjekt er over ved utgangen av 1998. For å sikre en best mulig kontinuitet i Sametinget sitt arbeid med kvinne- og likestillingsspørsmål, er det nødvendig med en konkret plan som skisserer hvordan dette området bør følges opp.

Handlingsplanen for likestilling er delt inn i tre deler. Første del omhandler bakgrunnen for planen, perspektiver, mål og strategier, forholdet til andre planer og økonomiske og administrative konsekvenser. Andre del gir en kortfattet omtale av likestilling som et tverrsektorielt politikkområde og Sametingets arbeid med likestillingsspørsmål fram til i dag. Tredje del omhandler innsatsområder og mål for Sametingets arbeid for perioden 1998 - 2001.

Det legges opp til en rullering av planen innfor hver sametingsperiode, slik at man kan justere mål, strategier og innsatsområder

1.2 Hovedmål, perspektiv og strategier

Sametingets hovedmål:

Samiske kvinner og menn skal ha like rettigheter, plikter og muligheter på alle samfunnsområder

For å nå Sametingets hovedmål er det nødvendig med tilrettelegging av samiske kvinner og menns *faktiske* muligheter til å realisere et godt liv for seg og sine, og til beste for det samiske samfunnet.

Likestillings- og kvinnepolitiske målsetninger oppdateres og fornyes kontinuerlig, og derfor er det viktig at Sametinget ser på dette arbeidet i et prosessuelt perspektiv.

Sign: *SS* / *RRB*

Strategien for å nå målet er todelt: Integrering av kvinne- og likestillingsperspektiv i alle arbeidsområder til Sametinget, og utvikling av spesielle tiltak rettet mot samiske kvinner.

1.3 Forholdet til andre planer

Handlingsplanen for likestilling må ikke ses på som et isolert produkt av kvinneprosjektet, men som en del av en prosess der Sametinget beveger seg i retning av å ha et klart likestillings- og kvinneperspektiv i sitt arbeid. Dette gjelder Sametingets eget arbeid, men også arbeidet i forhold til andre institusjoner og organer som påvirker utviklingen i det samiske samfunn.

Handlingsplan for likestilling må først og fremst ses i sammenheng med Sametingsplanen for 1998 - 2001.

I Sametingets handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder for 1997 - 2001 er det i forbindelse med rullering i 1998 foreslått at hovedfokus settes på kvinner.

Planen må videre ses i sammenheng med det kontinuerlige plan- og budsjettarbeidet i Sametinget, med særlig fokus på de årlige virksomhetsplaner som utarbeides i Sametingets underliggende fagråd. På den måten kan kvinnestrategier innarbeides i det ordinære virkemiddelapparatet.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innsatsområdene for perioden 1998 - 2001 medfører konsekvenser både økonomisk og administrativt. Økonomiaspektet søkes ivarettatt i budsjettprosessen for budsjettårene 1999, år 2000 og 2001. De fleste forslag til innsatsområder er søkt tilpasset Sametingets ordinære støtteordninger.

Det største økonomiske løftet vil eventuelt komme i forbindelse med innsatsområde 6, Administrativ forankring av likestillingsspørsmål. Der vurderes det oppretting av to nye saksbehandlerstillinger i Sametinget, en i Sametingets hovedadministrasjon og en i Samisk næringsråds administrasjon.

Konsekvenser av administrativ art vil, i tillegg til de to saksbehandlerstillingene som er foreslått, være at likestillingsspørsmål er et ansvar som må forankres på ledelsesnivå. Spesielt de som arbeider med plan- og budsjettsspørsmål vil få et nytt arbeidsområde.

2 RAMMEVILKÅR

2.1 Likestilling som et tverrsektorielt politikkområde

Arbeidet med likestilling må ses på som et tverrsektorielt politikkområde. På veg mot målet om full integrering av likestilling og kvinnepolitiske spørsmål i politikktutforming, er det et sentralt poeng dette arbeidet blir en naturlig del av helbeta, og ikke etableres som en egen sektor. Samtidig må det vurderes om det er nødvendig med spesielle tiltak for å oppnå målet med likestillingsarbeidet.

Sign: SS / RKB

I det norske likestillingsarbeidet har strategien vært tredelt: Likebehandling i grunnleggende rettigheter og plikter, særskilte tiltak retta mot ett av kjønnene for raskere å nå reell likestilling, og en kritisk gjennomgang av samfunnets organisering og ressursbruk.

Det er utviklet gode modeller i de nordiske land for hvordan offentlige institusjoner skal handtere likestillingsspørsmål og kvinnesatsing, og det er oppnådd gode resultater i løpet av de siste tjue år.

Sametinget må vurdere sine strategier og modeller ut i fra de erfaringer som er gjort i likestillingsarbeidet generelt, og ut i fra de behov som finnes i det samiske samfunn spesielt.

2.2 Sametingets arbeid med likestillingsspørsmål fram til i dag

Sametinget har gjennomført et kvinneprosjekt i en tre-årig periode fra 1996 til 1999. Målet for prosjektet har vært å ivareta samiske kvinners spesielle behov i samfunnsutviklinga.

Prosjektet har vært bemannet med en prosjektleder og ei faglig referansegruppe. Arbeidsmetodene til prosjektet har vært å ta initiativ, å veilede og å koordinere tiltak for å nå målet. Det har vært arbeidet etter tanken om en «dobbel strategi», der både integrering og ekstraordinære tiltak har stått sentralt.

Fire innsatsområder har vært definert i prosjektperioden:

- integrering av kvinneperspektivet i Sametingets arbeidsområder
- gode vilkår for kvinner i samiske lokalsamfunn
- flere kvinner inn på Sametinget
- det internasjonale ansvar.

To geografiske områder, det sørsamiske området og samiske kyst- og fjordområder, har vært spesielt fokusert i prosjektperioden.

Det første prosjektåret ble brukt til å definere og konkretisere innholdet i prosjektet. I tillegg ble det lagt vekt på at Sametinget skulle utvikle et eierforhold til prosjektet. Derfor ble det høsten 1996 avholdt et likestillingsseminar i tilknytning til ei av Sametingets ordinære plenumssamlinger. Sametingets underliggende råd har også deltatt i prosjektets utadrettede virksomhet.

Arbeidsoppgavene i 1997 besto av å følge opp de definerte innsatsområdene, med igangsetting av prosesser og gjennomføring av tiltak. Arbeidet i 1998 er preget av at Samisk kvinneprosjekt er inne i sitt siste prosjektår. Fram mot utgangen av 1998, bør de fleste tiltak som er foreslått innfor innsatsområdene som er definert i prosjektet, være gjennomført. Det gjenstår gjennomgang av resultater og en plan for oppfølging av prosjektet.

Det arbeid og de erfaringer som er gjort i prosjektperioden må forankres i Sametinget dersom det skal ha permanent virkning også etter at prosjektperioden er over. Gode tiltak må institusjonaliseres, og det må arbeides mot permanente løsninger. Dersom dette ikke skjer vil det være en fare for at positive effekter og kompetanse forsvinner ved avslutning av prosjektperioden.

Sign: S.S. / R.R.B.

3 INNSATSOMRÅDER OG MÅL FOR 1998 - 2001

3.1 Innsatsområde 1: Årlig redegjørelse om arbeidet med likestilling

Delmål 1: Regelmessige politiske redegjørelser for arbeidet med likestilling i Sametinget

Det innføres en praksis med en årlig politisk redegjørelse fra Presidenten til Sametingets plenum for arbeidet med likestillingsspørsmål og kvinnesatsing. Dette vil forplike både den politiske og administrative ledelse til kontinuerlig å ha disse spørsmålene på dagsorden.

For å sikre en faglig oppdatering på dette området bør Sametinget initiere et eget forskningsprogram på dette område. Et slikt program bør særlig fokusere på situasjonen til samiske kvinner.

3.2 Innsatsområde 2: Integrering av likestilling og kvinneperspektivet

Delmål 2: Full integrering av likestilling og kvinneperspektivet i Sametingets arbeid

Det må sikres kontinuitet i integrering av likestilling og kvinneperspektiv på alle saksområder i Sametinget. Spesielt er dette viktig i plan- og budsjettarbeid. I den sammenheng må det utarbeides klare rutiner, og arbeidet må forankres i den administrative ledelse.

Det er nyttig med en kjønnskonneksjonsanalyse av alle planlagte tiltak. Det bør produseres statistikker og data som synliggjør hvordan kvinner tilgodeses i de støtteordninger Sametinget forvalter, slik at denne kunnskapen kan vurderes i planlegginga.

Handlingsplan for likestilling bør rulleres innafør hver sametingsperiode.

3.3 Innsatsområde 3: Kvinner som satsningsområde i virksomhetsplaner og støtteordninger

Delmål 3: Kvinner som satsningsområde i Sametinget

I løpet av prosjektperioden til Samisk kvinneprosjektet har det vært gjennomført flere åpne informasjonsmøter for samiske kvinner. Samtlige av Sametingets underliggende fagråd har deltatt på disse møtene med egne foredrag retta spesielt mot samiske kvinner. På denne måten har de underliggende råd har vært engasjert i arbeidet med å finne fram til problemstillinger som samiske kvinner har vært opptatt av.

På disse åpne informasjonsmøtene ble samiske kvinner definert som en sentral ressursgruppe i samiske lokalsamfunn. Det bør satses på kvinner i samiske lokalsamfunn i arbeidet med å

Sign: SS / R.P.B.

etablere nye arbeidsplasser. Det ble pekt på at samiske kvinner blant annet er sentrale som språk og kulturarbeidere.

Flere forslag til oppfølgingsprosjekter kom fram som et resultat av møtene, blant annet prosjektforslag knytta til duodji, til samisk språk, til kulturminner og til IT-teknologi, alle med fokus på samiske kvinner. Forslag til prosjekter bør søkes tilpasset hvert av Sametingets underliggende fagråd, og bør i hovedsak kunne finansieres gjennom Sametingets egne tilskuddsordninger. Det kan også være behov for ekstern finansiering for noen av tiltakene, og Sametinget bør vurdere om det er behov for å utvikle nye tilskuddsordninger.

3.4 Innsatsområde 4: Flere kvinner inn på Sametinget

Delmål 4: Flere kvinner inn på Sametinget

Sametinget har i dag en svært lav kvinneandel blant sine politisk valgte representanter. Det er dramatisk at kun 11 av 39 representanter er kvinner. Ved sametingsvalget i 1997 sank andelen kvinner fra 1/3 til 1/4 av tingets representanter. Det er dokumentert at kvinnerepresentasjonen må være over et visst nivå for å sikre gjennomslagskraft for kjønnsespesifikke synspunkter og verdier. 30% ser ut til å være en kritisk minimumsgrense. Sametinget har i dag en kvinneandel på 28,2%.

I Sametingsrådet finner vi 3 kvinner av 5 medlemmer. Sametingets øverste politiske leder, presidenten er en mann, mens visepresidenten er en kvinne.

I de underliggende råd er fordelinga slik blant politikerene:

<i>Råd:</i>	<i>Menn:</i>	<i>Kvinner:</i>	<i>Leder:</i>
Samisk næringsråd	3	2	Mann
Samisk språkråd	5	2	Mann
Samisk kulturminneråd	3	2	Kvinne
Samisk kulturråd	3	4	Kvinne

Sametinget må i forkant av sametingsvalget i år 2001 planlegge og gjennomføre informasjonsmøter og kurs gjennom ulike organisasjoner, partier og grupperinger som ønsker å stille lister.

Kompetansesenteret for likestilling vil være en naturlig samarbeidspartner på samme måte som i forkant av sametingsvalget i 1997. Det bør også etableres informasjonskanaler gjennom ungdomsorganisasjonen Davvi Nuorra, Sáráhká, og andre samiske kvinneorganisasjoner og nettverk.

Sign: *SS* / *RRB*

På lengre sikt må Sametinget evaluere sin valgordning, og vurdere om valgreglene bør endres slik at kvinner sikres en større andel av mandatene i Sametinget.

3.5 Innsatsområde 5: Den internasjonale arenaen

Delmål 5: Urfolkskvinner i fokus på den internasjonale arenaen

I Sametingenes felles mål og tiltak for FN's urfolkstiår er ett av tiltakene å etablere nettverk for urfolkskvinner. Målet er å aktivere, øke og ivareta urfolkskvinnerens mulighet til å delta i politiske beslutningsprosesser. Slike nettverk kan etableres gjennom arbeidet i FN, Barentssamarbeidet og Samisk parlamentarisk råd.

I tillegg er det viktig at Sametinget satser på tiltak for urfolkskvinner gjennom Barentssamarbeidet.

Sametinget i Norge har gjennom Presidentmøtet i Samisk Parlamentarisk Råd tatt initiativ til å etablere et nettverk mellom de kvinnelige representantene i Sametingene i Norge, Sverige og Finland, og i regi av Samisk Parlamentarisk Råd planlegges det eget seminar om likestillingsspørsmål for de tre Sametingene.

3.6 Innsatsområde 6: Administrativ forankring

Delmål 6: Administrativ forankring av likestillingsarbeidet i Sametinget

Arbeidet med likestilling og kvinnespørsmål krever en fast administrativ forankring på ledelsesnivå. I Sametinget vil dette si på direktør-, underdirektør- og kontorsjefnivå.

Samtidig med at det arbeides med integrering av likestilling og kvinnesatsning, viser erfaringer at god oppfølging, og gode resultater i dette arbeidet, oppnås gjennom at det er etablert egne stillinger. Det er viktig at slike spesialstillinger gis status og innhold.

Sametinget bør vurdere oppretting av to spesialstillinger, ei stilling ved Sametingets hovedadministrasjon og ei stilling ved administrasjonen til Samisk næringsråd.

Ei saksbehandlerstilling ved Sametingets hovedadministrasjon vil kunne tillegges rådgivning for Sametingets plan- og administrasjonsavdeling, slik at kvinneperspektivet følger all plan- og budsjettarbeid i Sametinget. Stillingen kan også tillegges ansvar for å bistå politisk avdeling med kvinne- og likestillingsspørsmål, og ha ansvar for at kvinneperspektivet innarbeides i all virksomhet i denne avdelinga.

Ei saksbehandlertilling ved administrasjonen til Samisk næringsråd, vil kunne defineres som «kvinnekonulentstilling». Ei slik stilling vil kunne tillegges oppgaver med å sikre at kvinnesatsning innarbeides i den årlige virksomhetsplanlegginga til Samisk næringsråd. I tillegg kan saksbehandleren tillegges utadretta virksomhet, der åpne informasjonsmøter og påfølgende «kontordager» for samiske kvinner vil være sentrale elementer.

Sign: S / KRB

Samtidig bør Sametinget sørge for en god kvinneandel blant ledende stillinger. I dag er det i Sametinget en relativt jevn fordeling av kvinner og menn i ledende stillinger.

En oversikt ledende stillinger i Sametinget pr. juli 1998 viser følgende:

<i>Stillingsbetegnelse</i>	<i>Menn</i>	<i>Kvinner</i>
direktør	1	
underdirektør		1
kontorsjefer	3	2
nestledere	4	2

Det er først på nestledernivå innafor de ulike kontorer at vi finner en høyere andel av menn framfor kvinner, fire menn og to kvinner. Dette kan føre til at Sametinget om noen år ikke har en like god kjønnsfordeling i ledende administrative stillinger som i dag. Sametinget bør derfor følge opp Arbeids- og administrasjonsdepartementets prosjekt «Kvinner, kjønn og kompetanse i staten».

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

Saken ble avsluttet uten votering.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: ...SS... / ...RRB...

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2. Isak Mathis O. Hætta	Magnhild Mathisen Peder Mathisen Isak Mathis O. Hætta
3. Margreta Påve Kristiansen	Ragnhild Nystad
4. Nils Henrik Måsø	Isak Mathis O. Hætta Berit Ranveig Nilssen Nils Henrik Måsø
5. Aile Javo	
6. Roger Pedersen	Sven-Roald Nystø Magnhild Mathisen Berit Ranveig Nilssen Ragnhild Nystad Roger Pedersen
7. Gro Merete Siri	
8. Laila Wilks	
9. Steinar Pedersen	Isak Mathis O. Hætta Steinar Pedersen
10. Ragnhild Nystad	
11. Magnhild Mathisen	
12. Randi Skum	
13. Ole Henrik Magga	
14. Amund Eriksen	
15. Per A. Bæhr	
16. Kirsten Porsanger	
17. Randi Solli Pedersen	
18. Egil Olli	
19. Geir Tommy Pedersen	
20. Willy Olsen	
21. Jarle Jonassen	
22. Ing-Lill Pavall	
23. Margreta Påve Kristiansen	
24. Einar Lifjell	
25. Aile Javo	
26. Ragnhild Nystad	
27. Sven-Roald Nystø, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Se pkt. III. Votering.

Saken avsluttet 24. september 1998 kl. 18.20.

Sign: *S* / *RMB*

Sak 35/98 Sametingets organisering

Saken påbegynt 25. februar 1998 kl. 09.00.

I. Dokumenter

- Organisasjonsutvalgets utredning av 17.01.97
- Sametingets forretningsorden av mai 1998

II. Innleverte forslag

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

1. Sametingets arbeidsorden består av grunnregler og forretningsorden med det innhold som framgår av Sametingsrådets vedlagte forslag av 19.08. 1998.
2. Forslaget til grunnregler og forretningsorden trer i kraft 26. september 1998.
3. Møtelederskapets leder gis godtgjørelse tilsvarende Sametingsrådets medlemmer fra tidspunktet for ikrafttredelse.

Sign: / RRB

SAMETINGETS FORRETNINGSORDEN

(Fastsatt av Sametinget)

Sametingsrådets forslag av 19.08.1998

KAPITTEL 1 SAMETINGETS PLENUMSMØTE, OPPTAKELSE AV SAKER OG MØTELEDELSE

§ 1 Sametingets plenumsmøter

Sametinget skal holde minst 3 plenumsmøter i løpet av kalenderåret.

§ 2 Møteledelse og beslutningsdyktighet

Møtelederskapet fremmer forslag til saksliste og tidsplan for Sametingets forhandlinger. Disse godkjennes av Sametinget i begynnelsen av hvert plenumsmøte.

Sametinget er beslutningsdyktig når minst 20 representanter deltar i avstemningen.

§ 3 Permisjoner

Permisjoner til den enkelte samling refereres i plenum. Søknader om permisjon av lengere varighet avgjøres av Sametinget etter innstilling fra møtelederskapet.

§ 4 Nye saker

Enhver representant har adgang til å reise en ny sak under Sametingets plenumsmøte.

Saken eller forslaget skal leveres skriftlig i så god tid at møtelederskapet kan kunngjøre saken til alle representanter før forhandlingene tar til.

Den som reiser saken, får opptil 5 minutter taletid til å fremføre saken. Sametingets representanter får adgang til spørsmål og replikker, til sammen opptil 10 minutter.

Sametinget beslutter, etter innstilling fra møtelederskapet, hvordan saken skal behandles:

- a) sendes til Sametingsrådet uten realitetsvotering, for å innhente rådets uttalelse eller forslag,
- b) legges ut til gjennomsyn for tingets medlemmer i minst en dag og deretter føres opp på kartet til behandling,
- c) tas opp til avgjørelse straks hvis ikke møtelederen eller 1/5 av de medlemmer som er tilstede, motsetter seg dette,
- d) avvises eller ikke tas under behandling.

Finner møtelederskapet at en ny sak egner seg for avgjørelse i samme møte, bør møtelederskapet føre den opp særskilt på dagsordenen, med opplysning om at den vil bli foreslått behandlet straks.

Sign: / RRP

KAPITTEL 2 BEHANDLING AV FORSLAG, DEBATTER OG SPØRSMÅL TIL SAMETINGSRÅDET

§ 5 Framleggelse av forslag

På Sametingets plenumsmøter fremmes forslag til vedtak i sakene i følgende rekkefølge fra Sametingets talerstol: Det innstillende organ, Sametingets grupper og Sametingets representanter.

Alle forslag skal leveres skriftlig til møtelederen.

§ 6 Behandling av forslag

Forslag som fremsettes i tilknytning til en sak under debatten, behandles i samsvar med følgende bestemmelser:

Forslag som er omhandlet og utformet i innstillingen fra Sametingsrådet eller fremmet i tilknytning til merknadene fra gruppene, tas opp til avgjørelse sammen med innstillingen når forslagsstilleren krever det. Det samme gjelder andre forslag i vedkommende sak når de er forhåndsvarslet ved innlevering til møtelederskapet gjennom Sametingets administrasjon senest kl. 16.00 dagen før den dag saken skal behandles i Sametinget. I særskilte tilfelle kan vedkommende ting med 2/3 flertall vedta å sette bestemmelsene i dette ledd ut av kraft.

Saksliste og saker som behandles etter § 4 d foran, omfattes ikke av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 7 Om debattene

Debattene bør ikke ha lengere varighet enn det som er vedtatt i tidsplan i henhold til § 2.

Ved innledning av debatten kan Sametinget, etter forslag fra møtelederskapet, vedta å begrense taletiden, samt å fordele taletiden mellom gruppene. Taletiden fordeles forholdsmessig etter de forskjellige grupperes størrelse, dog slik at grupper med få representanter får mer taletid enn det de forholdsmessig skulle ha fått.

Dersom gruppene på forhånd har levert møtelederskapet en liste over representanter som ønsker å delta i debatten, kan møtelederskapet på dette grunnlag sette opp liste over rekkefølgen av talene. En taler fra hver gruppe skal stå øverst på talelisten.

§ 8 Debatter

Representantene taler fra Sametingets talerstol. Anmodning om ordet til en sak skal skje fra representantens plass. Taleren retter ordet til Sametingets møteleder, og skal holde seg strengt til den sak som er under behandling.

Taletiden for en saksordfører og det første innlegget til gruppens hovedinnleder, kan ikke overstige 15 minutters taletid.

Saksordføreren og gruppens hovedinnleder kan i tillegg til hovedinnlegget ta ordet opptil 2 ganger, første gang inntil 10 minutter og andre gang inntil 5 minutter. Øvrige representanter har rett til å få ordet inntil to ganger. Første gang inntil 10 minutter. Andre gang inntil 5 minutter.

Sign: SS / RRB

Finner møtelederen det nødvendig, kan saken deles i flere avsnitt, dersom Sametinget gir samtykke. Taletiden for hvert avsnitt er den samme som for en sak.

De ulike gruppers talsmenn får ordet i rekkefølge.

Møtelederen eller representantene kan foreslå satt strek i debatten. Når Sametinget har vedtatt å sette strek, kan det ikke fremmes nytt forslag i saken.

Viser det seg nødvendig under debatten kan taletiden begrenses dersom Sametinget gir sitt samtykke.

§ 9 Replikordskifte

Møtelederen kan gi adgang til replikkordskifte. Et enkelt innlegg skal da ikke overskride to minutter, og hele replikkdebatten skal ikke overskride 15 minutter.

§ 10 Protokolltilførsler

I hver sak skal det gis adgang til protokolltilførsel. Denne skal fremmes skriftlig til møtelederen under forhandlingene.

§ 11 Spørsmål til Sametingsrådet

Det er adgang for representanter å rette spørsmål til Sametingsrådet under Sametingets plenums møte. Spørsmålet må leveres skriftlig til møtelederskapet senest en uke før Sametingets plenums møte, og gjøres kjent for representantene før forhandlingene i Sametinget tar til. Spørteren får opp til 5 minutters taletid og svareren opp til 10 minutters taletid. Det er adgang til tilleggsspørsmål. Spørteren får opp til 3 minutters taletid og svareren opp til 5 minutters taletid.

Andre kan ta ordet til spørsmålet. Disse får opp til 3 minutters taletid.

Det kan settes frem forslag i forbindelse med spørsmål. Disse behandles i overensstemmelse med § 6.

KAPITTEL 3 AVSTEMNINGER

§ 12 Avstemningsordningen

Når de talere som har tegnet seg, har hatt ordet, erklærer møtelederen debatten for avsluttet. Saken tas opp til avstemning.

Foreligger det flere forslag i en sak, skal møtelederen sette hvert av dem under avstemning i logisk rekkefølge. Avstemningsmåten må være oppgitt og godtatt på forhånd.

De enkelte forslag kan også tas opp til avstemning etter hvert som de fremmes.

Alle tilstedeværende representanter har plikt til å stemme for eller i mot ved avstemning etter § 14 a og b.

En representant som ikke er tilstede i salen når møtelederen erklærer at en sak er tatt opp til avstemning, deltar ikke i avstemningen. De representanter som er tilstede, må ikke forlate salen før avstemningen er ferdig.

Sign: SS / RRB

§ 13 Avstemningens gyldighet

For at vedtak i Sametinget skal være gyldige, kreves det at de er fattet med flertall av de stemmer som er avgitt, hvis ikke annet er bestemt i denne forretningsordenen.

Står stemmene likt, gjør møtelederens stemme utslaget, unntatt hvor annet er bestemt i dette reglementet.

§ 14 Avstemninger

Avstemningen ordnes på en av følgende måter:

- a) Ved at møtelederen oppfordrer enten de representanter som er imot et forslag, eller de som er for, om å reise seg. Møtelederen kan da foreta kontravotering. Alternativt kan voteringsanlegg nyttes.
- b) Ved navneopprop. Finner møtelederen at det må være unødvendig med navneopprop, men en representant setter fram krav om opprop, avgjør Sametinget avstemningsmåten uten debatt ved avstemningen etter bokstav a. Likeledes skal det brukes navneopprop dersom det først er holdt avstemning som nevnt under a, men møtelederen eller en fjerdedel av de som stemmer erklærer at utfallet ikke kan regnes som sikkert. Oppropet i Sametinget begynner med den valgkrets og den representant hvis nummer er trukket ut ved loddtrekning på forhånd.

Ved avstemning etter § 14 a og b avgjøres saken ved vanlig stemmeflertall, dvs. over halvparten av de avgitte stemmer. Viser avstemningen like mange stemmer for og imot, foretas ny votering. Viser avstemningen like mange stemmer for og imot også da, gjør møtelederens stemme utslaget.

§ 15 Avstemning ved ansettelse

Ved ansettelse gjelder følgende regler:

Hvis ingen får mer en halvparten av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Det kan før ny avstemning fattes vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første avstemning har fått høyest stemmetall.

Ved neste avstemning regnes den for ansatt som har fått flest stemmer (enkeflertall). Hvis ansettelsen fremdeles ikke er avgjort fordi flere har fått like mange stemmer treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

KAPITTEL 4 MØTELEDERSKAP, KOMITEER OG SAMETINGSRÅD

§ 16 Møtelederskapet

Sametinget velger et møtelederskap etter grunnreglene § 2-2. Møtelederskapet skal bestå av en leder, nestleder og tre medlemmer.

Møtelederskapets leder innkaller møtelederskapets medlemmer til møte. Møtelederskapet er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet. Møtelederskapet kan delegeres avgjørelsesmyndighet til møtelederskapets leder.

Møtelederskapets funksjonstid følger Sametingets valgperiode.

Sign: SS / PER

§ 17 Møtelederskapets oppgaver

Møtelederskapets oppgaver er å:

- a) Innkalle og lede Sametingets forhandlinger etter reglene i kapitlene 1 til 3.
- b) Avgjøre søknader om permisjon til det enkelte plenum. Søknader om permisjon skal kun innvilges når det foreligger tungtveiende grunner.
- c) Fremme innstilling overfor Sametingets plenum i spørsmål vedrørende Sametingets forretningsorden, jf. § 24 første ledd og andre ledd.
- d) Påse at Sametingets grupper fremmer merknader til innstillinger i saker til behandling i Sametingets plenum. På bakgrunn av drøftelser med lederne for Sametingets grupper, fastsetter møtelederskapet frister for gruppene til å avgi sine merknader og fatter andre nødvendige bestemmelser for Sametingets saksforberedelser, jf. § 24 tredje ledd.
- e) Utpeke Sametingets deltakere på invitasjon til parlamentariske møter og konferanser
- f) Utføre andre oppgaver Sametinget overdrar til møtelederskapet.

§ 18 Valgkomiteen

Etter at Sametinget har konstituert seg, velges en valgkomite på 5 medlemmer med like mange varamedlemmer. Leder og nestleder velges av Sametinget. I komiteen bør gruppene være best mulig representert.

Valgkomiteen gir innstilling om alle valg som Sametinget overdrar til den å forberede. Jf. forøvrig grunnreglene § 2-3.

§ 19 Valg av sametingsråd

Sametingsrådet velges etter bestemmelsene i grunnreglene § 2-4 første ledd. Når forslag til sametingsråd er fremmet, foretas det avstemning over hele rådets sammensetning samlet. Sametingsrådet er valgt dersom det oppnår mer enn halvparten av de avgitte stemmer ved første avstemning. Oppnås ikke mer enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas en ny avstemning. Her regnes det rådets som valgt som har flest stemmer (enkelt flertall). Har to forslag fått samme stemmetall, foretas ny avstemning blant disse.

§ 20 Sametingsrådets arbeid

Sametingsrådets arbeidsoppgaver er å forestå ledelse og drift av Sametingets virksomhet, jf. grunnreglene § 2-4 tredje ledd.

Sametingsrådet som kollegium er beslutningsdyktig når minst halvparten av rådets medlemmer er tilstede. Sametingsrådets møter er lukkede dersom ikke Sametingsrådet selv bestemmer annet.

Sametingsrådet fremmer innstillinger i saker overfor plenum etter reglene i § 24 første og andre ledd.

§ 21 Sametingsrådets funksjonstid

Sametingsrådets funksjonstid følger Sametingets valgperiode etter grunnreglene § 2-4 tredje ledd. Har Sametingets flertall uttrykt mistillit til Sametingsrådet, meddeler presidenten

Sign: SS / RRB

Sametingsrådets avgang. Nytt sametingsråd velges etter reglene i § 19 andre ledd. Tilsvarende gjelder for Sametingets vedtak etter grunnreglene § 2-4 tredje ledd litra b) og fjerde ledd. Fratrer presidenten etter grunnreglenes § 2-4 fjerde ledd, fratrer hele Sametingsrådet.

§ 22 Kontrollkomiteen

Etter valg av nytt sametingsråd velges av og blant Sametingets representanter en kontrollkomitee bestående av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og nestlederen velges fra opposisjonen. Jf. forøvrig grunnreglene § 2-3.

§ 23 Kontrollkomiteens oppgaver

Kontrollkomiteens arbeidsoppgaver er å:

- a) Utøve den parlamentariske kontroll over virksomheten som finansieres via Sametingets budsjett.
- b) Kontrollere Sametingets og dets underliggende organers årsregnskap og eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen

Komiteen kan foreta de undersøkelser i Sametingets administrasjon og i tingets underliggende råd, som den anser nødvendig for Sametingets kontroll. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal Sametingsrådet underrettes og anmodes om å framskaffe de ønskede opplysninger.

Komiteen skal avgi innstilling til Sametingets plenum om de saker den tar opp til behandling, jf. § 24 første ledd og andre ledd.

KAPITTEL 5 SAKSBEHANDLING, PROTOKOLLFØRING OG EKSPEDISJON AV SAKENE

§ 24 Saksbehandling

Saker som Sametingsrådet fremmer overfor Sametingets plenum skal meldes møtelederskapet 4 uker før plenumsmøtet. Innstillinger i sakene skal sendes representantene 3 uker før plenumsmøtet. Tilsvarende frister gjelder for Kontrollkomiteen. Møtelederskapets innstilling i saker etter § 17 første ledd litra c) sendes representantene 3 uker før plenumsmøtet.

I innstillinger som legges fram for Sametingets plenum, skal det være et klart skille mellom hva som er saksutredning og forslag til vedtak.

Merknadene fra Sametingets grupper til innstillingene, skal så langt råd er søkes samlet i ett dokument til Sametinget. Dokumentet omdeles Sametingets representanter innen kl 12.00 dagen før saken behandles i Sametingets plenum.

§ 25 Protokollføring

Sametingets møtelederskap sørger for at det føres protokoll fra Sametingets forhandlinger, der forslag, talemåter, voteringer og vedtak registreres. Møtelederskapet underskriver forhandlingsprotokollen for hvert møte.

Det foretas fullstendig opptak av forhandlingene i Sametingets plenumsmøte. Sametinget fastsetter nærmere regler for utskrift av forhandlingene.

Sign: SS / KRB

Møtelederskapets, Sametingsrådets og Kontrollkomiteens møter protokollføres.

§ 26 Underretning om vedtak

Det skal etter hvert møte sendes utskrift av Sametingets og Sametingsrådets møteprotokoll til Sametingets representanter og vararepresentanter. Utskrift av møtelederskapets møteprotokoll omdeles representantene i den grad det finnes nødvendig.

Presidenten sørger videre for at underretning om vedtak og om melding fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig opphold.

Sametinget kan fastsette nærmere regler for omfanget av underretning av vedtak.

§ 27 Oppbevaring av dokumenter

Presidenten sørger for at Sametingets og Sametingsrådets protokoller og dokumenter holdes forsvarlig oppbevart og ordnet.

KAPITTEL 6 ANDRE BESTEMMELSER

§ 28 Protokollære bestemmelser

Ved Sametingets representasjoner følges følgende orden: President, møtelederskapets leder, visepresident, møtelederskapets nestleder, sametingsrådets medlemmer og møtelederskapets medlemmer.

§ 29 Administrasjon

Sametinget har egen administrasjon. Personalet tilsettes i følge gjeldende personalreglement godkjent av Sametinget.

§ 30 Forretningsordenens gyldighet

Sametinget godkjenner forretningsorden på det første plenumsmøte i et nytt kalenderår.

Sign: SJ / RRB

SAMETINGETS GRUNNREGLER

(Vedtatt av Sametinget ...)

Sametingsrådets forslag av 19.08.1998

KAPITTEL 1 SAMETINGETS KONSTITUERING, MIDLERTIDIG LEDELSE OG PRØVING AV VALG

§ 1-1 Første ordinære plenumsmøte

Første ordinære plenumsmøte i Sametinget holdes innen utgangen av oktober måned, dog ikke før 1. oktober det året valget foretas, jf. bestemmelsene i sameloven. Sametingets plenumsmøte skal gjøres alminnelig kjent med høvelig varsel ved kunnngjøring.

§ 1-2 Åpning av den første ordinære plenumsmøte etter valget

Sametingets første ordinære plenumsmøte etter valget åpnes av den Kongen utpeker.

§ 1-3 Representantenes plassering

I det samlede sameting tar representantene plass etter nummerorden av valgkretsene (jf. bestemmelsene i sameloven). Førsterepresentanten skal alltid sitte lengst til venstre.

§ 1-4 Midlertidig ledelse

Sametingets første ordinære plenumsmøte etter valget, kunnngjøres og ledes av presidenten i det foregående sameting, inntil møtelederskap i det nye Sametinget er valgt.

Dersom presidenten er forhindret i å møte, møter visepresidenten.

Møtets leder foretar navneopprop og mottar representantenes og vararepresentantenes fullmakter.

§ 1-5 Permisjoner

Søknad om permisjon behandles av Sametinget etter innstilling av presidenten. Sametingets plenumsmøte kan ikke begynne før minst halvparten av representantene er tilstede.

§ 1-6 Fullmaktskomiteen

Sametinget velger blant sine representanter en komite på 5 medlemmer til prøving av fullmaktene for representanter og vararepresentanter i det nye Sametinget. Samtidig velger Sametinget komiteens leder og nestleder. I komiteen bør medlemmene være så vidt mulig geografisk fordelt på valgkretsene. Sammen med de mottatte fullmaktene behandler komiteen innstillingen fra den forberedende fullmaktskomité (jf. kap. 4). Fullmaktskomiteen legger fram endelig innstilling om godkjenning av valget til avgjørelse i Sametinget. Prøving av fullmaktene skjer så snart som mulig av Sametinget i henhold til bestemmelsene i reglene for valg av sameting.

Sign: / *KRB*

§ 1-7 Godkjenning av fullmaktene

Representantenes fullmakter godkjennes ved avstemming. Den enkelte representant deltar ikke i avstemningen om godkjennelse av sin egen fullmakt.

Mangler det nødvendige opplysninger til godkjennelse av en representant, kan denne gis en midlertidig godkjennelse inntil endelig godkjennelse kan avgjøres.

§ 1-8 Plikt til å motta verv og møteplikt

Personer som er valgt som medlem av Sametinget eller organ nedsatt av Sametinget plikter å delta i Sametingets eller respektive organs møter med mindre det foreligger gyldig forfall, jf. bestemmelsene i sameloven.

KAPITTEL 2 VALG AV MØTELEDERSKAP, KOMITEER OG SAMETINGSRÅD

§ 2-1 Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er plenumsmøtet. Sametinget velger et møtelederskap, valgkomite, kontrollkomite og sametingsråd.

§ 2-2 Møtelederskap

Etter at innstillingen fra fullmaktskomiteen er ferdigbehandlet, velger Sametinget av og blant Sametingets representanter, et møtelederskap som deretter overtar ledelsen av plenumsmøtet. Valget skjer som forholdsvalg.

Møtelederskapet skal lede Sametingets møtevirksomhet og utføre andre oppgaver plenum fastsetter. Tinget fastsetter nærmere regler for møtelederskapet i sin forretningsorden.

§ 2-3 Komiteer

Etter at Sametinget har konstituert seg, velges av og blant Sametingets representanter en valgkomite og en kontrollkomite.

Komiteenes funksjonstid følger Sametingets valgperiode

Sametinget fastsetter nærmere regler for komiteene i sin forretningsorden

§ 2-4 Sametingsrådet

Sametingsrådet skal være sammensatt av en president, visepresident og minst tre rådsmedlemmer. Sametinget velger av og blant Sametingets representanter et sametingsråd. Valget skjer som flertallsvalg ved avstemning over hele rådets sammensetning samlet. Når Sametingsrådet er valgt fremmer det en tiltredelseserklæring overfor Sametingets plenum.

Sametingsrådets arbeidsoppgaver er å forestå ledelse og drift av Sametingets virksomhet. Dette omfatter dog ikke oppgaver Sametingets plenum har tillagt andre organer.

Sametingsrådets funksjonstid følger Sametingets valgperiode med mindre:

a) Sametingets plenum har uttrykt mistillit til Sametingsrådet.

Sign: SS / RRB

b) Sametingets plenum godkjenner Sametingsrådets søknad om fratredelse.

I slike tilfeller velges nytt sametingsråd etter reglene i første ledd.

Sametingspresidenten kan når som helst i valgperioden søke Sametingets plenum om endringer i Sametingsrådets sammensetning. Dersom plenum godkjenner søknaden, velges nye rådsmedlemmer etter reglene i første ledd.

Sametinget fastsetter nærmere regler for Sametingsrådet i sin forretningsorden.

§ 2-5 Saksgangen mellom organene

Sametinget fastsetter nærmere regler for saksgangen mellom Sametingets organer i sin forretningsorden.

KAPITTEL 3 SAMETINGETS FORHANDLINGER

§ 3-1 Forretningsorden

Sametinget fastsetter en egen forretningsorden med bestemmelser for tingets forhandlinger og annen virksomhet.

§ 3-2 Beslutningsdyktighet

Sametinget er beslutningsdyktig når minst halvparten av tingets representanter deltar i avstemningen.

Ved avstemning i forslag til endringer i Sametingets grunnregler, jf. § 5-4, er tinget beslutningsdyktig når minst 2/3 av representantene deltar i avstemningen. Behandlingen av slike forslag kan ikke ta til før minst to-tredjedel av representantene er til stede i plenumssalen.

§ 3-3 Tale- og forslagsrett

Kun valgte representanter og møtende vararepresentanter har tale- og forslagsrett under forhandlinger i Sametinget.

§ 3-4 Forhandlingsspråk

Sametingets hovedspråk er samisk. Under plenumsmøtene i Sametinget har alle rett til å tale samisk eller norsk etter eget ønske (jf. bestemmelsene i sameloven).

§ 3-5 Møteoffentlighet og taushetsplikt

Sametingets plenumsmøter holdes for åpne dører. I særlige tilfeller kan dog tinget med 2/3's flertall vedta at en sak skal behandles for lukkede dører.

Møter i Sametingets møtelederskap og komiteer er lukkede.

Sametingets representanter har taushetsplikt i saker som er unntatt fra offentlighet. Tilsvarende gjelder i Sametingets underliggende organer.

Sign: ...SS... / ...RRB...

KAPITTEL 4 VALG AV SAMETING

§ 4-1 Sametingsvalget

Sametinget velges etter bestemmelsene i sameloven.

§ 4-2 Forberedende fullmaktskomité

I siste plenumsmøte i valgperioden velges av og blant Sametingets representanter en komite på 5 medlemmer med like mange varamedlemmer til foreløpig prøving av fullmaktene for representantene og vararepresentantene i det nye sameting. Samtidig velges leder og nestleder. I komiteen bør medlemmene være så vidt mulig geografisk fordelt på valgkretsene.

Komiteen skal så langt det er nødvendig, gjennomgå og gjøre rede for innholdet av de dokumenter som er kommet fra kretssamevalgstyrene og for alle klager og ankemål som er sendt inn i rett tid, dersom de har noe å si for fullmaktsavgjørelsen. Komiteen har på vegne av Sametinget fullmakt til å skaffe fram alle opplysninger som den finner nødvendig i denne sammenheng.

§ 4-3 Foreløpig innstilling

Komiteen skal, før Sametinget trer sammen, levere en foreløpig innstilling til Sametingets administrasjon om alle valg- og fullmaktsspørsmål som den regner med kan få innvirkning på sammensetningen av det nye sameting. Dagen før Sametinget trer sammen, slutter den forberedende fullmaktskomité å fungere.

Må den forberedende fullmaktskomité gi sin foreløpige innstilling før den har skaffet fram de nødvendige opplysninger om hver enkelt fullmakt, skal det gjøres særskilt rede for årsakene til forsinkelsen, og når et endelig resultat kan foreligge.

Den foreløpige innstilling og alle bilag til den, skal i registrert stand, legges fram for fullmaktskomiteen i det nye sameting straks denne trer sammen. Innstillingen må ikke offentliggjøres av den forberedende fullmaktskomité.

KAPITTEL 5 ANDRE BESTEMMELSER

§ 5-1 Sametingets ledelse

Presidenten er leder av Sametinget og visepresidenten er nestleder. I presidentens fravær fungerer visepresidenten som leder. Dersom også visepresidenten er fraværende velges en setteleder av og blant Sametingsrådets medlemmer. Ved fravær av lengre varighet velges setteleder av Sametinget.

§ 5-2 Årsmelding

Den årlige melding om Sametingets virksomhet vedtas av Sametinget snarest det påfølgende år, hvoretter meldingen sendes til Kongen (jf. bestemmelsene i sameloven).

Sign: SS / R.R.B.

§ 5-3 Andre retningslinjer

Sametinget kan fastsette nærmere retningslinjer for virksomheten i Sametingets organer.

§ 5-4 Endring av grunnreglene

Forslag til endringer i grunnreglene må behandles av to påfølgende sameting. Det kan kun voteres over forslag som er fremmet i det foregående sameting. Vedtak om endring av grunnreglene fattes med flertall av de stemmer som avgis, jf. § 3-2 andre ledd.

Bestemmelsene i første ledd gjelder ikke eventuelle endringer av grunnreglene som følger av endringer i samelovens bestemmelser. I slike tilfeller legges saken fram for Sametinget på ordinær måte.

Forslag 1, Sametingsrådet v/rådsmedlem Isak Mathis O. Hætta:

Sametingsrådet legger fram følgende tilleggsinnstilling overfor Sametinget;

Tillegg til punkt 2:

«Dette gjelder dog ikke grunnreglene § 2-2 og forretningsorden § 16 om møtelederskapet. Disse bestemmelsene trer i kraft umiddelbart.»

Forslag 2, representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:**Forretningsorden:****§ 11 - To tilleggssetninger:**

«Som et ledd i representantens saksforberedelse til Sametingets plenumsmøter kan det stilles skriftlige spørsmål til Sametingsrådet, som besvares i samme form. Møtelederskapet gir nærmere bestemmelser om frister for spørsmål og svar.»

§ 17 e) endres til «Utpeke Sametingets deltakere til møter, konferanser, o.l. - Forestå invitasjoner til Sametingets plenumsmøter.»

§ 24, - Ny andre setning, i tredje ledd siste ledd:

«Disse innleveres til møtelederskapet kl. 16.00, dagen før vedkommende skal behandles i plenum, og omdeles til Sametingets representanter uten opphold.»

Tillegg til siste ledd:

«Alle vedtak med merknader/endringsforslag skal følge sakens dokumenter til endelig vedtak er fattet i saken. Merknader og endringsforslag skal fremgå i protokollen.»

Sametingets grunnregler:**§ 2-4: Ny andre setning:**

«Valget skjer på grunnlag av en politisk tiltredelseserklæring». Nåværende tredje setning strykes.

§ 5-4, tillegg:

«I inneværende valgperiode skal det likevel være mulig med en årlig rullering, ut fra de erfaringene som høstes.»

Sign: S. J. / ERB

Fellesforsalg fra NSR's og AP's sametingsgrupper:

Nytt pkt. 4:

Når det gjelder bestemmelsene i grunnreglene § 5-4 første ledd, kan Sametinget fatte vedtak om nødvendige endringer i grunnreglene i inneværende periode, dersom dette følger av andre vedtak i Sametinget som får organisatoriske konsekvenser.

Valgkomiteens innstilling til nytt møtelederskapet, fremmet av representant Nils Henrik Måse:

Leder:	Johan Mikkel Sara	AP/SVF/SP
Nesteleder:	Randi Solli Pedersen	AP/SVF/SP
Medlemmer:	Einar Lifjell	NSR/FG
	Eva Josefsen	NSR/FG
	Tor Nilsen	NSR/FG

III. Votering

Av 39 representanter var 39 tilstede.

- Forslag 2, om forr. orden, oversendes Sametingsrådet.
- Forslag 2, § 5-4, ble trukket tilbake.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 2, tillegg § 2-4, ble enstemmig vedtatt.
3. Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.
4. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.
5. Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: SS / RRB

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replik
1.	Isak Mathis O. Hætta, saksordfører	
2.	Jarle Jonassen	
3.	Egil Olli	
4.	Nils O. Nilsen	
5.	Amund Eriksen	
6.	Roger Pedersen	
7.	Nils Henrik Måsø	
8.	Per Solli	
9.	Sven-Roald Nystø	
10.	Egil Olli	
11.	Jarle Jonassen	
12.	Isak Mathis O. Hætta, saksordfører	
	Egil Olli (forr.orden)	
	Jarle Jonassen (forr.orden)	
13.	Nils Henrik Måsø (valgkom. innst.)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

- Sametingets arbeidsorden består av grunnregler og forretningsorden med det innhold som framgår av Sametingsrådets vedlagte forslag av 19.08. 1998.
- Forslaget til grunnregler og forretningsorden trer i kraft 26. september 1998. Dette gjelder dog ikke grunnreglene § 2-2 og forretningsorden § 16 om møtelederskapet. Disse bestemmelser trer i kraft umiddelbart.
- Møtelederskapets leder gis godtgjørelse tilsvarende Sametingsrådets medlemmer fra tidspunktet for ikrafttredelse.
- Når det gjelder bestemmelsene i grunnreglene § 5-4 første ledd, kan Sametinget fatte vedtak om nødvendige endringer i grunnreglene i inneværende periode, dersom dette følger av andre vedtak i Sametinget som får organisatoriske konsekvenser.
- Møtelederskapets sammensetting ut denne valgperioden:

Leder:	Johan Mikkel Sara	AP/SVF/SP
Nesteleder:	Randi Solli Pedersen	AP/SVF/SP
Medlemmer:	Einar Lifjell	NSR/FG
	Eva Josefsen	NSR/FG
	Tor Nilsen	NSR/FG

Sign: SS / RRB

SAMETINGETS FORRETNINGSORDEN

Fastsatt av Sametinget 25. september 1998

KAPITTEL 1 SAMETINGETS PLENUMSMØTE, OPPTAKELSE AV SAKER OG MØTELEDELSE

§ 1 Sametingets plenumsmøter

Sametinget skal holde minst 3 plenumsmøter i løpet av kalenderåret.

§ 2 Møteledelse og beslutningsdyktighet

Møtelederskapet fremmer forslag til saksliste og tidsplan for Sametingets forhandlinger. Disse godkjennes av Sametinget i begynnelsen av hvert plenumsmøte.

Sametinget er beslutningsdyktig når minst 20 representanter deltar i avstemningen.

§ 3 Permisjoner

Permisjoner til den enkelte samling refereres i plenum. Søknader om permisjon av lengere varighet avgjøres av Sametinget etter innstilling fra møtelederskapet.

§ 4 Nye saker

Enhver representant har adgang til å reise en ny sak under Sametingets plenumsmøte.

Saken eller forslaget skal leveres skriftlig i så god tid at møtelederskapet kan kunngjøre saken til alle representanter før forhandlingene tar til.

Den som reiser saken, får opptil 5 minutter taletid til å fremføre saken. Sametingets representanter får adgang til spørsmål og replikker, til sammen opptil 10 minutter.

Sametinget beslutter, etter innstilling fra møtelederskapet, hvordan saken skal behandles:

- a) sendes til Sametingsrådet uten realitetsvotering, for å innhente rådets uttalelse eller forslag,
- b) legges ut til gjennomsyn for tingets medlemmer i minst en dag og deretter føres opp på kartet til behandling,
- c) tas opp til avgjørelse straks hvis ikke møtelederen eller 1/5 av de medlemmer som er tilstede, motsetter seg dette,
- d) avvises eller ikke tas under behandling.

Finner møtelederskapet at en ny sak egner seg for avgjørelse i samme møte, bør møtelederskapet føre den opp særskilt på dagsordenen, med opplysning om at den vil bli foreslått behandlet straks.

Sign: / RRB

KAPITTEL 2 BEHANDLING AV FORSLAG, DEBATTER OG SPØRSMÅL TIL SAMETINGSRÅDET

§ 5 Framleggelse av forslag

På Sametingets plenumsmøter fremmes forslag til vedtak i sakene i følgende rekkefølge fra Sametingets talerstol: Det innstillende organ, Sametingets grupper og Sametingets representanter.

Alle forslag skal leveres skriftlig til møtelederen.

§ 6 Behandling av forslag

Forslag som fremsettes i tilknytning til en sak under debatten, behandles i samsvar med følgende bestemmelser:

Forslag som er omhandlet og utformet i innstillingen fra Sametingsrådet eller fremmet i tilknytning til merknadene fra gruppene, tas opp til avgjørelse sammen med innstillingen når forslagsstilleren krever det. Det samme gjelder andre forslag i vedkommende sak når de er forhåndsvarslet ved innlevering til møtelederskapet gjennom Sametingets administrasjon senest kl. 16.00 dagen før den dag saken skal behandles i Sametinget. I særskilte tilfelle kan vedkommende ting med 2/3 flertall vedta å sette bestemmelsene i dette ledd ut av kraft.

Saksliste og saker som behandles etter § 4 d foran, omfattes ikke av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 7 Om debattene

Debattene bør ikke ha lengere varighet enn det som er vedtatt i tidsplan i henhold til § 2.

Ved innledning av debatten kan Sametinget, etter forslag fra møtelederskapet, vedta å begrense taletiden, samt å fordele taletiden mellom gruppene. Taletiden fordeles forholdsmessig etter de forskjellige grupperes størrelse, dog slik at grupper med få representanter får mer taletid enn det de forholdsmessig skulle ha fått.

Dersom gruppene på forhånd har levert møtelederskapet en liste over representanter som ønsker å delta i debatten, kan møtelederskapet på dette grunnlag sette opp liste over rekkefølgen av talene. En taler fra hver gruppe skal stå øverst på talelisten.

§ 8 Debatter

Representantene taler fra Sametingets talerstol. Anmodning om ordet til en sak skal skje fra representantens plass. Taleren retter ordet til Sametingets møteleder, og skal holde seg strengt til den sak som er under behandling.

Taletiden for en saksordfører og det første innlegget til gruppens hovedinnleder, kan ikke overstige 15 minutters taletid.

Saksordføreren og gruppens hovedinnleder kan i tillegg til hovedinnlegget ta ordet opptil 2 ganger, første gang inntil 10 minutter og andre gang inntil 5 minutter. Øvrige representanter har rett til å få ordet inntil to ganger. Første gang inntil 10 minutter. Andre gang inntil 5 minutter.

Sign: SS / RRB

Finner møtelederen det nødvendig, kan saken deles i flere avsnitt, dersom Sametinget gir samtykke. Taletiden for hvert avsnitt er den samme som for en sak.

De ulike grupperes talsmenn får ordet i rekkefølge.

Møtelederen eller representantene kan foreslå satt strek i debatten. Når Sametinget har vedtatt å sette strek, kan det ikke fremmes nytt forslag i saken.

Viser det seg nødvendig under debatten kan taletiden begrenses dersom Sametinget gir sitt samtykke.

§ 9 Replikkordskifte

Møtelederen kan gi adgang til replikkordskifte. Et enkelt innlegg skal da ikke overskride to minutter, og hele replikkdebatten skal ikke overskride 15 minutter.

§ 10 Protokolltilførsler

I hver sak skal det gis adgang til protokolltilførsel. Denne skal fremmes skriftlig til møtelederen under forhandlingene.

§ 11 Spørsmål til Sametingsrådet

Det er adgang for representanter å rette spørsmål til Sametingsrådet under Sametingets plenumsmøte. Spørsmålet må leveres skriftlig til møtelederskapet senest en uke før Sametingets plenumsmøte, og gjøres kjent for representantene før forhandlingene i Sametinget tar til. Spørteren får opp til 5 minutters taletid og svareren opp til 10 minutters taletid. Det er adgang til tilleggsspørsmål. Spørteren får opp til 3 minutters taletid og svareren opp til 5 minutters taletid.

Andre kan ta ordet til spørsmålet. Disse får opp til 3 minutters taletid.

Det kan settes frem forslag i forbindelse med spørsmål. Disse behandles i overensstemmelse med § 6.

KAPITTEL 3 AVSTEMNINGER

§ 12 Avstemningsordningen

Når de talere som har tegnet seg, har hatt ordet, erklærer møtelederen debatten for avsluttet. Saken tas opp til avstemning.

Foreligger det flere forslag i en sak, skal møtelederen sette hvert av dem under avstemning i logisk rekkefølge. Avstemningsmåten må være oppgitt og godtatt på forhånd.

De enkelte forslag kan også tas opp til avstemning etter hvert som de fremmes.

Alle tilstedeværende representanter har plikt til å stemme for eller i mot ved avstemning etter § 14 a og b.

En representant som ikke er tilstede i salen når møtelederen erklærer at en sak er tatt opp til avstemning, deltar ikke i avstemningen. De representanter som er tilstede, må ikke forlate salen før avstemningen er ferdig.

Sign: SS / RRB

§ 13 Avstemningens gyldighet

For at vedtak i Sametinget skal være gyldige, kreves det at de er fattet med flertall av de stemmer som er avgitt, hvis ikke annet er bestemt i denne forretningsordenen.

Står stemmene likt, gjør møtelederens stemme utslaget, unntatt hvor annet er bestemt i dette reglementet.

§ 14 Avstemninger

Avstemningen ordnes på en av følgende måter:

- a) Ved at møtelederen oppfordrer enten de representanter som er imot et forslag, eller de som er for, om å reise seg. Møtelederen kan da foreta kontravotering. Alternativt kan voteringsanlegg nyttes.
- b) Ved navneopprop. Finner møtelederen at det må være unødvendig med navneopprop, men en representant setter fram krav om opprop, avgjør Sametinget avstemningsmåten uten debatt ved avstemningen etter bokstav a. Likeledes skal det brukes navneopprop dersom det først er holdt avstemning som nevnt under a, men møtelederen eller en fjerdedel av de som stemmer erklærer at utfallet ikke kan regnes som sikkert. Oppropet i Sametinget begynner med den valgkrets og den representant hvis nummer er trukket ut ved loddtrekning på forhånd.

Ved avstemning etter § 14 a og b avgjøres saken ved vanlig stemmeflertall, dvs. over halvparten av de avgitte stemmer. Viser avstemningen like mange stemmer for og imot, foretas ny votering. Viser avstemningen like mange stemmer for og imot også da, gjør møtelederens stemme utslaget.

§ 15 Avstemning ved ansettelse

Ved ansettelse gjelder følgende regler:

Hvis ingen får mer en halvparten av de stemmer som er avgitt, holdes ny avstemning. Det kan før ny avstemning fattes vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av den som ved første avstemning har fått høyest stemmetall.

Ved neste avstemning regnes den for ansatt som har fått flest stemmer (enkelt flertall). Hvis ansettelsen fremdeles ikke er avgjort fordi flere har fått like mange stemmer treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

KAPITTEL 4 MØTELEDERSKAP, KOMITEER OG SAMETINGSRÅD

§ 16 Møtelederskapet

Sametinget velger et møtelederskap etter grunnreglene § 2-2. Møtelederskapet skal bestå av en leder, nestleder og tre medlemmer.

Møtelederskapets leder innkaller møtelederskapets medlemmer til møte. Møtelederskapet er beslutningsdyktig når tre medlemmer er samlet. Møtelederskapet kan delegere avgjørelsesmyndighet til møtelederskapets leder.

Møtelederskapets funksjonstid følger Sametingets valgperiode.

Sign: ...SS..... /RRB.....

§ 17 Møtelederskapets oppgaver

Møtelederskapets oppgaver er å:

- a) Innkalle og lede Sametingets forhandlinger etter reglene i kapitlene 1 til 3.
- b) Avgjøre søknader om permisjon til det enkelte plenum. Søknader om permisjon skal kun innvilges når det foreligger tungtveiende grunner.
- c) Fremme innstilling overfor Sametingets plenum i spørsmål vedrørende Sametingets forretningsorden, jf. § 24 første ledd og andre ledd.
- d) Påse at Sametingets grupper fremmer merknader til innstillinger i saker til behandling i Sametingets plenum. På bakgrunn av drøftelser med lederne for Sametingets grupper, fastsetter møtelederskapet frister for gruppene til å avgi sine merknader og fatter andre nødvendige bestemmelser for Sametingets saksforberedelser, jf. § 24 tredje ledd.
- e) Utpeke Sametingets deltakere på invitasjon til parlamentariske møter og konferanser.
- f) Utføre andre oppgaver Sametinget overdrar til møtelederskapet.

§ 18 Valgkomiteen

Etter at Sametinget har konstituert seg, velges en valgkomite på 5 medlemmer med like mange varamedlemmer. Leder og nestleder velges av Sametinget. I komiteen bør gruppene være best mulig representert.

Valgkomiteen gir innstilling om alle valg som Sametinget overdrar til den å forberede. Jf. forøvrig grunnreglene § 2-3.

§ 19 Valg av sametingsråd

Sametingsrådet velges etter bestemmelsene i grunnreglene § 2-4 første ledd. Når forslag til sametingsråd er fremmet, foretas det avstemning over hele rådets sammensetning samlet. Sametingsrådet er valgt dersom det oppnår mer enn halvparten av de avgitte stemmer ved første avstemning. Oppnås ikke mer enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas en ny avstemning. Her regnes det rådet som valgt som har flest stemmer (enkelt flertall). Har to forslag fått samme stemmetall, foretas ny avstemning blant disse.

§ 20 Sametingsrådets arbeid

Sametingsrådets arbeidsoppgaver er å forestå ledelse og drift av Sametingets virksomhet, jf. grunnreglene § 2-4 tredje ledd.

Sametingsrådet som kollegium er beslutningsdyktig når minst halvparten av rådets medlemmer er tilstede. Sametingsrådets møter er lukkede dersom ikke Sametingsrådet selv bestemmer annet.

Sametingsrådet fremmer innstillinger i saker overfor plenum etter reglene i § 24 første og andre ledd.

§ 21 Sametingsrådets funksjonstid

Sametingsrådets funksjonstid følger Sametingets valgperiode etter grunnreglene § 2-4 tredje ledd. Har Sametingets flertall uttrykt mistillit til Sametingsrådet, meddeler presidenten

Sign: SS / R.R.B.

Sametingsrådets avgang. Nytt sametingsråd velges etter reglene i § 19 andre ledd. Tilsvarende gjelder for Sametingets vedtak etter grunnreglene § 2-4 tredje ledd litra b) og fjerde ledd. Fratrer presidenten etter grunnreglenes § 2-4 fjerde ledd, fratrer hele Sametingsrådet.

§ 22 Kontrollkomiteen

Etter valg av nytt sametingsråd velges av og blant Sametingets representanter en kontrollkomitee bestående av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og nestlederen velges fra opposisjonen. Jf. forøvrig grunnreglene § 2-3.

§ 23 Kontrollkomiteens oppgaver

Kontrollkomiteens arbeidsoppgaver er å:

- a) Utøve den parlamentariske kontroll over virksomheten som finansieres via Sametingets budsjett.
- b) Kontrollere Sametingets og dets underliggende organers årsregnskap og eventuelle merknader vedrørende disse fra Riksrevisjonen

Komiteen kan foreta de undersøkelser i Sametingets administrasjon og i tingets underliggende råd, som den anser nødvendig for Sametingets kontroll. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal Sametingsrådet underrettes og anmodes om å framskaffe de ønskede opplysninger.

Komiteen skal avgi innstilling til Sametingets plenum om de saker den tar opp til behandling, jf. § 24 første ledd og andre ledd.

KAPITTEL 5 SAKSBEHANDLING, PROTOKOLLFØRING OG EKSPEDISJON AV SAKENE

§ 24 Saksbehandling

Saker som Sametingsrådet fremmer overfor Sametingets plenum skal meldes møtelederskapet 4 uker før plenumsmøtet. Innstillinger i sakene skal sendes representantene 3 uker før plenumsmøtet. Tilsvarende frister gjelder for Kontrollkomiteen. Møtelederskapets innstilling i saker etter § 17 første ledd litra c) sendes representantene 3 uker før plenumsmøtet.

I innstillinger som legges fram for Sametingets plenum, skal det være et klart skille mellom hva som er saksutredning og forslag til vedtak.

Merknadene fra Sametingets grupper til innstillingene, skal så langt råd er søkes samlet i ett dokument til Sametinget. Dokumentet omdeles Sametingets representanter innen kl 12.00 dagen før saken behandles i Sametingets plenum.

§ 25 Protokollføring

Sametingets møtelederskap sørger for at det føres protokoll fra Sametingets forhandlinger, der forslag, taleliste, voteringer og vedtak registreres. Møtelederskapet underskriver forhandlingsprotokollen for hvert møte.

Det foretas fullstendige opptak av forhandlingene i Sametingets plenumsmøte. Sametinget fastsetter nærmere regler for utskrift av forhandlingene.

Sign: ..SS..... / ..RRR.....

Møtelederskapets, Sametingsrådets og Kontrollkomiteens møter protokollføres.

§ 26 Underretning om vedtak

Det skal etter hvert møte sendes utskrift av Sametingets og Sametingsrådets møteprotokoll til Sametingets representanter og vararepresentanter. Utskrift av møtelederskapets møteprotokoll omdeles representantene i den grad det finnes nødvendig.

Presidenten sørger videre for at underretning om vedtak og om melding fra offentlige myndigheter blir sendt rette vedkommende uten unødig opphold.

Sametinget kan fastsette nærmere regler for omfanget av underretning av vedtak.

§ 27 Oppbevaring av dokumenter

Presidenten sørger for at Sametingets og Sametingsrådets protokoller og dokumenter holdes forsvarlig oppbevart og ordnet.

KAPITTEL 6 ANDRE BESTEMMELSER

§ 28 Protokollære bestemmelser

Ved Sametingets representasjoner følges følgende orden: President, møtelederskapets leder, visepresident, møtelederskapets nestleder, sametingsrådets medlemmer og møtelederskapets medlemmer.

§ 29 Administrasjon

Sametinget har egen administrasjon. Personalet tilsettes i følge gjeldende personalreglement godkjent av Sametinget.

§ 30 Forretningsordenens gyldighet

Sametinget godkjenner forretningsorden på det første plenumsmøte i et nytt kalenderår.

Sign: SJ / RRS

SAMETINGETS GRUNNREGLER

Vedtatt av Sametinget 25. september 1998

KAPITTEL 1 SAMETINGETS KONSTITUERING, MIDLERTIDIG LEDELSE OG PRØVING AV VALG

§ 1-1 Første ordinære plenumsmøte

Første ordinære plenumsmøte i Sametinget holdes innen utgangen av oktober måned, dog ikke før 1. oktober det året valget foretas, jf. bestemmelsene i sameloven. Sametingets plenumsmøte skal gjøres alminnelig kjent med høvelig varsel ved kunngjøring.

§ 1-2 Åpning av den første ordinære plenumsmøte etter valget

Sametingets første ordinære plenumsmøte etter valget åpnes av den Kongen utpeker.

§ 1-3 Representantenes plassering

I det samlede sameting tar representantene plass etter nummerorden av valgkretsene (jf. bestemmelsene i sameloven). Førsterepresentanten skal alltid sitte lengst til venstre.

§ 1-4 Midlertidig ledelse

Sametingets første ordinære plenumsmøte etter valget, kunngjøres og ledes av presidenten i det foregående sameting, inntil møtelederskap i det nye Sametinget er valgt.

Dersom presidenten er forhindret i å møte, møter visepresidenten.

Møtets leder foretar navneopprop og mottar representantenes og vararepresentantenes fullmakter.

§ 1-5 Permisjoner

Søknad om permisjon behandles av Sametinget etter innstilling av presidenten. Sametingets plenumsmøte kan ikke begynne før minst halvparten av representantene er tilstede.

§ 1-6 Fullmaktskomiteen

Sametinget velger blant sine representanter en komite på 5 medlemmer til prøving av fullmaktene for representanter og vararepresentanter i det nye Sametinget. Samtidig velger Sametinget komiteens leder og nestleder. I komiteen bør medlemmene være så vidt mulig geografisk fordelt på valgkretsene. Sammen med de mottatte fullmaktene behandler komiteen innstillingen fra den forberedende fullmaktskomité (jf. kap. 4). Fullmaktskomiteen legger fram endelig innstilling om godkjenning av valget til avgjørelse i Sametinget. Prøving av fullmaktene skjer så snart som mulig av Sametinget i henhold til bestemmelsene i reglene for valg av sameting.

Sign: ...S.S. / ...RRB.....

§ 1-7 Godkjenning av fullmaktene

Representantenes fullmakter godkjennes ved avstemming. Den enkelte representant deltar ikke i avstemningen om godkjennelse av sin egen fullmakt.

Mangler det nødvendige opplysninger til godkjennelse av en representant, kan denne gis en midlertidig godkjennelse inntil endelig godkjennelse kan avgjøres.

§ 1-8 Plikt til å motta verv og møteplikt

Personer som er valgt som medlem av Sametinget eller organ nedsatt av Sametinget plikter å delta i Sametingets eller respektive organs møter med mindre det foreligger gyldig forfall, jf. bestemmelsene i sameloven.

KAPITTEL 2 VALG AV MØTELEDERSKAP, KOMITEER OG SAMETINGSRÅD

§ 2-1 Sametingets faste organer

Sametingets høyeste organ er plenumsrådet. Sametinget velger et møtelederskap, valgkomite, kontrollkomite og sametingsråd.

§ 2-2 Møtelederskap

Etter at innstillingen fra fullmaktskomiteen er ferdigbehandlet, velger Sametinget av og blant Sametingets representanter, et møtelederskap som deretter overtar ledelsen av plenumsrådet. Valget skjer som forholdsvalg.

Møtelederskapet skal lede Sametingets møtevirksomhet og utføre andre oppgaver plenum fastsetter. Tinget fastsetter nærmere regler for møtelederskapet i sin forretningsorden.

§ 2-3 Komiteer

Etter at Sametinget har konstituert seg, velges av og blant Sametingets representanter en valgkomite og en kontrollkomite.

Komiteenes funksjonstid følger Sametingets valgperiode

Sametinget fastsetter nærmere regler for komiteene i sin forretningsorden

§ 2-4 Sametingsrådet

Sametingsrådet skal være sammensatt av en president, visepresident og minst tre rådsmedlemmer. Sametinget velger av og blant Sametingets representanter et sametingsråd. Valget skjer på grunnlag av en politisk tiltredelseserklæring. Valget skjer som flertallsvalg ved avstemning over hele rådets sammensetning samlet.

Sametingsrådets arbeidsoppgaver er å forestå ledelse og drift av Sametingets virksomhet. Dette omfatter dog ikke oppgaver Sametingets plenum har tillagt andre organer.

Sametingsrådets funksjonstid følger Sametingets valgperiode med mindre:

- a) Sametingets plenum har uttrykt mistillit til Sametingsrådet.

Sign: ...SS..... / ...RRP

b) Sametingets plenum godkjenner Sametingsrådets søknad om fratredelse.

I slike tilfeller velges nytt sametingsråd etter reglene i første ledd.

Sametingspresidenten kan når som helst i valgperioden søke Sametingets plenum om endringer i Sametingsrådets sammensetning. Dersom plenum godkjenner søknaden, velges nye rådsmedlemmer etter reglene i første ledd.

Sametinget fastsetter nærmere regler for Sametingsrådet i sin forretningsorden.

§ 2-5 Saksgangen mellom organene

Sametinget fastsetter nærmere regler for saksgangen mellom Sametingets organer i sin forretningsorden.

KAPITTEL 3 SAMETINGETS FORHANDLINGER

§ 3-1 Forretningsorden

Sametinget fastsetter en egen forretningsorden med bestemmelser for tingets forhandlinger og annen virksomhet.

§ 3-2 Beslutningsdyktighet

Sametinget er beslutningsdyktig når minst halvparten av tingets representanter deltar i avstemningen.

Ved avstemning i forslag til endringer i Sametingets grunnregler, jf. § 5-4, er tinget beslutningsdyktig når minst to-tredjedel av representantene deltar i avstemningen.

Behandlingen av slike forslag kan ikke ta til før minst 2/3 av representantene er til stede i plenumssalen.

§ 3-3 Tale- og forslagsrett

Kun valgte representanter og møtende vararepresentanter har tale- og forslagsrett under forhandlinger i Sametinget.

§ 3-4 Forhandlingsspråk

Sametingets hovedspråk er samisk. Under plenumsmøtene i Sametinget har alle rett til å tale samisk eller norsk etter eget ønske (jf. bestemmelsene i sameloven).

§ 3-5 Møteoffentlighet og taushetsplikt

Sametingets plenumsmøter holdes for åpne dører. I særlige tilfeller kan dog tinget med 2/3's flertall vedta at en sak skal behandles for lukkede dører.

Møter i Sametingets møtelederskap og komiteer er lukkede.

Sametingets representanter har taushetsplikt i saker som er unntatt fra offentlighet. Tilsvarende gjelder i Sametingets underliggende organer.

Sign: / RRB

§ 5-3 Andre retningslinjer

Sametinget kan fastsette nærmere retningslinjer for virksomheten i Sametingets organer.

§ 5-4 Endring av grunnreglene

Forslag til endringer i grunnreglene må behandles av to påfølgende sameting. Det kan kun voteres over forslag som er fremmet i det foregående sameting. Vedtak om endring av grunnreglene fattes med flertall av de stemmer som avgis, jf. § 3-2 andre ledd.

Bestemmelsene i første ledd gjelder ikke eventuelle endringer av grunnreglene som følger av endringer i samelovens bestemmelser. I slike tilfeller legges saken fram for Sametinget på ordinær måte.

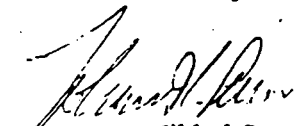
Saken avsluttet 25. september 1998 kl. 10.40.

Sign: SS / KRM

Undertegnede har lest gjennom protokollen, og finner de bokførte beslutninger å være i overensstemmelse med Sametingets vedtak.

Karášjohka 25. september 1998

Møtelederskapet

Johan Mikkel Sara
leder

Arvid Skjellhaug

Ove Johnsen

Sign: SS, RRB

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og Randi R. Bahto